

Βρυξέλλες, 21.6.2013
COM(2013) 459 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Τέταρτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας του
σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τέταρτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο διάλογος μεταξύ ΕΕ και Δημοκρατίας της Μολδαβίας για το καθεστώς θεωρήσεων, στο πλαίσιο του οποίου εξετάζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας (εφεξής «μολδαβοί πολίτες») θα μπορούν να μεταβαίνουν στην ΕΕ χωρίς να χρειάζονται θεωρήση, εγκαινιάστηκε στις 15 Ιουνίου 2010. Το **σχέδιο δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων** (εφεξής «ΣΔΕΚΘ»)¹ υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις αρχές της Δημοκρατίας της Μολδαβίας (εφεξής «μολδαβικές αρχές») στις 24 Ιανουαρίου 2011. Το ΣΔΕΚΘ προβλέπει μια σειρά σαφών κριτηρίων αξιολόγησης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τέσσερις «ενότητες»² τεχνικά συναφών ζητημάτων, ενόψει της έγκρισης πλαισίου νομοθεσίας και πολιτικής (φάση 1) και της ουσιαστικής εφαρμογής του (φάση 2).

Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά εκθέσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του ΣΔΕΚΘ. Η **Πρώτη Έκθεση Προόδου** για την εφαρμογή από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων υποβλήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 2011³. Στις 7 Οκτωβρίου 2011 πραγματοποιήθηκε συνάντηση ανώτερων υπαλλήλων στο πλαίσιο της οποίας παρουσιάστηκε η Πρώτη Έκθεση Προόδου και συζητήθηκαν τα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

Το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου και στις αρχές Νοεμβρίου του 2011 διοργανώθηκαν αποστολές αξιολόγησης των ενοτήτων 2, 3 και 4 του ΣΔΕΚΘ με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών της ΕΕ, τους οποίους συνόδευσαν υπάλληλοι της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (εφεξής «ΕΥΕΔ»). Σκοπός αυτών των αποστολών εμπειρογνομόνων ήταν η αξιολόγηση του νομοθετικού, πολιτικού και θεσμικού πλαισίου, βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης της πρώτης φάσης του ΣΔΕΚΘ, και της συμμόρφωσής του προς τα ευρωπαϊκά και τα διεθνή πρότυπα. Οι **εκθέσεις των εμπειρογνομόνων** οριστικοποιήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2011.

Η **Δεύτερη Έκθεση Προόδου** για την εφαρμογή από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων δημοσιεύθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 2012⁴. Στις 27 Φεβρουαρίου 2012 πραγματοποιήθηκε συνάντηση ανώτερων υπαλλήλων στο πλαίσιο της οποίας παρουσιάστηκε η Δεύτερη Έκθεση Προόδου και συζητήθηκαν τα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

Η **Τρίτη Έκθεση Προόδου** για την εφαρμογή από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων δημοσιεύθηκε στις 22 Ιουνίου 2012⁵. Αποτελεί την τρίτη και τελική έκθεση προόδου για την πρώτη φάση του ΣΔΕΚΘ και περιλαμβάνει τη συγκεντρωτική αξιολόγηση της Επιτροπής για την πρόοδο που

¹ Έγγραφο του Συμβουλίου 18078/10.

² i) Ασφάλεια των εγγράφων, συμπεριλαμβανομένων των βιομετρικών χαρακτηριστικών· ii) λαθρομετανάστευση, συμπεριλαμβανομένης της επανεισδοχής· iii) δημόσια τάξη και ασφάλεια· και iv) εξωτερικές σχέσεις και θεμελιώδη δικαιώματα.

³ SEC(2011) 1075 final.

⁴ SWD (2012) 12 final.

⁵ COM(2012) 348 final.

έχει σημειώσει η Δημοκρατία της Μολδαβίας σχετικά με τη συμμόρφωση με τα κριτήρια αξιολόγησης της πρώτης φάσης του ΣΔΕΚΘ, η οποία αφορά τη δημιουργία του νομοθετικού, πολιτικού και θεσμικού πλαισίου.

Η εκτίμηση των πιθανών επιπτώσεων, σε επίπεδο μετανάστευσης και ασφάλειας, της μελλοντικής ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων για τους μολδαβούς πολίτες που μεταβαίνουν στην ΕΕ δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή στις 3 Αυγούστου 2012⁶, με τη συμμετοχή των συναφών οργανισμών της ΕΕ και των ενδιαφερόμενων φορέων.

Στηριζόμενο στις ανωτέρω εκθέσεις, το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα στις 19 Νοεμβρίου 2012 στα οποία συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι η Δημοκρατία της Μολδαβίας **πληροί όλα τα κριτήρια αξιολόγησης της πρώτης φάσης** του ΣΔΕΚΘ. Στη συνέχεια, δρομολογήθηκε η αξιολόγηση των κριτηρίων της δεύτερης φάσης.

Τα επόμενα στάδια της δεύτερης φάσης, καθώς και η προετοιμασία των αποστολών αξιολόγησης, συζητήθηκαν στο πλαίσιο συνάντησης ανώτερων υπαλλήλων που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιανουαρίου 2013. Από τις 18 Φεβρουαρίου έως τις 15 Μαρτίου 2013 διοργανώθηκε νέα σειρά **αποστολών αξιολόγησης** και για τις τέσσερις ενότητες του ΣΔΕΚΘ. Η εμβέλεια της αξιολόγησης και ο λεπτομερής χαρακτήρας της ήταν πρωτοφανείς – οι αποστολές αξιολόγησης πραγματοποιήθηκαν σε διάστημα τεσσάρων εβδομάδων, με τη συμμετοχή 12 εμπειρογνομόνων των κρατών μελών της ΕΕ συνοδευόμενων από υπαλλήλους της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ.

Σκοπός των αποστολών εμπειρογνομόνων ήταν η αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης με τα κριτήρια της δεύτερης φάσης του ΣΔΕΚΘ, καθώς και του βαθμού εφαρμογής του νομοθετικού, πολιτικού και θεσμικού πλαισίου, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή σε πεδία όπως η ένταξη των μειονοτήτων και η καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος τους, καθώς και η εμπορία ανθρώπων· ορισμένα από αυτά αναφέρονται και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2012.

Οι **εκθέσεις των εμπειρογνομόνων** οριστικοποιήθηκαν τον Μάιο του 2013. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας δεσμεύθηκε να συμμορφωθεί με τις συστάσεις των εν λόγω εκθέσεων μέσω του επικαιροποιημένου εθνικού σχεδίου δράσης που συντάχθηκε στα τέλη Μαΐου του 2013.

Το σχέδιο δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων αποδείχθηκε σημαντικό κίνητρο για την προώθηση μεταρρυθμίσεων και συνετέλεσε, ήδη από το 2010, στην εξασφάλιση σταθερού ρυθμού προόδου όσον αφορά τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Επιτεύχθηκε η θέσπιση του νομοθετικού και του πολιτικού πλαισίου, όπως προκύπτει και από την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης του ΣΔΕΚΘ τον Νοέμβριο του 2012.

Σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να παρουσιάσει την **κατάσταση ως προς την εφαρμογή του νομοθετικού και του θεσμικού πλαισίου, τη λειτουργία των θεσμικών οργάνων και το επίπεδο διωπηρεσιακού συντονισμού**. Η Επιτροπή συνέταξε την παρούσα έκθεση προόδου με βάση τις **αποστολές συνολικής αξιολόγησης που διοργανώθηκαν τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2013**, τις εκθέσεις που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο αυτό από τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, καθώς και τις πρόσθετες πληροφορίες που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της μικτής υποεπιτροπής αριθ. 3 ΕΕ-Δημοκρατία της Μολδαβίας⁷ και του διαλόγου με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα τον Απρίλιο του 2013. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στη **βιωσιμότητα** των μεταρρυθμίσεων και των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν, μεταξύ άλλων μέσω της κατάλληλης **στελέχωσης**

⁶ COM(2012) 443 final.

⁷ Υποεπιτροπή αριθ. 3: Τελωνεία, διασυνοριακή συνεργασία, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ναρκωτικά, λαθρομετανάστευση.

και χρηματοδότησης. Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης αξιολόγηση του βαθμού συμμόρφωσης προς τις συστάσεις που απευθύνθηκαν στη Δημοκρατία της Μολδαβίας στο πλαίσιο της έκθεσης για την εκτίμηση των επιπτώσεων⁸ του Αυγούστου του 2012.

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΒΙΟΜΕΤΡΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

1. Σταδιακή καθιέρωση των βιομετρικών διαβατηρίων που πληρούν τα πρότυπα της ICAO, και από τα προξενεία της Μολδαβίας στο εξωτερικό, και σταδιακή κατάργηση των διαβατηρίων που δεν πληρούν τα πρότυπα της ICAO

Από τον Ιανουάριο του 2011, η Δημοκρατία της Μολδαβίας εκδίδει μόνο βιομετρικά διαβατήρια (κοινά διαβατήρια, διπλωματικά διαβατήρια, επίσημα διαβατήρια και διαβατήρια για ανιθαγενείς) εφαρμόζοντας την αρχή «ένα άτομο, ένα έγγραφο».

Στις 31 Δεκεμβρίου 2012, ο αριθμός των διαβατηρίων των πολιτών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ανερχόταν σε 2 514 335, εκ των οποίων τα 487 745 (ή 19,3%) ήταν βιομετρικά. Η πλήρης κατάργηση των μη βιομετρικών διαβατηρίων έχει προγραμματιστεί για τα τέλη του 2020.

Από την 1η Ιανουαρίου 2012, οι μολδαβοί πολίτες που διαμένουν στο εξωτερικό έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση στις διπλωματικές αποστολές και τα προξενεία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τη χορήγηση βιομετρικού διαβατηρίου. Όλες ανεξαιρέτως οι πρεσβείες και τα προξενεία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στο εξωτερικό έχουν εξοπλιστεί με ειδικά συστήματα για τη συλλογή των βιομετρικών δεδομένων των αιτούντων. Τα νέα αυτά βιομετρικά διαβατήρια πληρούν τα πρότυπα της ICAO και διαθέτουν σειρά χαρακτηριστικών ασφάλειας σύμφωνα με τις συστάσεις της ICAO⁹.

Από τις 2 Ιανουαρίου 2013, το Κέντρο Κρατικών Πληροφοριακών Πόρων «Registru» (εφεξής «Registru») λειτουργεί με τα δικά του πιστοποιητικά ρίζας και πιστοποιητικά δημόσιων κλειδιών. Στις 28 Σεπτεμβρίου 2012, οι μολδαβικές αρχές υπέβαλαν αίτηση για να συνδεθούν με το δημόσιο βασικό ευρετήριο της ICAO. Η εντολή πληρωμής του ενιαίου τέλους εγγραφής για τη σύνδεση του Registru με το δημόσιο βασικό ευρετήριο της ICAO συντάχθηκε από το Υπουργείο Τεχνολογιών της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών στις αρχές του 2013. Η υπογραφή από το Registru της σύμβασης για την προμήθεια βιβλιαρίων με ενσωματωμένο μικροεπεξεργαστή, με βάση τα αποτελέσματα του διαγωνισμού που πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2012, αναβλήθηκε έως τον Φεβρουάριο του 2013 λόγω νομικής αμφισβήτησης, η οποία απορρίφθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Η σύμβαση μεταξύ του επιλεγέντα υποψηφίου του διαγωνισμού και του Registru αναμένεται να υπογραφεί το καλοκαίρι του 2013.

⁸ COM(2012) 443 final.

⁹ Διτονικά υδατοσήματα, φθορίζουσες υπό υπεριώδες φως ίνες, φθορίζον νήμα ασφαλείας, μικροεκτύπωση, αρίθμηση του διαβατηρίου με διάτρηση λείζερ, όπως παρατίθενται στο σημείο V του πληροφοριακού προσαρτήματος 1 της ενότητας III σχετικά με τα πρότυπα ασφαλείας για τα μηχανικώς αναγνώσιμα ταξιδιωτικά έγγραφα της ICAO, έγγραφο αριθ. 903, μέρος 1.

2. Υψηλό επίπεδο ασφάλειας και αδιάβλητου χαρακτήρα της διαδικασίας υποβολής αίτησης, έκδοσης και διανομής ατομικών διαβατηρίων, δελτίων ταυτότητας και άλλων εγγράφων βάσης

Το Registru είναι αρμόδιο για την έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων και εγγράφων ταυτότητας. Όλα τα γραφεία της Υπηρεσίας Ληξιαρχείου διαθέτουν μηχανογραφημένο σύστημα και συνδέονται, μέσω ασφαλούς διαύλου επικοινωνίας, με ένα αυτοματοποιημένο σύστημα πληροφοριών, που ονομάζεται «Κρατικό Μητρώο Πληθυσμού» (εφεξής «ΚΜΠ»). Τα χορηγούμενα πιστοποιητικά γεννήσεως, γάμου, θανάτου, διαζυγίου και αλλαγής ονόματος/επωνύμου έχουν πανομοιότυπη μορφή και περιέχουν τα ίδια χαρακτηριστικά ασφαλείας¹⁰.

Οι αιτήσεις για τη χορήγηση ταξιδιωτικών εγγράφων και εγγράφων εθνικής ταυτότητας υποβάλλονται στα 49 τοπικά και περιφερειακά γραφεία του Registru. Οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται από τα εν λόγω γραφεία αφορούν εν γένει την ακρίβεια των δεδομένων και την πληρότητα της αίτησης, και περιλαμβάνουν μη ηλεκτρονικό έλεγχο, που διενεργείται σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, όσον αφορά παραβιάσεις της νομοθεσίας, ποινικές υποθέσεις ή άτομα που έχουν διαπράξει αδικήματα.

Το ενδεχόμενο χρήσης πολλαπλών ταυτοτήτων από ένα άτομο φαίνεται να είναι ιδιαίτερα απίθανο λόγω της ύπαρξης του ΚΜΠ, το οποίο περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό στοιχείων για κάθε μολδαβό πολίτη. Η χρήση βιομετρικών χαρακτηριστικών στα διαβατήρια κατοχυρώνει την ταυτότητα του κατόχου και αποτρέπει τη χρήση διαφορετικής ταυτότητας.

Το Registru καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες ώστε να περιορίσει, όσο το δυνατόν περισσότερο, το ενδεχόμενο διαφθοράς σε επίπεδο προσωπικού, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων τα εξής μέτρα: σαφής διαχωρισμός καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των μελών του προσωπικού· τυχαία ανάθεση αιτήσεων στους υπαλλήλους· εξέταση των αιτημάτων των αιτούντων από τουλάχιστον τρεις διαφορετικούς υπαλλήλους και πληρωμή τελών μέσω αυτόματων ταμειακών μηχανών (ΑΤΜ). Η διεξαγωγή διαφόρων ελέγχων επί των αιτήσεων καθιστά την καταχώριση στο σύστημα αιτήσεων με ψευδή στοιχεία εξαιρετικά δύσκολη.

Επιπλέον, η Υπηρεσία Ληξιαρχείου έχει αναπτύξει μια στρατηγική με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς σε επίπεδο προσωπικού. Στα σχετικά μέτρα περιλαμβάνονται η διενέργεια μη προγραμματισμένων ελέγχων, η περιορισμένη πρόσβαση στα δεδομένα, η χρήση συστήματος βιντεοεπιτήρησης και η υποβολή δηλώσεων σχετικά με το εισόδημα, την ακίνητη περιουσία και τη σύγκρουση συμφερόντων. Σε κάθε τοπικό γραφείο έχουν αναρτηθεί ενημερωτικές ανακοινώσεις σχετικά με τη διαφθορά.

Ως συνέπεια των νέων αυτών μέτρων, επιβλήθηκαν επτά πειθαρχικές κυρώσεις για παραβάσεις που διέπραξαν υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ληξιαρχείου, έπειτα από έρευνες που διεξήχθησαν το 2012.

Οι αιτούντες που διαμένουν στην περιοχή της Υπερδνειστερίας¹¹ μπορούν να υποβάλουν αίτηση για χορήγηση εγγράφων σε ένα από τα γραφεία που βρίσκονται κοντά στη διοικητική γραμμή. Από τις 17 Ιουλίου 2003, τις αιτήσεις αυτές επεξεργάζονται έξι μόνιμα γραφεία στη Δημοκρατία της Μολδαβίας, καθώς και ένα κινητό γραφείο, τα οποία διαθέτουν την ίδια οργανωτική δομή και ακολουθούν τις ίδιες διαδικασίες με τα γραφεία που βρίσκονται στην υπόλοιπη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Τα άτομα που διαθέτουν μόνο έγγραφα προσωπικής κατάστασης εκδοθέντα από τις «αρχές» της Υπερδνειστερίας μπορούν να ζητήσουν την

¹⁰ Υδατόσημο, μικροεκτύπωση, έμβλημα και φθορίζων υπό υπεριώδες φως αύξων αριθμός.

¹¹ Σύμφωνα με τις μολδαβικές αρχές, η περιοχή της Υπερδνειστερίας έχει πληθυσμό 509 400 άτομα, εκ των οποίων 55% είναι πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και 33 128 διαθέτουν βιομετρικά διαβατήρια της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.

καταχώριση των εν λόγω εγγράφων από τις молδαβικές αρχές, μέσω της υποβολής τους στο Ληξιαρχείο και της καταχώρισής τους στο ΚΜΠ. Στη συνέχεια, το Ληξιαρχείο χορηγεί έγγραφο που επιτρέπει στα εν λόγω άτομα να αποκτήσουν молδαβικό διαβατήριο. Ο νόμος προβλέπει την εφαρμογή ειδικής διαδικασίας για την αναγνώριση των εγγράφων βάσης που εκδίδονται από τις «αρχές» της Υπερδνειστερίας. Η εξακρίβωση της ταυτότητας πραγματοποιείται με βάση τα προηγούμενα δελτία ταυτότητας ή ταξιδιωτικά έγγραφα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ή με βάση την οικογενειακή μερίδα. Σε πολλές περιπτώσεις, η επαλήθευση της ταυτότητας του προσώπου είναι σχετικά εύκολη διότι τηρούνται αρχεία έως το 1992. Για την εξακρίβωση της ταυτότητας και την κατοχύρωση του δικαιώματος απόκτησης ιθαγένειας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας των ατόμων που γεννήθηκαν στην περιοχή της Υπερδνειστερίας μετά το 1992, απαιτείται έρευνα των καταχωρισμένων στοιχείων των γονέων και των αδελφών με σκοπό τη διακρίβωση ύπαρξης οικογενειακής σχέσης. Τέλος, εύλογο επίπεδο βεβαιότητας όσον αφορά την επαλήθευση της ταυτότητας μπορεί να επιτευχθεί από τη διασταύρωση των στοιχείων των αρχείων του ΚΜΠ για τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας.

3. Έγκαιρη και συστηματική ενημέρωση της βάσης δεδομένων απολεσθέντων και κλαπέντων διαβατηρίων της Ιντερπόλ (LASP)

Τον Οκτώβριο του 2011 θεσπίστηκαν διαδικασίες ώστε να αποστέλλονται, ανά πέντε λεπτά, τα στοιχεία όλων των απολεσθέντων και κλαπέντων διαβατηρίων από το Registru στο Εθνικό Κεντρικό Γραφείο (εφεξής «ΕΚΓ») το οποίο λειτουργεί ως σημείο επαφής με την Ιντερπόλ. Το ΕΚΓ διαβιβάζει τις εν λόγω πληροφορίες στην Ιντερπόλ, σε καθημερινή βάση και σε πραγματικό χρόνο, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος. Δεν γίνεται καμία διάκριση μεταξύ των απολεσθέντων και των κλαπέντων διαβατηρίων. Τα σημεία διέλευσης των συνόρων συνδέονται με τη βάση δεδομένων της Ιντερπόλ για τα απολεσθέντα και κλαπέντα διαβατήρια. Ο αριθμός των απολεσθέντων διαβατηρίων είναι πολύ υψηλός σε σχέση με τον αριθμό των εκδιδόμενων διαβατηρίων. Το 2011 δηλώθηκαν 29 946 απολεσθέντα διαβατήρια, έναντι 261 259 εκδοθέντων. Το 2012 δηλώθηκαν 32 343 απολεσθέντα διαβατήρια, έναντι 260 393 εκδοθέντων. Από τον Οκτώβριο του 2011, έχουν βρεθεί και παραδοθεί στους κατόχους τους 15 603 απολεσθέντα διαβατήρια.

4. Τακτική ανταλλαγή υποδειγμάτων διαβατηρίων και συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας των εγγράφων με την ΕΕ

Τα κράτη μέλη της ΕΕ ενημερώνονται σε ετήσια βάση για τα νέα υποδείγματα διαβατηρίων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, μέσω ειδικού διαύλου επικοινωνίας. Επιπλέον, από το 2009, η Δημοκρατία της Μολδαβίας είναι εγγεγραμμένη στο επιγραμμικό δημόσιο μητρώο γνήσιων εγγράφων ταυτότητας και ταξιδιωτικών εγγράφων (εφεξής «PRADO») του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η τελευταία ενημέρωση του συστήματος PRADO πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουλίου 2011, με την εισαγωγή των νέων υποδειγμάτων με τα χαρακτηριστικά ασφαλείας των νέων молδαβικών βιομετρικών διαβατηρίων. Τον Δεκέμβριο του 2012 υποβλήθηκαν 65 νέα υποδείγματα με τα χαρακτηριστικά ασφαλείας των διπλωματικών και υπηρεσιακών βιομετρικών διαβατηρίων. Το 2012 το Ειδικό Τμήμα Εγγράφων της Διεύθυνσης Συνοριακής Αστυνομίας έλαβε μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων και Ευρωπαϊκής Ενοποίησης 62 υποδείγματα ταξιδιωτικών εγγράφων των κρατών μελών της ΕΕ.

β) Συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων

5. *Θέσπιση και επιβολή αναλογικών, αποτελεσματικών και αποτρεπτικών κυρώσεων σε άτομα που έχουν καταδικαστεί για πώληση ή παραχώρηση των διαβατηρίων τους*

Στο άρθρο 361 του ποινικού κώδικα της Δημοκρατίας της Μολδαβίας προβλέπονται ήδη κυρώσεις για την παραγωγή, την κατοχή, την πώληση ή τη χρήση πλαστών επίσημων εγγράφων. Όσον αφορά τα απολεσθέντα και τα κλαπέντα διαβατήρια, οι μολδαβικές αρχές εξετάζουν επί του παρόντος το ενδεχόμενο να θεσπίσουν αυστηρότερες προϋποθέσεις για τη χορήγηση διαβατηρίων σε άτομα που εμπλέκονται σε παρόμοιες υποθέσεις.

6. *Τακτική ανταλλαγή με τις αρχές της ΕΕ στοιχείων για χαμένα και κλεμμένα βιομετρικά διαβατήρια, ιδίως μέσω της χρήσης της βάσης δεδομένων της Ιντερπόλ για τα χαμένα και κλεμμένα ταξιδιωτικά έγγραφα.*

Βλέπε το κριτήριο αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ «Εγκαιρη και συστηματική ενημέρωση της βάσης δεδομένων απολεσθέντων και κλαπέντων διαβατηρίων της Ιντερπόλ (LASP)» στη σελίδα 5 της παρούσας έκθεσης.

7. *Ενίσχυση του νομικού και θεσμικού πλαισίου που διέπει τις ληξιαρχικές υπηρεσίες με γνώμονα την πρόληψη της καταχρηστικής τακτικής της αλλαγής ονομάτων ή στοιχείων ταυτότητας με σκοπό την απόκτηση νέου διαβατηρίου. Θέσπιση και εφαρμογή ξεκάθαρων κανόνων για τις αλλαγές ονόματος, το δε νομικό πλαίσιο θα πρέπει να ενισχυθεί και να προβλέπει, μεταξύ άλλων, αποτελεσματικό έλεγχο καθώς και μέτρα ανιχνευσιμότητας.*

Κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα υποβολής αίτησης με σκοπό την αλλαγή του ονόματος ή του επωνύμου του. Η εν λόγω απόφαση λαμβάνεται από την Κεντρική Υπηρεσία Ληξιαρχείου έπειτα από γνωμοδότηση ειδικής επιτροπής. Οι πολίτες μπορούν να αλλάξουν το όνομα ή το επώνυμό τους όσες φορές το επιθυμούν, καθώς δεν προβλέπονται περιορισμοί από τον νόμο. Ο μοναδικός προσωπικός αριθμός ταυτότητας που αναγράφεται στο πιστοποιητικό γεννήσεως δεν μπορεί να αλλάξει ποτέ ενώ, σε περίπτωση αλλαγής του ονόματος ή του επωνύμου, όλα τα προηγούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα και έγγραφα ταυτότητας ακυρώνονται. Στο πλαίσιο του συνοριακού ελέγχου που πραγματοποιείται κατά την έξοδο ελέγχεται ο εν λόγω προσωπικός αριθμός, ενώ η συνοριακή αστυνομία έχει πρόσβαση στο ΚΜΠ στο οποίο είναι καταχωρισμένα όλα τα προηγούμενα ονόματα/επώνυμα των μολδαβών πολιτών. Το ισχύον σύστημα περιορίζει σημαντικά την κατάχρηση της δυνατότητας αλλαγής ονόματος.

Γενική αξιολόγηση ενότητας 1

Μέσω της υφιστάμενης οργάνωσης και των διαδικασιών που εφαρμόζονται εξασφαλίζεται ικανοποιητικό επίπεδο αδιάβλητου χαρακτήρα και ασφάλειας των εγγράφων. Οι διαδικασίες που αφορούν τις ληξιαρχικές πράξεις και την έκδοση εγγράφων έχουν βελτιωθεί σημαντικά από το 2010. Τα υφιστάμενα συστήματα υποβολής αίτησης και χορήγησης εγγράφων είναι ασφαλή, άρτια σχεδιασμένα και επιτρέπουν την ορθή εξυπηρέτηση των πολιτών. Έχει ήδη δρομολογηθεί η διανομή των βιομετρικών διαβατηρίων που πληρούν τα πρότυπα της ICAO, ενώ τα διαβατήρια παλαιού τύπου καταργούνται σταδιακά αλλά με ταχείς ρυθμούς. Τέλος, η Δημοκρατία της Μολδαβίας καλείται να παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τον υψηλό αριθμό των απολεσθέντων διαβατηρίων.

Η Επιτροπή φρονεί ότι, **σε γενικές γραμμές, η Δημοκρατία της Μολδαβίας πληροί τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της ενότητας 1.**

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

8. Εισαγωγή της χρήσης βιβλιαρίου με ενσωματωμένο μικροεπεξεργαστή, για την εφαρμογή τόσο του εκτενούς ελέγχου πρόσβασης (Extended Access Control – EAC) όσο και του συμπληρωματικού ελέγχου πρόσβασης (Supplemental Access Control – SAC).

9. Αυτοματοποίηση όσο το δυνατόν περισσότερων διαδικασιών, εξάλειψη των μη αυτόματων διαδικασιών που εξακολουθούν να υφίστανται και δημιουργία ηλεκτρονικού

Ενότητα 2 / Θέμα 1 – Διαχείριση των συνόρων

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

10. Αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας περί συνοριακού ελέγχου μέσω επαρκών συνοριακών ελέγχων και κατάλληλης επιτήρησης των συνόρων, διαδικασίες και λειτουργική αποτελεσματικότητα, εικόνα της κατάστασης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης κινδύνου, της διαχείρισης των πληροφοριών και της ροής δεδομένων, καθώς και άμεση πρόσβαση και χρήση των σχετικών εθνικών και διεθνών βάσεων δεδομένων

Την 1η Ιουλίου 2012 θεσπίστηκε νόμος σύμφωνα με τον οποίον η Συνοριοφυλακή της Μολδαβίας μετετράπη σε Διεύθυνση Συνοριακής Αστυνομίας του Υπουργείου Εσωτερικών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.

Η συνοριακή αστυνομία διαθέτει αρμοδιότητες και εκτελεστικές εξουσίες στον τομέα της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, καθώς και στην πρόληψη και καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος. Ο νόμος περί κρατικών συνόρων ακολουθεί τους ορισμούς και το πλαίσιο του κώδικα συνόρων του Σένγκεν¹² και λαμβάνει επίσης υπόψη το νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ευθύνη των μεταφορέων, ιδίως την οδηγία 2004/82/ΕΚ σχετικά με την υποχρέωση των μεταφορέων να κοινοποιούν τα στοιχεία των επιβατών. Η δράση της συνοριακής αστυνομίας υπόκειται σε κανόνες και κανονισμούς παρόμοιους με εκείνους που ισχύουν για τις συνοριοφυλακές των κρατών Σένγκεν/ΕΕ. Στην περιοχή που τελεί υπό τον έλεγχο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, υπάρχουν 56 σημεία συνοριακής διέλευσης (εφεξής «ΣΣΔ»), τα οποία διασχίζουν 13 έως 15 εκατομμύρια άτομα ετησίως. Σε γενικές γραμμές, οι συνοριακοί έλεγχοι πραγματοποιούνται με γνώμονα τις βέλτιστες πρακτικές του Καταλόγου Σένγκεν.

Τα συστήματα υποβολής εκθέσεων και ανάλυσης κινδύνου εφαρμόζονται σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό, ακόμη και σε σύγκριση με τα συστήματα των χωρών Σένγκεν. Το σύστημα ανάλυσης κινδύνου βασίζεται στο κοινό υπόδειγμα ολοκληρωμένης ανάλυσης κινδύνου του Frontex, ενώ ο προσδιορισμός των χαρακτηριστικών κινδύνου είναι άρτιος και υψηλής ποιότητας. Όντας μέλος του δικτύου ανάλυσης κινδύνων του Frontex για τα ανατολικά σύνορα (Eastern Borders Risk Analysis Network - EBRAN), η συνοριακή αστυνομία ανταλλάσσει πληροφορίες με τον ανωτέρω οργανισμό σε μηνιαία βάση. Επιπλέον, με τη βοήθεια της αποστολής συνοριακής συνδρομής της ΕΕ (EU Border Assistance Mission-εφεξής «EUBAM») προς τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία, η συνοριακή αστυνομία και η τελωνειακή υπηρεσία, σε συνεργασία με τους ουκρανούς ομολόγους τους, καταρτίζουν κοινές εκθέσεις εκτίμησης επιπτώσεων για την ασφάλεια των συνόρων.

Η επιτήρηση των συνόρων έχει σχεδιαστεί και πραγματοποιείται σύμφωνα με το σύστημα ανάλυσης κινδύνου. Ο αριθμός των περιπολιών κυμαίνεται σε σχετικά καλά επίπεδα. Η ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων (εφεξής «ΟΔΣ») περιλαμβάνει σχέδια για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου σταθερού συστήματος επιτήρησης κατά μήκος των συνόρων. Μέσω της καθιέρωσης του σταθερού συστήματος επιτήρησης και της χρήσης των

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα.

συμπληρωματικών (μη επανδρωμένων) κινητών συστημάτων, η συνοριακή αστυνομία μπορεί να εξασφαλίσει ικανοποιητικό επίπεδο όσον αφορά την επιτήρηση των συνόρων. Η συνοριακή αστυνομία διαθέτει επαρκή αριθμό ειδικά εκπαιδευμένων σκύλων (123 συνολικά, 74 εκ των οποίων είναι σκύλοι ανίχνευσης). Σε γενικές γραμμές, οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για τον πρωτοβάθμιο συνοριακό έλεγχο πληρούν τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Το 2012 ο αριθμός των καταχωρίσεων περιπτώσεων που χρήζουν προσοχής στις βάσεις δεδομένων υπερέβη τις 5 700 (5 687 καταχωρίσεις σε εθνικό επίπεδο, 56 καταχωρίσεις της Ιντερπόλ) ενώ, σε σύγκριση με το 2011, ο συνολικός αριθμός έχει τουλάχιστον τετραπλασιαστεί. Οι υπάλληλοι που διενεργούν πρωτοβάθμιους ελέγχους έχουν πρόσβαση στο ολοκληρωμένο σύστημα πληροφοριών της συνοριακής αστυνομίας, στο νομικό πλαίσιο, στις καταχωρίσεις εξωτερικού, στα χαρακτηριστικά κινδύνου, καθώς και στο διαδίκτυο (π.χ. σύστημα PRADO). Όλα τα ΣΣΔ διαθέτουν επιγραμμική σύνδεση με τις κεντρικές βάσεις δεδομένων. Λόγω της έλλειψης επαρκών συσκευών, το επίπεδο των δευτεροβάθμιων ελέγχων δεν είναι ικανοποιητικό σε όλα τα ΣΣΔ.

11. Παροχή κατάλληλης υποδομής, τεχνικού εξοπλισμού, συστημάτων πληροφορικής, οικονομικών και ανθρώπινων πόρων σύμφωνα με τη στρατηγική και το σχέδιο δράσης ΟΔΣ που θα εγκριθούν και αποτελεσματική εφαρμογή των προγραμμάτων κατάρτισης και των μέτρων καταπολέμησης της διαφθοράς

Η συνοριακή αστυνομία βρίσκεται σε διαδικασία αναβάθμισης του συστήματος επιτήρησης των συνόρων, ενώ προτίθεται να δημιουργήσει ένα Εθνικό Κέντρο Συντονισμού. Η ανάπτυξη της εικόνας της κατάστασης αποτελεί μέρος ενός εν εξελίξει σχεδίου τριών φάσεων με τίτλο «Ανάπτυξη συστήματος σταθερής και κινητής επικοινωνίας για τα κρατικά σύνορα». Οι εν λόγω φάσεις περιλαμβάνουν την απόκτηση εξοπλισμού και την ανάπτυξη ενός συστήματος σταθερής και κινητής τηλεπικοινωνίας για ολόκληρη τη χώρα. Με τη δημιουργία του Εθνικού Κέντρου Συντονισμού αναμένεται να βελτιωθεί η επίγνωση της υφιστάμενης κατάστασης και να καταστεί δυνατή η συνεργασία με το ευρωπαϊκό σύστημα επιτήρησης των εξωτερικών συνόρων¹³ (εφεξής «EUROSUR»). Η συνοριακή αστυνομία διαθέτει επαρκή αριθμό συσκευών για την επιτήρηση των συνόρων (όπως κάμερες θερμικής απεικόνισης και διόπτρες νυχτερινής όρασης), όμως προς το παρόν δεν είναι εξοπλισμένη με σταθερά συστήματα επιτήρησης.

Ο προβλεπόμενος αριθμός θέσεων της Διεύθυνσης Συνοριακής Αστυνομίας είναι 3 543, το 83% των οποίων (2 495) έχει ήδη καλυφθεί. Η έλλειψη προσωπικού οφείλεται στο γεγονός ότι πλέον δεν απασχολούνται κληρωτοί στον έλεγχο των συνόρων, ενώ όλες οι κενές θέσεις πρέπει να καλυφθούν έως τα τέλη του 2013. Η Εθνική Σχολή Συνοριακής Αστυνομίας διοργανώνει διετή προγράμματα κατάρτισης για τους υπαξιωματικούς και εξαμηνιαίους κύκλους μαθημάτων βασικής κατάρτισης για τους νέους υπαλλήλους. Στο πλαίσιο του διετούς προγράμματος που απευθύνεται στους υπαξιωματικούς εφαρμόζεται η διαδικασία της Κοπεγχάγης, ενώ το πρόγραμμα καταρτίστηκε με τη βοήθεια της EUBAM και σύμφωνα το κοινό βασικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ΕΕ για την κατάρτιση των συνοριοφυλάκων. Γενικώς, τα προγράμματα κατάρτισης παρέχουν μια σταθερή βάση όσον αφορά την προετοιμασία επαγγελματιών με σκοπό τη διαχείριση των συνόρων. Η συνοριακή αστυνομία έχει ήδη συμμορφωθεί με τις περισσότερες συστάσεις και βέλτιστες πρακτικές για την πρόληψη της διαφθοράς¹⁴ που περιέχονται στον Κατάλογο του Σένγκεν για τον έλεγχο των

¹³ SEC(2011) 145 τελικό.

¹⁴ Το 2012 διερευνήθηκαν 87 υποθέσεις διαφθοράς, περατώθηκαν 92 υποθέσεις και επιβλήθηκαν 102 πειθαρχικές κυρώσεις· από τις υποθέσεις αυτές οι 34 οδήγησαν στην απόλυση των εμπλεκόμενων υπαλλήλων. Από το 2010 έως το 2012, δρομολογήθηκαν ποινικές έρευνες για τέσσερις υποθέσεις που αφορούσαν σοβαρά αδικήματα διαφθοράς.

εξωτερικών συνόρων¹⁵. Ο δεοντολογικός κώδικας της συνοριακής αστυνομίας εγκρίθηκε στις 13 Ιουνίου 2008. Οι μισθοί των υπαλλήλων της συνοριακής αστυνομίας κυμαίνονται σε ανταγωνιστικά επίπεδα. Επιπλέον, πραγματοποιούνται αιφνιδιαστικοί έλεγχοι, ενώ τα μέλη του προσωπικού της συνοριακής αστυνομίας υποχρεούνται να γνωστοποιούν τα προσωπικά τους συμφέροντα και εισοδήματα κατά την είσοδό τους στην υπηρεσία και στη συνέχεια σε ετήσια βάση. Τέλος, εφαρμόζεται σύστημα τακτικής εναλλαγής του προσωπικού.

12. Βελτίωση της διυπηρεσιακής συνεργασίας (μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ της συνοριακής αστυνομίας και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου) και της διεθνούς συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες και της εφαρμογής της ρύθμισης εργασίας με τον Frontex με σκοπό την επίτευξη υψηλού επιπέδου αποτελεσματικότητας

Η διυπηρεσιακή συνεργασία στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων είναι ικανοποιητική. Η συνοριακή αστυνομία συνεργάζεται στενά με τις αστυνομικές αρχές, την τελωνειακή υπηρεσία και το Γραφείο Μετανάστευσης και Ασύλου (εφεξής «ΓΜΑ»). Η ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων στη συνοριακή αστυνομία στον τομέα της ποινικής έρευνας είχε ως αποτέλεσμα τη διαρθρωτική ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της συνοριακής αστυνομίας και της Γενικής Εισαγγελίας. Οι κύριες μορφές διυπηρεσιακής συνεργασίας είναι η ανταλλαγή πληροφοριών, η συγκρότηση κοινών ομάδων ερευνών, η ανάληψη κοινών δράσεων και η διεξαγωγή κοινών προγραμμάτων κατάρτισης. Όλα τα ΣΣΔ, η συνοριακή αστυνομία και η τελωνειακή υπηρεσία πραγματοποιούν ελέγχους μιας στάσης. Επίσης, χρησιμοποιούν κοινό σύστημα καταχώρισης οχημάτων μεταφοράς φορτίου και μπορούν να ανταλλάσσουν τις συσκευές τους, παραδείγματος χάριν για τον έλεγχο των οχημάτων.

Η συνοριακή αστυνομία έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο σύνολο συμφωνιών και πρωτοκόλλων συνεργασίας με τη Ρουμανία και την Ουκρανία. Το 2012 η συνοριακή αστυνομία συνέχισε τη συνεργασία της με την EUBAM, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική εφαρμογή των δραστηριοτήτων της 9ης φάσης του σχεδίου δράσης¹⁶. Από το 2006 η συνοριακή αστυνομία απασχολεί αξιωματικό ως σύνδεσμο στο κοινό κέντρο διασυνοριακής συνεργασίας στο Galati. Επιπλέον, έχουν συναφθεί συμφωνίες συνεργασίας με ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ (Λετονία, Λιθουανία, Εσθονία, Ουγγαρία και Πολωνία). Η συνεργασία με άλλες χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών (εφεξής «ΚΑΚ») πραγματοποιείται μέσω του Διοικητικού Συμβουλίου των Υπηρεσιών Συνοριοφυλακής της ΚΑΚ. Τέλος, έχει υπογραφεί πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των συνοριοφυλακών των χωρών GUAM¹⁷. Τον Αύγουστο του 2008 η συνοριακή αστυνομία υπέγραψε ρύθμιση εργασίας με τον Frontex και έχει συμμετάσχει σε πληθώρα συντονισμένων δραστηριοτήτων του εν λόγω οργανισμού. Τον Δεκέμβριο του 2012 δημιουργήθηκε εθνικό σημείο επαφής του Frontex (National FRONTEX Point of Contact-NFPOC) εντός της Διεύθυνσης Συνοριακής Αστυνομίας, στο οποίο ανατέθηκαν καθήκοντα συντονισμού και εφαρμογής των διατάξεων του σχεδίου συνεργασίας του Frontex.

β) Συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων

13. *Συνέχιση της ενίσχυσης των συνοριακών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων της ανάλυσης κινδύνων και των μέτρων επιτήρησης, καθώς και της πρόληψης και της καταπολέμησης της διαφθοράς στα σύνορα, και συνέχιση της ενίσχυσης της συνεργασίας με την EUBAM σε όλους τους τομείς διαχείρισης των συνόρων.*

¹⁵ Κατάλογος Σένγκεν για τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων, την επιστροφή και την επανεισοδή: συστάσεις και βέλτιστες πρακτικές. Έγγραφο του Συμβουλίου 7864/09.

¹⁶ http://www.eubam.org/files/20121206142708402683P9AP_ENG_Second_Year.pdf

¹⁷ Οργάνωση των χωρών GUAM (Γεωργία, Ουκρανία, Αζερμπαϊτζάν και Μολδαβία) για τη δημοκρατία και την οικονομική ανάπτυξη.

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 7 και 8 της παρούσας έκθεσης.

14. *Ενίσχυση της συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες. Ενίσχυση της διμερούς και διεθνούς συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών για στατιστικά και αναλυτικά στοιχεία και τακτικά/επιχειρησιακά στοιχεία/πληροφορίες, μέσω μέτρων όπως η έναρξη κοινών διασυνοριακών επιχειρήσεων ή η συμμετοχή σε τέτοιες επιχειρήσεις, η σύσταση κοινών ομάδων έρευνας και κοινών ομάδων πληροφοριών ασφαλείας, η διευκόλυνση της ανταλλαγής υπεύθυνων επικοινωνίας σε συναφείς επιχειρήσεις, η παροχή κατάρτισης για τη διεξαγωγή κοινών συνοριακών και τελωνειακών ελέγχων.*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 8, 9 και 10 της παρούσας έκθεσης.

15. *Βελτίωση της κατάρτισης και της ανάπτυξης ικανοτήτων σε επίπεδο διεθνούς τελωνειακής συνεργασίας και συνεργασίας για την επιβολή του νόμου, καθώς και της ανταλλαγής πληροφοριών.*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 8, 9 και 10 της παρούσας έκθεσης.

16. *Συντονισμός των δραστηριοτήτων ελέγχου στα κοινά σύνορα. Ανταλλαγή πληροφοριών ασφαλείας και ενίσχυση της κοινής εκτίμησης της κατάστασης σε επιχειρησιακό επίπεδο.*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 8, 9 και 10 της παρούσας έκθεσης.

17. *Ενίσχυση της συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες, και κυρίως με την Ουκρανία.*

Το 2007 οι αρχές της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της Ουκρανίας δρομολόγησαν ένα πιλοτικό έργο για τη δημιουργία του πρώτου σημείου συνοριακής διέλευσης υπό κοινή λειτουργία στο Rososhany-Briceni. Το εν λόγω πιλοτικό έργο σχεδιάστηκε και δρομολογήθηκε με τη βοήθεια και τη στήριξη της EUBAM και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αμφότερα τα μέρη έχουν εκχωρήσει το ένα στο άλλο την αρμοδιότητα της διενέργειας ελέγχων εξόδου. Οι διάφορες αρχές που διέπουν τη λειτουργία της «υπηρεσίας μίας στάσης» (ή της «μονοαπευθυντικής θυρίδας»), εφαρμόζονται αποτελεσματικά στο πλαίσιο του εν λόγω πιλοτικού έργου.

18. *Διαρκής ανάπτυξη της συνεργασίας με την EUBAM και εφαρμογή των συστάσεων της τελευταίας για τη βελτίωση και την εντατικοποίηση της χρήσης κινητών μονάδων*

Το τμήμα των συνόρων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας με την Ουκρανία που βρίσκεται στην περιοχή της Υπερδνειστερίας δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία ελέγχου της συνοριακής αστυνομίας και της τελωνειακής υπηρεσίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Στο εν λόγω τμήμα των συνόρων υπάρχουν 25 επίσημα σημεία διέλευσης προς την Ουκρανία ενώ αναγνωρίζεται διεθνώς ότι αποκλειστικά αρμόδια για τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων και για την επιτήρηση των συνόρων είναι η συνοριοφυλακή της Ουκρανίας. Κατά μήκος της εσωτερικής διοικητικής γραμμής μεταξύ της περιοχής της Υπερδνειστερίας και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας υπάρχουν 14 εσωτερικά σημεία τελωνειακού ελέγχου (εφεξής «ΕΣΤΕ») όπου η τελωνειακή υπηρεσία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας πραγματοποιεί ελέγχους σε εμπορεύματα.

Τον Φεβρουάριο του 2013 οι μολδαβικές αρχές άρχισαν να εφαρμόζουν μια νέα στρατηγική με σκοπό να αποτρέψουν τη λαθρομετανάστευση και το διασυνοριακό έγκλημα και να διευκολύνουν τη διέλευση των επιβατών από την περιοχή της Υπερδνειστερίας. Στην εν λόγω στρατηγική προβλέπονται μέτρα όπως: καταχώριση των αλλοδαπών που εισέρχονται και εξέρχονται από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας μέσω της διοικητικής γραμμής· ενίσχυση των ικανοτήτων των ΕΣΤΕ μέσω του ΓΜΑ (σε 6 από τα εν λόγω σημεία θα λειτουργεί γραφείο καταχώρισης αλλοδαπών σε 24ωρη βάση 7 ημέρες την εβδομάδα)· κατάρτιση κανόνων για τα ΕΣΤΕ (προστασία δεδομένων, ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών και κατανομή

καθηκόντων)· διοργάνωση ενημερωτικής εκστρατείας για τους νέους κανόνες καταχώρισης των αλλοδαπών· ανάπτυξη κινητών μονάδων¹⁸ σε όλη τη χώρα και ενίσχυση της συνεργασίας με τις ουκρανικές αρχές και την EUBAM. Σύμφωνα με την εν λόγω στρατηγική, οι αλλοδαποί πολίτες που εισέρχονται στο έδαφος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ή εξέρχονται από αυτό μέσω της περιοχής της Υπερδνειστερίας, συμπεριλαμβανομένων των κατοίκων της εν λόγω περιοχής, μπορούν να απευθύνονται οικειοθελώς στα ΕΣΤΕ, στα ΣΣΔ ή σε συγκεκριμένα γραφεία των πόλεων Κισινάου, Balti και Comrat για την καταχώριση των στοιχείων τους. Ο μηχανισμός αυτός δεν θα επηρεάσει την κυκλοφορία των αλλοδαπών εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Για την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος, μια κινητή μονάδα αποτελούμενη από 70 αστυνομικούς θα πραγματοποιεί εσωτερικούς ελέγχους βάσει ανάλυσης κινδύνου σε όλη τη χώρα. Οι περιπολίες θα πραγματοποιούνται σε συχνότερη βάση και θα διενεργούνται από κοινού από την τελωνειακή υπηρεσία, την αστυνομία, τη συνοριακή αστυνομία και το ΓΜΑ. Η εφαρμογή της εν λόγω πολιτικής, καθώς και του νομικού πλαισίου, προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2013. Επιπλέον, η Δημοκρατία της Μολδαβίας σκοπεύει να επεκτείνει στο κεντρικό τμήμα (Υπερδνειστερία) των κοινών συνόρων την πρακτική των ελέγχων και των περιπολιών που διενεργούνται από κοινού με τους συνοριοφύλακες της Ουκρανίας. Η εν λόγω πρακτική εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 2012 στο βόρειο τμήμα των συνόρων, στο συνοριακό σημείο διέλευσης στο Rososhany-Briceni, το οποίο τελεί υπό κοινή λειτουργία, ενώ σύντομα θα επεκταθεί και στο ΣΣΔ στο Palanca-Mayaki, στο νότιο τμήμα των συνόρων.

Αξιολόγηση ενότητας 2 / θέμα 1 – Διαχείριση των συνόρων

Η οργάνωση της συνοριακής αστυνομίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας βασίζεται στις συστάσεις του Καταλόγου Σένγκεν της ΕΕ. Οι συνοριακοί έλεγχοι και η επιτήρηση των συνόρων διενεργούνται ως επί το πλείστον με γνώμονα τα πρότυπα της ΕΕ, ενώ το σύστημα ανάλυσης κινδύνου είναι δομημένο σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές του Καταλόγου Σένγκεν. Ωστόσο, εξακολουθούν να απαιτούνται ορισμένες βελτιώσεις τεχνικής φύσεως.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

19. Εγκατάσταση σταθερών συστημάτων τεχνικής επιτήρησης κατά μήκος των χερσαίων συνόρων. Εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ με σκοπό τη δημιουργία ενός Εθνικού και ενός Περιφερειακού Κέντρου Συντονισμού.
20. Εντατικοποίηση των ελέγχων των οχημάτων για τον εντοπισμό κρυμμένων ατόμων εντός των οχημάτων και βελτίωση της ανάλυσης κινδύνου και του προσδιορισμού χαρακτηριστικών κινδύνου όσον αφορά την εμπορία ανθρώπων. Βελτίωση της κατάρτισης και της διαθεσιμότητας υπαλλήλων που εκτελούν πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους ελέγχους για τον εντοπισμό παραποιημένων εγγράφων. Απόκτηση πρόσθετου εξοπλισμού για τη διενέργεια δευτεροβάθμιων ελέγχων και ελέγχων σε οχήματα. Παρακολούθηση και καταγραφή των συνοριακών ελέγχων με τη χρήση κάμερας σε κάθε σταθμό. Εντατικοποίηση των δράσεων για την πρόληψη της διαφθοράς στην τελωνειακή υπηρεσία και εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ.
21. Περαιτέρω υλοποίηση της έννοιας της κινητής μονάδας στην περιοχή της Υπερδνειστερίας, αποτελούμενης από αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου ειδικά καταρτισμένες στην καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος. Εξασφάλιση αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών και δεδομένων

¹⁸ Τον Απρίλιο του 2013 παρασχέθηκε στη Διεύθυνση Συνοριακής Αστυνομίας όλος ο απαραίτητος εξοπλισμός, καθώς και 30 περιπολικά οχήματα για την έναρξη λειτουργίας των κινητών μονάδων.

προσωπικού χαρακτήρα σε πραγματικό χρόνο μεταξύ όλων των αρχών επιβολής του νόμου.

Ενότητα 2 / Θέμα 2 – Διαχείριση της μετανάστευσης

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

22. Συνέχιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της συμφωνίας επανεισδοχής ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας και των μέτρων επανένταξης των μολδαβών πολιτών (που επιστρέφουν εθελοντικά ή στο πλαίσιο επανεισδοχής)

Το Γραφείο Μετανάστευσης και Ασύλου (ΓΜΑ), το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, είναι αρμόδιο για την εφαρμογή των συμφωνιών επανεισδοχής που έχει συνάψει η Δημοκρατία της Μολδαβίας με την ΕΕ (υπεγράφη στις Βρυξέλλες στις 10 Οκτωβρίου 2007), τη Νορβηγία (9 Αυγούστου 2006), την Ελβετική Συνομοσπονδία (1 Ιουνίου 2004, 19 Μαΐου 2010), και την Τουρκία (1 Νοεμβρίου 2012). Συνεχίζονται προς την κατεύθυνση αυτή οι διαπραγματεύσεις με την Αλβανία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Ρωσική Ομοσπονδία και τον Λίβανο. Στο πλαίσιο της τελευταίας συνεδρίασης της μικτής επιτροπής ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την επανεισδοχή¹⁹, διευκρινίστηκε ότι οι αιτήσεις επανεισδοχής μολδαβών υπηκόων από χώρες της ΕΕ μειώθηκαν από 242 το 2011 σε 142 το 2012, και σε 57 τους πρώτους 5 μήνες του 2013. Το 2012 οι περισσότερες αιτήσεις υποβλήθηκαν από τη Γαλλία (54), τη Γερμανία (34) και την Αυστρία (26).

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Προστασίας και Οικογενειακής Μέριμνας έχει θέσει σε εφαρμογή βιώσιμα μέτρα για την επανένταξη των μολδαβών πολιτών μέσω των γραφείων του Εθνικού Οργανισμού Απασχόλησης. Στο πλαίσιο αυτό, διοργανώνονται ανά τακτά διαστήματα εκθέσεις για την αγορά εργασίας και λειτουργεί τηλεφωνική γραμμή βοήθειας, ενώ σε όλα τα τοπικά γραφεία παρέχονται πληροφορίες (μονόφυλλα, ενημερωτικές πινακίδες, φυλλάδια) σχετικά με τις κενές θέσεις εργασίας και τα επιδόματα ανεργίας. Το πρόγραμμα PARE 1+1 εξακολουθεί να στηρίζει, με τη χορήγηση συμπληρωματικής χρηματοδότησης από την κυβέρνηση, τις επενδύσεις που πραγματοποιούν σε τοπικό επίπεδο οι μολδαβοί πολίτες που επιστρέφουν στη χώρα.

23. Αποτελεσματική εφαρμογή του νομικού πλαισίου για τη διαχείριση της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής διοικητικών δομών και επαρκών ανθρώπινων πόρων με σαφείς και κατάλληλες αρμοδιότητες για όλες τις πτυχές της διαχείρισης της μετανάστευσης, καθώς και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των σχετικών οργανισμών

Η διαχείριση της μετανάστευσης στη Δημοκρατία της Μολδαβίας διέπεται από τον νόμο αριθ. 200/16.7.2010 σχετικά με το καθεστώς των αλλοδαπών στη χώρα. Οι παλαιότεροι εθνικοί νόμοι (όπως ο νόμος αριθ. 275/1994 και ο νόμος αριθ. 180/2008) εξακολουθούν να διέπουν τη νόμιμη διαμονή αλλοδαπών στη Δημοκρατία της Μολδαβίας, καθώς προς το παρόν δεν έχουν καταργηθεί και ενσωματωθεί στον νέο νόμο. Επίσης, εξακολουθεί να εκκρεμεί η θέσπιση ολοκληρωμένων διαδικασιών για τον καθορισμό των προθεσμιών και η πρόβλεψη κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων στο πλαίσιο του μηχανισμού εκούσιας επιστροφής, καθώς και η παροχή εγγυήσεων σε οικογένειες και παιδιά²⁰.

¹⁹ Η τελευταία συνεδρίαση της μικτής επιτροπής ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την επανεισδοχή πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουνίου 2013.

²⁰ Σύμφωνα με τα ελάχιστα πρότυπα που ορίζονται στην οδηγία 2008/115/ΕΚ του Συμβουλίου για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.

Το Γραφείο Μετανάστευσης και Ασύλου (ΓΜΑ), το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, είναι η κατεξοχήν αρμόδια αρχή για τη διαχείριση της μετανάστευσης στη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Η αρμόδια επιτροπή για τον συντονισμό ορισμένων δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη μετανάστευση (η οποία συστάθηκε με την κυβερνητική απόφαση αριθ. 133 της 23.2.2010) είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή όλων των κρατικών πολιτικών και στρατηγικών στον τομέα της μετανάστευσης, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης, καθώς και για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων όλων των αρμόδιων δημόσιων αρχών στον τομέα της διαχείρισης της μετανάστευσης. Με την εσωτερική αναδιάρθρωση του Υπουργείου Εσωτερικών διατέθηκαν επαρκείς ανθρώπινοι πόροι στο ΓΜΑ (22 άτομα) με σκοπό τον συντονισμό ορισμένων καθηκόντων που ανέλαβε στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη μετανάστευση. Οι πρόσθετες αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στη Διεύθυνση Μετανάστευσης του ΓΜΑ περιλαμβάνουν την καταχώριση/διαγραφή του τόπου διαμονής ή κατοικίας των αλλοδαπών, την καταχώριση του τόπου προσωρινής διαμονής των αλλοδαπών που έχουν αποσπαστεί στη Δημοκρατία της Μολδαβίας για μέγιστο διάστημα 90 ημερών²¹, καθώς και τον συντονισμό της διαδικασίας έκδοσης θεωρήσεων για παραμονή μακράς διάρκειας και την καταπολέμηση της παράνομης διαμονής αλλοδαπών. Στο πλαίσιο διαφόρων έργων της ΕΕ παρέχεται συνεχιζόμενη κατάρτιση στο προσωπικό του ΓΜΑ, με τη στήριξη του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ), του Διεθνούς Κέντρου για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής και της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Επίσης, στο πλαίσιο του έργου ReVis, διοργανώνονται διεξοδικά σεμινάρια σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, καθώς και επισκέψεις μελέτης σε διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ.

Στο πλαίσιο της τελευταίας συνεδρίασης της μικτής επιτροπής ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τη διευκόλυνση του καθεστώτος θεωρήσεων²², επισημάνθηκε ότι το ποσοστό άρνησης χορήγησης θεωρήσεων σε μολδαβούς πολίτες μειώθηκε σημαντικά, από 11,43% το 2010 σε 6,53% το 2012. Σύμφωνα με τις στατιστικές για το 2010 και το 2012, το ποσοστό άρνησης χορήγησης ενιαίας θεώρησης Σένγκεν από τις πρεσβείες και τα προξενία των κρατών μελών της ΕΕ στο Κισινάου έχει μειωθεί. Συγκεκριμένα, καταγράφηκαν οι εξής μειώσεις ανά χώρα: Τσεχική Δημοκρατία – από 22,72% σε 9,55%· Λιθουανία – από 15,86% σε 2,9%· Γαλλία – από 14,11% σε 9,9%· Πολωνία – από 11,64% σε 6,42%· Ιταλία – από 15,23% σε 8,0%· Ουγγαρία (Κοινό κέντρο εξέτασης των αιτήσεων για τη χορήγηση θεώρησης) – από 7,75% σε 5,9%· Γερμανία – από 5,33% το 2010 σε 2,4% το 2012. Ο σταθμισμένος μέσος όρος άρνησης χορήγησης θεωρήσεων το 2010 ήταν 11,43%, ενώ το 2012 ήταν 4,8%. Επίσης, το ποσοστό χορήγησης θεωρήσεων Σένγκεν πολλαπλών εισόδων από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας παρουσιάζει σταθερή αύξηση (από 25,2% το 2010 σε 26,7% το 2012).

24. Προσδιορισμός και τακτική επικαιροποίηση των χαρακτηριστικών της μετανάστευσης και αποτελεσματική ανάλυση στοιχείων για τον όγκο και τη ροή της μετανάστευσης

Από τις επίσημες στατιστικές (σημεία συνοριακής διέλευσης) προκύπτει ότι την 1η Ιανουαρίου 2013 διέμεναν στο εξωτερικό 899 500 μολδαβοί πολίτες, εκ των οποίων 274 500 διέμεναν στο εξωτερικό για λιγότερο από 3 μήνες, 289 500 για περισσότερο από 3 μήνες, 100 700 για μέγιστο διάστημα 1 έτους, 55 600 για μέγιστο διάστημα 3 ετών και 179 100 για περισσότερο από 3 έτη. Ο προσδιορισμός των λεπτομερών χαρακτηριστικών της

²¹ Σύμφωνα με την οδηγία 96/71/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών.

²² Η πιο πρόσφατη συνεδρίαση της μικτής επιτροπής ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τη διευκόλυνση του καθεστώτος θεωρήσεων πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουνίου 2013.

μετανάστευσης προβλέπεται στην κυβερνητική απόφαση αριθ. 634 της 24.8.2012 σχετικά με την έγκριση του καταλόγου δεικτών και του σχετικού υποδείγματος. Τα πρώτα λεπτομερή χαρακτηριστικά της μετανάστευσης δημοσιεύθηκαν τον Απρίλιο του 2013 και θα αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων και περισσότερο συνεκτικών πολιτικών μετανάστευσης από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, συμπληρωματικών προς την εθνική στρατηγική μετανάστευσης και τον σχετικό μηχανισμό συντονισμού. Επίσης, συστάθηκε ειδική μονάδα αρμόδια για την ανάπτυξη και την επικαιροποίηση των λεπτομερών χαρακτηριστικών της μετανάστευσης (Μονάδα ανάπτυξης πληροφοριών, διαχείρισης δεδομένων και ανάλυσης κινδύνου), η οποία υπάγεται στο ΓΜΑ και αποτελείται από 5 υπαλλήλους.

25. Συνεκτική εφαρμογή αποτελεσματικής μεθοδολογίας σχετικά με τον εντοπισμό λαθρομεταναστών εντός της επικράτειας, διενέργεια ανάλυσης κινδύνου (συμπεριλαμβανομένης της υποβολής εκθέσεων από τους σχετικούς οργανισμούς και της διενέργειας ανάλυσης σε όλα τα διοικητικά επίπεδα – τοπικό, εθνικό, κ.ά.), και διεξαγωγή έρευνας σε περιπτώσεις οργάνωσης και διευκόλυνσης της λαθρομετανάστευσης, μεταξύ άλλων μέσω της αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ των σχετικών οργανισμών

Ο εντοπισμός των παρανόμως διαμενόντων αλλοδαπών πραγματοποιείται από το ΓΜΑ μέσω ειδικών ελέγχων. Τα στοιχεία διασταυρώνονται με το ολοκληρωμένο αυτοματοποιημένο σύστημα πληροφοριών του ΓΜΑ για τη μετανάστευση και το άσυλο (SIAMA), τα αρχεία της συνοριακής αστυνομίας, το Κρατικό Μητρώο Πληθυσμού (ACCESS), το Εθνικό Κεντρικό Γραφείο της Ιντερπόλ, και το ηλεκτρονικό σύστημα αποδεικτικών στοιχείων για τα άτομα κατά των οποίων έχει ασκηθεί δίωξη (SEARCH). Το ΓΜΑ πραγματοποιεί επιχειρήσεις σε ολόκληρη τη χώρα, σε συνεργασία με την Επιθεώρηση Εργασίας, την Κρατική Ελεγκτική Φορολογική Αρχή και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Υγείας. Οι εν λόγω επιχειρήσεις είχαν ως αποτέλεσμα να καταδικαστούν 107 αλλοδαποί το 2011 και 123 το 2012 για παραβίαση των κανόνων διαμονής και για αδήλωτη εργασία. Προσελήφθησαν 34 επιπλέον άτομα με σκοπό την περιφερειακή κάλυψη της χώρας και τη στελέχωση τριών περιφερειακών υπηρεσιών του ΓΜΑ για την καταπολέμηση της παράνομης διαμονής αλλοδαπών. Προσφότως, συγκροτήθηκε από το ΓΜΑ μονάδα συγκέντρωσης πληροφοριών, διαχείρισης δεδομένων και ανάλυσης κινδύνου, αποτελούμενη από 5 άτομα, ενώ η συνοριακή αστυνομία προέβη στη δημιουργία ειδικής μονάδας ανάλυσης κινδύνου για τη λαθρομετανάστευση. Η διάδοση και χρήση των εν λόγω στοιχείων σε όλα τα ΣΣΔ πραγματοποιείται μέσω μιας επιγραμμικής βάσης δεδομένων στην οποία έχουν πρόσβαση όλα τα ΣΣΔ. Προκειμένου να εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή του νόμου περί αλλοδαπών και των ρυθμιστικών πράξεων, το ΓΜΑ συνεργάζεται με τις ακόλουθες ειδικές διευθύνσεις του Υπουργείου Εσωτερικών: την Αστυνομική Διεύθυνση, τη Διεύθυνση Σωφρονιστικών Καταστημάτων, την Υπηρεσία Πληροφοριών και Ασφάλειας, τη Διεύθυνση Συνοριακής Αστυνομίας και τη Διεύθυνση Χωροφυλακής (Carabinieri). Στις 20 Δεκεμβρίου 2012 υπεγράφη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΓΜΑ και της Διεύθυνσης Συνοριακής Αστυνομίας με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης αλλοδαπών στα σύνορα και εντός της επικράτειας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας.

Για την εφαρμογή των μέτρων που αποσκοπούν στον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών μέσω της περιοχής της Υπερδνειστερίας εφαρμόζεται σχετικό σχέδιο δράσης. Το σχέδιο αυτό αποσκοπεί στην καλύτερη καταχώριση των αλλοδαπών στα εσωτερικά σημεία τελωνειακού ελέγχου, καθώς και στον έλεγχο από το Υπουργείο Εσωτερικών των μεταναστευτικών ροών κατά μήκος της διοικητικής γραμμής. Επίσης, συστάθηκε εντός του ΓΜΑ μονάδα αρμόδια για τη διαχείριση της δραστηριότητας των σημείων εσωτερικού ελέγχου για την εξακρίβωση και καταχώριση των στοιχείων των αλλοδαπών. Η υποχρέωση καταχώρισης θα ισχύει μόνο

για τους αλλοδαπούς υπηκόους, ενώ δεν θα απαιτείται εξακρίβωση των στοιχείων όλων των ταξιδιωτών που διασχίζουν την περιοχή της Υπερδνειστερίας. Πέραν της προτεινόμενης διαδικασίας καταχώρισης στα εσωτερικά σημεία ελέγχου, η καταχώριση των στοιχείων των αλλοδαπών υπηκόων δύναται να πραγματοποιείται και στα εξής σημεία: i) σε οποιοδήποτε τοπικό γραφείο εξακρίβωσης στοιχείων και καταγραφής του πληθυσμού του Υπουργείου Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών, ii) σε οποιοδήποτε τοπικό γραφείο των περιφερειακών υπηρεσιών του ΓΜΑ (στις πόλεις Κισινάου, Balti και Cahul), και iii) στα τοπικά τμήματα της Διεύθυνσης Συνοριακής Αστυνομίας, το αργότερο εντός 72 ωρών μετά τη διέλευση των συνόρων.

26. Παροχή επαρκών υποδομών (συμπεριλαμβανομένων των κέντρων κράτησης) και ενίσχυση των αρμόδιων φορέων με σκοπό τη διασφάλιση αποτελεσματικής απέλασης των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν ή διέρχονται παράνομα από την επικράτεια της Δημοκρατίας της Μολδαβίας

Αρμόδιο για την επιβολή του μέτρου απέλασης είναι το ΓΜΑ, οι υπάλληλοι του οποίου αναλαμβάνουν να συνοδεύσουν τον αλλοδαπό έως τα κρατικά σύνορα ή τη χώρα καταγωγής του. Οι αλλοδαποί που τελούν υπό κράτηση μεταφέρονται στο Κέντρο Προσωρινής Κράτησης Αλλοδαπών, το οποίο υπάγεται στο ΓΜΑ, όπου εξασφαλίζεται η πρόσβασή τους σε νομική συνδρομή, με σεβασμό στα κοινωνικά, πολιτιστικά και ανθρώπινα δικαιώματά τους. Στο πλαίσιο της εσωτερικής αναδιάρθρωσης του ΓΜΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, διατέθηκαν στο εν λόγω κέντρο πρόσθετοι ανθρώπινοι πόροι, με αποτέλεσμα σήμερα να διαθέτει 40 εργαζομένους που απασχολούνται σε 5 διαφορετικές υπηρεσίες. Από το 2009 έως το 2013, τέθηκαν υπό κράτηση 360 αλλοδαποί. Συγκεκριμένα: 71 το 2009, 80 το 2010, 103 το 2011, 97 το 2012 και 9 το 2013 (μέχρι στιγμής). Από τις 115 υποθέσεις εξακρίβωσης της ταυτότητας που ανέλαβε το ΓΜΑ, 85 αλλοδαποί τέθηκαν υπό κράτηση λόγω μη επαλήθευσης των στοιχείων ταυτότητάς τους.

β) Συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων

27. *Οργάνωση επαναλαμβανόμενων, στοχοθετημένων εκστρατειών ενημέρωσης για την αποσαφήνιση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων πραγματοποίησης ταξιδιών χωρίς θεώρηση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τους κανόνες που ρυθμίζουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας της ΕΕ (ακόμη και μέσω της διαδικτυακής πύλης της ΕΕ για τη μετανάστευση) και των ευθυνών σε περίπτωση κατάχρησης των δικαιωμάτων στο πλαίσιο του καθεστώτος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης*

Η ειδική ομάδα για τις θεωρήσεις πραγματοποίησε διεξοδικές συναντήσεις με υψηλά ιστάμενους συμβούλους της ΕΕ, με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και με μη κυβερνητικές οργανώσεις. Εκδηλώσεις ενημέρωσης του κοινού πραγματοποιούνται σε τακτική βάση, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για την ολοκλήρωση της ΕΕ που διοργανώνει το Υπουργείο Εξωτερικών Υποθέσεων και Ευρωπαϊκής Ενοποίησης στα ΜΜΕ, τα πανεπιστήμια και σε άλλα κοινωνικά περιβάλλοντα. Οι εν λόγω δημόσιες εκδηλώσεις αποσκοπούν στην αποσαφήνιση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων πραγματοποίησης ταξιδιών χωρίς θεώρηση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τους κανόνες που ρυθμίζουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας της ΕΕ και των ευθυνών σε περίπτωση κατάχρησης των δικαιωμάτων στο πλαίσιο του καθεστώτος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Στις εγκαταστάσεις του εθνικού πανεπιστημίου, στην πόλη Balti, λειτουργεί κέντρο ενημέρωσης με έντονη δραστηριότητα. Επιπλέον, υλοποιούνται πολλές δράσεις επικοινωνίας και πληροφόρησης στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την κινητικότητα (όπως το Legal in EU, το Nexus, κ.ά.). Στον ιστότοπο του Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων και Ευρωπαϊκής Ενοποίησης παρουσιάζονται και επικαιροποιούνται συνεχώς οι ακριβείς προϋποθέσεις μετάβασης στην

ΕΕ, η πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ, οι διατάξεις της συμφωνίας μεταξύ ΕΕ και Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τη διευκόλυνση του καθεστώτος θεωρήσεων, ενώ στο πλαίσιο του κέντρου προσφυγής του Υπουργείου λειτουργεί δωρεάν τηλεφωνική γραμμή βοήθειας.

Αξιολόγηση ενότητας 2 / θέμα 2 – Διαχείριση της μετανάστευσης

Οι επιχειρησιακές διαδικασίες που ακολουθούνται για την εφαρμογή του νόμου περί αλλοδαπών είναι λειτουργικές και το ΓΜΑ έχει αναλάβει συντονιστικό ρόλο όσον αφορά τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών. Ο προσδιορισμός των λεπτομερών χαρακτηριστικών της μετανάστευσης ολοκληρώθηκε παράλληλα με την εκπόνηση έκθεσης αξιολόγησης στοιχείων. Οι συμφωνίες επανεισδοχής και διευκόλυνσης του καθεστώτος θεωρήσεων μεταξύ ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας εφαρμόζονται αποτελεσματικά. Οι υφιστάμενες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των κέντρων κράτησης, είναι επαρκείς.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

28. Συνέχιση της εφαρμογής του νόμου αριθ. 200/2010 σχετικά με το καθεστώς των αλλοδαπών και κατάργηση παλαιότερων εθνικών νόμων.
29. Ενίσχυση των ανθρώπινων πόρων για την επίτευξη περιφερειακής κάλυψης από το ΓΜΑ στον τομέα της μετανάστευσης και της καταπολέμησης της παράνομης διαμονής αλλοδαπών υπηκόων. Δημιουργία μηχανισμού υποβολής εκθέσεων και διενέργειας ανάλυσης σε όλα τα διοικητικά επίπεδα μέσω της ενίσχυσης της ειδικής μονάδας ανάλυσης κινδύνου.
30. Ολοκλήρωση της δημιουργίας μονάδων καταχώρισης του ΓΜΑ στη διοικητική γραμμή της Υπερδνειστερίας. Συνεργασία με άλλες αρχές επιβολής του νόμου και εξασφάλιση της αυτόματης ανταλλαγής δεδομένων.

Ενότητα 2 / θέμα 3 – Πολιτική ασύλου

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

31. **Αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας για το άσυλο, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής επαρκών υποδομών και της ενίσχυσης των αρμόδιων φορέων (χορήγηση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων), ιδίως στον τομέα των διαδικασιών ασύλου, της υποδοχής των αιτούντων άσυλο και της προστασίας των δικαιωμάτων τους, καθώς και όσον αφορά την ένταξη των προσφύγων· μέριμνα για τη χορήγηση ταξιδιωτικών εγγράφων σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τον νόμο**

Η νομοθεσία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στον τομέα της προστασίας των προσφύγων συνάδει σε μεγάλο βαθμό με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα. Η νομοθεσία για το άσυλο προβλέπει το απαραίτητο θεσμικό πλαίσιο, καθώς και τις νομικές διαδικασίες και αρχές, και εφαρμόζεται σε ικανοποιητικό βαθμό. Η ποιότητα της διαδικασίας καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα είναι ικανοποιητική και αναμένεται να βελτιωθεί περαιτέρω. Η πρόσβαση στην εν λόγω διαδικασία εξασφαλίζεται από τον νόμο και εφαρμόζεται στην πράξη. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες έχει τη δυνατότητα να έρχεται σε άμεση επαφή με τα άτομα που υπάγονται στην εντολή της και διατηρεί καλές σχέσεις με τις αρμόδιες για το άσυλο αρχές και με τη συνοριακή αστυνομία. Η αρχή της μη επαναπροώθησης εφαρμόζεται στην πράξη. Η ποιότητα της διαδικασίας καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα θεωρείται ότι είναι ικανοποιητική και ότι βελτιώνεται συνεχώς. Το 2012 χορηγήθηκε καθεστώς πρόσφυγα σε 19 άτομα και ανθρωπιστική προστασία σε 45. Συνολικά εκδόθηκαν 19 αποφάσεις, γεγονός που σημαίνει ότι πάνω από το ήμισυ των αιτήσεων που υποβλήθηκαν είχαν ως αποτέλεσμα τη χορήγηση κάποιας μορφής προστασίας.

Οι υπόλοιπες τέσσερις χώρες από τις πέντε που σημείωσαν τα υψηλότερα ποσοστά αιτήσεων που οδήγησαν στη χορήγηση κάποιας μορφής προστασίας είναι η Αρμενία, το Αφγανιστάν, η Κιργιζία και η Ρωσία. Οι αριθμοί αυτοί ενδεχομένως αποτελούν ένδειξη του γεγονότος ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση αντικειμενικές και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τη χώρα καταγωγής (ΠΧΚ) και ότι η προστασία χορηγείται σε πρόσωπα που όντως χρήζουν διεθνούς προστασίας. Ωστόσο, το σύστημα ΠΧΚ πρέπει να ενισχυθεί και να προσληφθούν περισσότερα άτομα. Όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων πρωτοδικώς²³, το ποσοστό παραπομπής στο εφετείο είναι εξαιρετικά χαμηλό: το 2012, όλες οι αποφάσεις ελήφθησαν χωρίς να προχωρήσει περαιτέρω η δικαστική διαδικασία.

Στη μονάδα που είναι αρμόδια για τη διαδικασία χορήγησης διεθνούς προστασίας και ασύλου, η οποία υπάγεται στη Διεύθυνση Ασύλου και Ένταξης, απασχολούνται 5 άτομα. Επί του παρόντος, ο συγκεκριμένος αριθμός ατόμων κρίνεται επαρκής, δεδομένου ότι ο αριθμός των αιτήσεων χορήγησης ασύλου εξακολουθεί να είναι σχετικά μικρός (177 το 2012, 72 το 2011), γεγονός το οποίο σημαίνει ότι αφιερώνεται επαρκής και ποιοτικός χρόνος στη διενέργεια συνεντεύξεων και τη λήψη αποφάσεων. Στις εγκαταστάσεις της Διεύθυνσης Ασύλου και Ένταξης υπάρχει αίθουσα συνεντεύξεων, η οποία είναι κατάλληλα εξοπλισμένη και παρέχει επαρκή προστασία της ιδιωτικότητας του αιτούντος άσυλο. Σύμφωνα με αναφορές, ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στα πλέον ευάλωτα άτομα, όπως είναι οι ανήλικοι, τα θύματα βασανιστηρίων, τα άτομα που φέρουν ψυχικά τραύματα, τα θύματα βίας και βασανισμών και τα άτομα με ψυχικές διαταραχές. Συνήθως, τα θύματα λαμβάνουν υποστήριξη από εκπρόσωπο της ΜΚΟ «Memoria». Στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης του ΓΜΑ, δημιουργήθηκε η μονάδα ανιθαγενών και πληροφόρησης, στην οποία απασχολούνται 4 άτομα. Η εν λόγω μονάδα είναι επιφορτισμένη με την εξέταση των αιτήσεων χορήγησης καθεστώτος ανιθαγενούς²⁴, καθώς και με την καταχώριση των στοιχείων των αιτούντων άσυλο. Στο πλαίσιο αυτό καταρτίστηκε ερωτηματολόγιο, υπόδειγμα και οδηγός για τη διενέργεια συνεντεύξεων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι νομικές διατάξεις θα εφαρμόζονται στην πράξη. Από τον Φεβρουάριο του 2012 έχουν παραληφθεί 160 αιτήσεις, ενώ το καθεστώς του ανιθαγενούς χορηγήθηκε σε 16 άτομα.

Ο νόμος για την ένταξη των αλλοδαπών στη Δημοκρατία της Μολδαβίας τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2012. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκαν μέθοδοι για τη διοργάνωση εκδηλώσεων κοινωνικής και πολιτισμικής ένταξης και την παροχή μαθημάτων εκμάθησης της γλώσσας της χώρας. Εγκρίθηκε ο κανονισμός σχετικά με τη διαδικασία και τις συνθήκες ενοικίασης κατοικίας από αλλοδαπούς που είναι δικαιούχοι προγραμμάτων ένταξης και αλλοδαπούς στους οποίους έχει χορηγηθεί κάποια μορφή προστασίας, καθώς και ο κανονισμός για το κέντρο στέγασης. Ο νόμος εξασφαλίζει στους δικαιούχους κάποιας μορφής προστασίας και στους αιτούντες άσυλο πλήρη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, στα επιδόματα ανεργίας και στα μέτρα πρόληψης της ανεργίας. Επίσης, διαπιστώθηκε η επιτυχία ορισμένων πιλοτικών έργων. Κατά τη στιγμή που πραγματοποιήθηκε η παρούσα αξιολόγηση, εξακολουθούσε να μην είναι δυνατή η χορήγηση ταξιδιωτικών εγγράφων στους πρόσφυγες που επιθυμούν να εξέλθουν από την επικράτεια της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Λόγω των προβλημάτων που ανέκυψαν στο πλαίσιο του διαγωνισμού για την έκδοση ταυτοτήτων και βιομετρικών διαβατηρίων, τα εν λόγω έγγραφα αναμένεται να είναι διαθέσιμα τον Σεπτέμβριο του 2013. Ο κανονισμός για το κέντρο στέγασης των αιτούντων άσυλο εγκρίθηκε από την κυβέρνηση στις

²³ Το 2012 ο μέσος χρόνος επεξεργασίας για την έκδοση πρωτοδικής απόφασης ανήλθε σε 107 ημέρες, δηλαδή σαφώς εντός της προθεσμίας των 6 μηνών. Εάν ληφθούν υπόψη και οι αποφάσεις δευτέρου βαθμού, ο χρόνος αυξάνεται κατά πολύ και φθάνει τις 401 ημέρες. Επί του παρόντος, εκκρεμούν αποφάσεις (είτε πρωτοδικώς είτε στο εφετείο) για 82 υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονται 85 πρόσωπα.

²⁴ Από την έναρξη της διαδικασίας έχουν εκδοθεί 17 αποφάσεις. Την 1η Ιανουαρίου 2013 διέμεναν στο έδαφος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας 1 998 (αναγνωρισμένοι/με δικαίωμα μόνιμης διαμονής) ανιθαγενείς.

28 Δεκεμβρίου 2012. Τα έξοδα συντήρησης και οι αμοιβές των μελών του προσωπικού του εν λόγω κέντρου, το οποίο λειτουργεί ήδη από τον Σεπτέμβριο του 2010, καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Στις 15 Φεβρουαρίου 2013 διέμεναν στο κέντρο στέγασης 18 αιτούντες άσυλο, 2 δικαιούχοι ανθρωπιστικής προστασίας και 1 άτομο με καθεστώς πρόσφυγα. Πρόσβαση στο κέντρο έχουν ανά πάσα στιγμή κοινωνικοί λειτουργοί, νομικοί σύμβουλοι και η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Σε γενικές γραμμές, οι συνθήκες διαβίωσης στο κέντρο είναι αξιοπρεπείς, μολονότι υπάρχει έλλειψη προσωπικού και πόρων.

Αξιολόγηση της ενότητας 2 / θέμα 3 – Πολιτική ασύλου

Ο νόμος περί ασύλου εφαρμόζεται ορθά και η ποιότητα της διαδικασίας προσδιορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα είναι ικανοποιητική και αναμένεται να βελτιωθεί περαιτέρω. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει αναπτύξει μια υποδειγματική διαδικασία προσδιορισμού του καθεστώτος του ανιθαγενούς. Επίσης, σημειώνεται σημαντική πρόοδος στον τομέα της ένταξης.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

32. Ενσωμάτωση των υπηρεσιών μιας στάσης στις αρχές που είναι αρμόδιες για την παραλαβή αιτήσεων χορήγησης ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 52 του νόμου περί ασύλου.
33. Παροχή συνεχούς κατάρτισης σε θέματα ασύλου στους υπαλλήλους της αστυνομίας και της συνοριακής αστυνομίας. Απόκτηση της αναγκαίας εμπειρογνώσιας από τις δικαστικές αρχές όσον αφορά τις υποθέσεις ασύλου, παραδείγματος χάριν μέσω της δημιουργίας ειδικών δικαστηρίων ή του διορισμού εξειδικευμένων δικαστών.
34. Περαιτέρω ανάπτυξη της μεθοδολογίας για τη διαχείριση των ΠΧΚ και εξασφάλιση πρόσβασης σε επικαιροποιημένες ενημερώσεις σχετικά με τις ΠΧΚ.
35. Αύξηση της χρηματοδότησης για τα υποστηριζόμενα από το κράτος μέτρα ένταξης και καθιέρωση κώδικα δεοντολογίας για το προσωπικό του/των κέντρου/κέντρων υποδοχής.

Γενική αξιολόγηση ενότητας 2

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η **Δημοκρατία της Μολδαβίας πληροί σε μεγάλο βαθμό τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης που ορίζονται στην ενότητα 2**. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται ανωτέρω, ορισμένες συστάσεις χρήζουν περαιτέρω εφαρμογής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ενότητα 3 / θέμα 1 – Πρόληψη και καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, της τρομοκρατίας και της διαφθοράς

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

36. Εφαρμογή της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένου του αποτελεσματικού συντονισμού των αρμόδιων αρχών, καθώς και της διεξαγωγής αποτελεσματικής έρευνας, δίωξης και δήμευσης των προϊόντων εγκλήματος

Για την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος έχουν αναληφθεί από το 2011 αρκετές δραστηριότητες. Το Εθνικό Συμβούλιο Συντονισμού των δραστηριοτήτων για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος ιδρύθηκε στις 4 Μαΐου 2012. Το συμβούλιο αυτό αποτελεί διυπηρεσιακό συλλογικό όργανο το οποίο δημιουργήθηκε με σκοπό τη διασφάλιση αποδοτικής συνεργασίας μεταξύ των αρχών της κεντρικής δημόσιας διοίκησης, και συντονισμού των δραστηριοτήτων τους, στο πλαίσιο της πρόληψης και της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος. Στις 8 Ιουνίου 2012 εγκρίθηκε χάρτης πορείας σχετικά με την υλοποίηση των συστάσεων των αποστολών αξιολόγησης της ΕΕ την περίοδο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2011 σε σχέση με τα ειδικά ερευνητικά μέτρα και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Το Εθνικό Συμβούλιο Συντονισμού των δραστηριοτήτων για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος συστάθηκε από τη Γενική Εισαγγελία. Κατά τη διάρκεια του 2012 διαπράχθηκαν 70 εγκλήματα από 49 εγκληματικές ομάδες με 229 ενεργά μέλη (6 από τις εγκληματικές ομάδες ασκούσαν εγκληματική δραστηριότητα σε διεθνές επίπεδο). Στην πράξη παρατηρήθηκε βελτίωση ως προς την υποβολή αναφορών από την κοινωνία των πολιτών σχετικά με παράνομες πράξεις, ενίσχυση της αυστηρότητας ως προς την τήρηση αρχείων και αύξηση της πειθαρχίας με σκοπό την αποφυγή της συγκάλυψης εγκλημάτων και άλλων αδικημάτων.

Παράλληλα με την εφαρμογή της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης, στις 5 Μαρτίου 2013 τέθηκε σε ισχύ μεγάλη έκτασης μεταρρύθμιση του Υπουργείου Εσωτερικών. Οι βασικές αρχές και οι στόχοι της μεταρρύθμισης είναι οι εξής: αποπολιτικοποίηση των δραστηριοτήτων των αρχών επιβολής του νόμου· αποστρατιωτικοποίηση της Διεύθυνσης Χωροφυλακής (Carabinieri)· ενίσχυση της παρουσίας των αρχών επιβολής του νόμου σε ολόκληρη τη χώρα, μέσω μεγαλύτερου συντονισμού των αστυνομικών μονάδων· μεγαλύτερη εναρμόνιση και καλύτερος συντονισμός των διαφόρων αστυνομικών υπηρεσιών προκειμένου να αποφεύγεται η αλληλεπικάλυψη των λειτουργιών· αποτελεσματικότερη απόκριση σε μείζονα και σοβαρά εγκλήματα μέσω εξειδικευμένων δραστηριοτήτων ποινικών ερευνών και παράλληλων υπηρεσιών δίωξης. Με τη μεταρρύθμιση του Υπουργείου Εσωτερικών εισήχθησαν δύο νέες έννοιες, οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο της εφαρμογής: εξειδίκευση των αστυνομικών μονάδων που είναι επιφορτισμένες με την αντιμετώπιση του σοβαρού και του οργανωμένου εγκλήματος και μια προσέγγιση της αστυνόμευσης που θα βασίζεται σε πληροφορίες ασφαλείας. Συγκροτήθηκε Μονάδα Ανάλυσης της αστυνομίας, η οποία διαθέτει πέντε αναλυτές πληροφοριών ασφαλείας που χρησιμοποιούν το σύστημα I2 και το πληροφοριακό σύστημα Letizia. Η μεταρρύθμιση έχει αναγνωρισθεί ευρέως ως εξαιρετικό μέσο για τον διαχωρισμό της χάραξης των πολιτικών από την εφαρμογή τους. Στις νέες αρμοδιότητες του υπουργού όσον αφορά τις δραστηριότητες της αστυνομίας δεν συγκαταλέγονται πλέον οι ποινικές έρευνες, όπως ίσχυε στο παρελθόν, σύμφωνα με τα βέλτιστα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Ένα πρώτο θετικό αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης είναι ο διορισμός αρχηγού της αστυνομίας από την κυβέρνηση κατόπιν πρότασης του υπουργού Εσωτερικών. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του Υπουργείου Εσωτερικών, πραγματοποιήθηκε αναδιοργάνωση και αποστρατιωτικοποίηση της χωροφυλακής, η οποία εντάχθηκε στη δομή της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης ενέργειες για την ενίσχυση των εγκληματολογικών εργαστηρίων. Σύμφωνα με το διάταγμα αριθ. 399 της 29ης Νοεμβρίου 2012, συστάθηκε διυπηρεσιακή ομάδα εργασίας για την εκπόνηση του νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου που είναι αναγκαίο για τη δημιουργία και τη διαχείριση βάσης δεδομένων και εργαστηρίου για ανάλυση DNA. Τον Ιούνιο του 2013 εμπειρογνώμονες από την Αυστρία θα παράσχουν βοήθεια στο Υπουργείο Εσωτερικών κατά την κατάρτιση νομοθεσίας σχετικά με το DNA. Δύο εκατομμύρια ευρώ θα διατεθούν για εξοπλισμό και κατάρτιση του προσωπικού που εργάζεται στον τεχνικό τομέα και στον τομέα της εγκληματολογίας.

Έχουν εγκριθεί όλες οι συναφείς διεθνείς συμβάσεις ενώ το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και το θεσμικό σύστημα επιβολής του νόμου θεωρείται ότι σε γενικές γραμμές συνάδουν με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τα βέλτιστα πρότυπα της ΕΕ, και η εφαρμογή τους κρίνεται ότι βρίσκεται σε προηγμένο στάδιο. Ωστόσο, η νομοθεσία που αφορά τη δήμευση εξακολουθεί να παρουσιάζει κενά σε σχέση με τα διεθνή πρότυπα και το κεκτημένο της ΕΕ. Τα κενά αυτά σχετίζονται κυρίως με τις εξουσίες δέσμευσης και τη δήμευση εις χείρας τρίτου.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα πρέπει να ενισχύσει τους ισχύοντες κανόνες περί καταχώρισης των εταιρειών σε μητρώο και τις διατάξεις περί εταιρικής ποινικής ευθύνης, με σκοπό τον περιορισμό της χρήσης «εταιρειών-κελυφών» για τη νομιμοποίηση των προϊόντων εγκλήματος και την απόκρυψη των σχετικών περιουσιακών στοιχείων. Βάσει των στατιστικών στοιχείων που αφορούν τις δημεύσεις, τα ποσά που δημεύονται είναι χαμηλά σε σύγκριση με τον αριθμό των καταδικαστικών αποφάσεων. Οι αρχές της Μολδαβίας θα πρέπει να επεκτείνουν τη χρήση των εξουσιών τους όσον αφορά τις δημεύσεις. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας θα πρέπει να ιδρύσει κεντρικό γραφείο ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την ενίσχυση του εντοπισμού και της παρακολούθησης των προϊόντων εγκλήματος που προκύπτουν τόσο από εγχώριες όσο και από διασυνοριακές εγκληματικές δραστηριότητες, καθώς και την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών με τα γραφεία ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων των κρατών μελών.

Αξιολόγηση ενότητας 3 / θέμα 1α – Πρόληψη και καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας

Η υλοποίηση της μεταρρύθμισης του Υπουργείου Εσωτερικών έχει σχεδιασθεί και δρομολογηθεί με ορθό τρόπο. Οι αρχές επιβολής του νόμου που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση των σοβαρών εγκλημάτων και του οργανωμένου εγκλήματος διαθέτουν σωστό συντονισμό, συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και παράγουν αποτελέσματα. Χρειάζονται περαιτέρω προσαρμογές και επενδύσεις σε τεχνικά μέσα προκειμένου η μεταρρύθμιση να καταστεί βιώσιμη και να αξιοποιηθεί στο έπακρο.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

37. Περαιτέρω ανάπτυξη προτύπου ανάλυσης στρατηγικών πληροφοριών ασφαλείας που θα χρησιμοποιείται από την αστυνομία σύμφωνα με την έννοια της αστυνόμευσης βάσει πληροφοριών ασφαλείας. Επίσπευση των προσπαθειών για τη βελτίωση του συντονισμού των καθηκόντων περιπολίας όλων των υπηρεσιών που υπάγονται στην Εθνική Διεύθυνση Περιπολιών. Κατάργηση του ενδιάμεσου τεχνικού ρόλου της Υπηρεσίας Ασφάλειας και Πληροφοριών σε σχέση με τις υποκλοπές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ποινικών ερευνών: οι δραστηριότητες αυτού του είδους θα πρέπει να ασκούνται αποκλειστικά από τις αρχές επιβολής του νόμου.

38. Ενίσχυση του νομικού πλαισίου που αφορά τη δήμευση, ίδρυση γραφείου ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων, βελτίωση της διαφάνειας των νομικών φορέων και συστηματική χρήση των εξουσιών δήμευσης.

39. Εφαρμογή της νομοθεσίας σχετικά με την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων και του αντίστοιχου εθνικού σχεδίου, συμπεριλαμβανομένου του αποτελεσματικού συντονισμού μεταξύ των κρατικών υπηρεσιών και της αποτελεσματικής προστασίας των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, ιδίως των παιδιών

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας σημείωσε σημαντική πρόοδο στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων την τελευταία διετία από την άποψη του εκσυγχρονισμού του νομικού και θεσμικού πλαισίου. Είναι εμφανές ότι οι πολιτικές για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων λαμβάνουν προτεραιότητα στο πλαίσιο του πολιτικού προγράμματος. Το

εθνικό σχέδιο δράσης για την περίοδο 2010-2011 και το εθνικό σχέδιο δράσης για την περίοδο 2012-2013 (σε σχέση με τις ενέργειες που είχαν προγραμματισθεί για το 2012) υλοποιήθηκαν πλήρως σε ποσοστό 75% και εν μέρει σε ποσοστό 11%. Πολλές δραστηριότητες του σχεδίου υλοποιήθηκαν επίσης χάρη στην υποστήριξη που παρείχαν διεθνείς οργανισμοί και ΜΚΟ στο πλαίσιο διαφόρων διεθνών προγραμμάτων. Ένα νέο 6ο σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων θα εκπονηθεί κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία²⁵, το 2012 εντοπίστηκαν στα σύνορα 18 περιπτώσεις εμπορίας ανθρώπων που αφορούσαν 35 άτομα, ενώ το 2010 ο αριθμός των αντίστοιχων περιπτώσεων ανερχόταν σε 10 (και των εμπλεκόμενων ατόμων σε 15) και το 2011 σε 13 άτομα (με 29 εμπλεκόμενα άτομα). Περισσότερες από τις μισές περιπτώσεις εντοπίστηκαν στο αεροδρόμιο του Κισινάου. Τα θύματα ήταν συνήθως νεαρά κορίτσια που μεταφέρονταν προς τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, την Τουρκία, τη Βόρειο Κύπρο και τη Σαουδική Αραβία, και πολύ σπάνια προς χώρες της ΕΕ.

Οι νόμοι και οι κανονισμοί που συνδέονται με την εμπορία ανθρώπων συνάδουν με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα στον συγκεκριμένο τομέα – το Πρωτόκολλο του Παλέρμο, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 2000 κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εμπορία ανθρώπων που υπογράφηκε το 2005 στη Βαρσοβία έχουν όλες επικυρωθεί και τεθεί σε εφαρμογή. Η διάρθρωση του εθνικού συστήματος κατά της εμπορίας ανθρώπων βασίζεται στη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών των πλέον αρμόδιων θεσμικών οργάνων και φορέων, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών. Επίσης, είναι εστιασμένη σε μια προσέγγιση που βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα, στόχος της οποίας είναι να δοθεί προτεραιότητα στις ανάγκες των θυμάτων. Έχουν ενταθεί οι προσπάθειες στον τομέα της διεθνούς αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των διαπραγματεύσεων διμερών συμφωνιών με χώρες προορισμού των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του Υπουργείου Εσωτερικών, το Κέντρο Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων ενσωματώθηκε πλήρως στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση και επικεφαλής του διορίστηκε πολίτης με μακρά εμπειρία στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων.

Όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή των πολιτικών για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν καταβληθεί, η κατανομή του προϋπολογισμού (σε οικονομικούς όρους και από άποψη ανθρώπινων πόρων) φαίνεται ότι παραμένει ανεπαρκής από την άποψη της πλήρους ανάληψης ευθύνης από το κράτος και της βιωσιμότητας της δράσης σε βάθος χρόνου. Η κυβέρνηση αυξάνει σταθερά τις προσπάθειές της εν προκειμένω. Επί του παρόντος, το κράτος δεν είναι σε θέση να χρηματοδοτήσει τις ΜΚΟ (εξαιτίας του ισχύοντος νομικού πλαισίου), γεγονός που εμποδίζει ως ένα βαθμό την πλήρη συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών. Ωστόσο, πρόσφατα εγκρίθηκε σχέδιο νόμου σχετικά με τη δημόσια χρηματοδότηση ιδιωτικών παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών. Όσον αφορά τη συλλογή των δεδομένων, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η εθνική βάση δεδομένων που θα περιέχει στατιστικά στοιχεία σχετικά με την εμπορία ανθρώπων. Οι αρχές επιβολής του νόμου διαθέτουν δική τους βάση δεδομένων για τις έρευνες και τις ποινικές διαδικασίες και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Προστασίας διαθέτει ομοίως δική του βάση δεδομένων για τα άτομα που λαμβάνουν βοήθεια. Πρόσφατα, ένα πιλοτικό έργο για την εναρμόνιση της συλλογής δεδομένων δρομολογήθηκε από τη Μόνιμη Γραμματεία της

²⁵ Ετήσια αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την εμπορία ανθρώπων: καταγεγραμμένα εγκλήματα (140 το 2010· 111 το 2011· 151 το 2012) και θύματα που έλαβαν βοήθεια στο πλαίσιο του εθνικού σχεδίου δράσης (355 το 2010· 339 το 2011· 424 το 2012). Αριθμός θυμάτων που εντοπίστηκαν, σύμφωνα με το Υπουργείο Εσωτερικών: 131 το 2011· 266 το 2012. Αριθμός καταδικών: 7 το 2011· 13 το 2012. Θύματα εμπορίας παιδιών που έλαβαν βοήθεια: 9,6% το 2010, 14% το 2011, 13% το 2012.

Εθνικής Επιτροπής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων σε συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης.

Η κυβέρνηση έχει επίγνωση των αναγκών και δεσμεύεται για την πρόληψη, και το εθνικό σύστημα αναφοράς για την εμπορία ανθρώπων παρέχει επίσης βοήθεια σε δυνητικά θύματα και ευπαθείς ομάδες. Ωστόσο, φαίνεται ότι η ερμηνεία του ζητήματος της πρόληψης είναι ως ένα βαθμό περιορισμένη και θα έπρεπε να περιλαμβάνει την εξέταση των βασικών αιτιών της εμπορίας ανθρώπων. Εν προκειμένω, καταβάλλονται προσπάθειες από την κυβέρνηση, με τη στήριξη εξειδικευμένων ΜΚΟ, για τη βελτίωση της προστασίας των ευάλωτων παιδιών, ενώ τελεί υπό εξέταση νομοσχέδιο σχετικά με την προστασία των παιδιών. Έχουν δημιουργηθεί ειδικοί χώροι στους οποίους δίνουν κατάθεση τα παιδιά, ενώ θα δημιουργηθούν επιπρόσθετοι αντίστοιχοι ειδικοί χώροι για θύματα και μάρτυρες στις περιφέρειες. Έχουν καταρτισθεί κατευθυντήριες γραμμές για τους αστυνομικούς, τους εργαζομένους στον τομέα υγείας και τους κοινωνικούς λειτουργούς, οι οποίες παρέχουν οδηγίες σχετικά με την αντιμετώπιση υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας. Επιπλέον, το Υπουργείο Οικονομικών θα διαθέσει κεφάλαια για εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού για το 2013. Εκστρατείες ενημέρωσης της κοινής γνώμης σχετικά με τους κινδύνους και τη σοβαρότητα των εγκλημάτων που διαπράττονται στο διαδίκτυο βρίσκονται σε εξέλιξη έως τον Αύγουστο του 2013, ενώ θα ακολουθήσει εβδομάδα με εκστρατείες σχετικά με την εμπορία ανθρώπων τον Οκτώβριο του 2013, παράλληλα με την ευρωπαϊκή ημέρα κατά της εμπορίας ανθρώπων.

Η κυβέρνηση επιδεικνύει ιδιαίτερη αφοσίωση ως προς την αντιμετώπιση της διαφθοράς των δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών και της εμπλοκής τους σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Κατά τη διάρκεια του 2012 δρομολογήθηκαν ποινικές έρευνες σε βάρος 11 ατόμων που εμπίπτουν στην κατηγορία των δημοσίων λειτουργών, εκ των οποίων επτά παραπέμφθηκαν σε δίκη, για ένα οι πληροφορίες είναι απόρρητες, ενώ τρία άτομα εξακολούθουν να αποτελούν αντικείμενο ποινικών ερευνών.

Αξιολόγηση ενότητας 3 / θέμα 1β – Πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων

Μέσω της εφαρμογής του εθνικού σχεδίου δράσης επιτεύχθηκαν ουσιαστικές βελτιώσεις. Η διάρθρωση του εθνικού συστήματος για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων βασίζεται στη συνεργασία μεταξύ υπηρεσιών και φορέων, μεταξύ άλλων με την κοινωνία των πολιτών. Πρόκειται να παρασχεθεί επιπλέον χρηματοδότηση και προσωπικό προκειμένου να διασφαλισθεί η ανάληψη ευθύνης από την κυβέρνηση όσον αφορά την εφαρμογή των πολιτικών για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

40. Ενοποίηση των εθνικών βάσεων δεδομένων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων που τροφοδοτούνται με δεδομένα από όλες τις αρχές επιβολής του νόμου και από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς που είναι αρμόδιοι για την παροχή βοήθειας προς τα θύματα. Διάθεση επαρκών ανθρώπινων και οικονομικών πόρων για την εφαρμογή του εθνικού σχεδίου δράσης.
41. Σύνδεση του εθνικού συστήματος για την προστασία των θυμάτων και των δυνητικών θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων με το εθνικό σύστημα για την προστασία των παιδιών. Δημιουργία εθνικού ταμείου για την παροχή βοήθειας, την προστασία και την αποκατάσταση των θυμάτων.
42. Περαιτέρω ανάπτυξη ελάχιστων προτύπων ποιότητας για την παροχή βοήθειας και υποστήριξης στα θύματα και τα δυνητικά θύματα εμπορίας ανθρώπων και αναγνώριση του καθεστώτος των κοινωνικών λειτουργών. Εφαρμογή της νομοθεσίας και των ρυθμίσεων για την πιστοποίηση των ιδιωτών που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες.

43. Εφαρμογή της νομοθεσίας για την πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς, τη διασφάλιση της αποδοτικής λειτουργίας του ανεξάρτητου οργανισμού για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ανάπτυξη κωδίκων δεοντολογίας και κατάρτιση σε θέματα καταπολέμησης της διαφθοράς, εστιάζοντας κυρίως στους δημόσιους λειτουργούς που συμμετέχουν σε δραστηριότητες επιβολής του νόμου και στα μέλη του δικαστικού σώματος

Κατά την τελευταία τετραετία, η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει λάβει σημαντικά μέτρα σε σχέση με την καταπολέμηση της διαφθοράς, με την πρόσφατη εμφάνιση αρκετών ιδιαίτερα προβεβλημένων υποθέσεων κατάχρησης εξουσίας από δημόσιους λειτουργούς. Τα πρόσφατα γεγονότα στη Δημοκρατία της Μολδαβίας επισημαίνουν ότι η έμμεση εξάρτηση των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς από την πολιτική συνιστά απειλή για τη διεξαγωγή επαγγελματικών μη κομματικών ερευνών σε βάρος υψηλόβαθμων λειτουργών. Οι έρευνες δεν θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο κατάχρησης και να μετατρέπονται σε πολιτικό όπλο. Πρέπει να ισχύουν επαρκείς εγγυήσεις ώστε να διασφαλίζεται η ανεξάρτητη και αποδοτική λειτουργία των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς. Επίσης, οι διορισμοί των ανώτατων στελεχών πρέπει να γίνονται σύμφωνα με αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας ενέκρινε τον Ιούλιο του 2011 την εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της διαφθοράς για την περίοδο 2011-2015 με απόφαση του κοινοβουλίου της χώρας – πρόκειται για ένα σύνθετο και άρτια καταρτισμένο προγραμματικό έγγραφο. Τον Φεβρουάριο του 2012 το κοινοβούλιο ενέκρινε το σχέδιο δράσης για την περίοδο 2012-2013 για την εφαρμογή της στρατηγικής²⁶. Πολλά από τα μέτρα έχουν σημειώσει καθυστέρηση ή δεν έχουν εφαρμοσθεί καν και ο αντίκτυπος εκείνων που έχουν εφαρμοσθεί δεν έχει ακόμη διαπιστωθεί. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη ως προς τις εκτιμώμενες προθεσμίες για τα μέτρα που δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί.

Στον τομέα της πρόληψης της διαφθοράς, η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει λάβει μέτρα για μεγαλύτερη διαφάνεια στον δημόσιο τομέα σε μια προσπάθεια να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στους δημόσιους θεσμούς, να φέρει τους πολίτες εγγύτερα στη διαδικασία λήψης των κρατικών αποφάσεων και να περιορίσει τους παράγοντες που ευνοούν τη διαφθορά. Μέρος αυτής της προσπάθειας αφορά ένα ευρείας κλίμακας πρόγραμμα ανοιχτών δεδομένων, μέσω του οποίου η κυβέρνηση της Μολδαβίας διαθέτει στο κοινό διάφορες ομάδες δεδομένων προς ενημέρωσή του υπό μορφή ανοιχτών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που αφορούν τον προϋπολογισμό. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας καθιέρωσε επίσης το 2008 την υποχρέωση του φορέα που αναλαμβάνει την πρωτοβουλία για την έκδοση νομοθεσίας να την αναρτά στο διαδίκτυο ώστε να είναι διαθέσιμη προς υποβολή σχολίων από τους πολίτες.

Το Εθνικό Κέντρο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (στο εξής ΕΚΚΔ) διαθέτει σημαντικές αρμοδιότητες στον τομέα της πρόληψης της διαφθοράς, και τα θεσμικά όργανα της Μολδαβίας έχουν αρχίσει να εφαρμόζουν σχέδια προώθησης της ακεραιότητας βάσει της αξιολόγησης του κινδύνου διαφθοράς που μπορεί να εκδηλωθεί σε καθένα από αυτά²⁷. Το

²⁶ Τα κεφάλαια που είναι απαραίτητα για την ανάληψη των δράσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο θα ενταχθούν στα κονδύλια που έχουν παρασχεθεί για την περίοδο 2012–2013 στις δημόσιες αρχές που χρηματοδοτούνται μέσω του κρατικού και τοπικών προϋπολογισμών, και θα προστεθούν στην εξωτερική βοήθεια που θα λάβουν οι δημόσιες αρχές για την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων: Ενίσχυση του έργου του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ορθή διακυβέρνηση και την καταπολέμηση της διαφθοράς στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση του έργου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στήριξη της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας όσον αφορά τη διατήρηση των δραστηριοτήτων καταπολέμησης της διαφθοράς, τη μεταρρύθμιση του Υπουργείου Εσωτερικών, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας, και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

²⁷ Μέχρι στιγμής, το εν λόγω σύστημα δεν είχε τον προβλεπόμενο αντίκτυπο και δεν έχει επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις στην προσέγγιση όσον αφορά την ακεραιότητα στον δημόσιο τομέα. Η

ΕΚΚΔ παρέχει επίσης, κατόπιν αιτήματος της κυβέρνησης ή του κοινοβουλίου, εμπειρογνώσια για την κατάρτιση νομοσχεδίων στον τομέα της διαφθοράς.

Στον τομέα εξάλειψης της διαφθοράς, οι αρμοδιότητες είναι μοιρασμένες μεταξύ του ΕΚΚΔ και της ειδικής Εισαγγελικής Αρχής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Το μεγαλύτερο μέρος των ερευνών εκτελείται από τους υπαλλήλους του ΕΚΚΔ με τον εισαγγελέα της προαναφερθείσας ειδικής εισαγγελικής αρχής να συντονίζει και να εποπτεύει τη δραστηριότητα, εκδίδοντας άδειες ή υποβάλλοντας αιτήσεις για δικαστικές εντολές κατά τη διάρκεια των ερευνών. Το ΕΚΚΔ υποβλήθηκε σε αναδιοργάνωση το 2012 και η εποπτεία του, την οποία έως τότε είχε η κυβέρνηση,²⁸ ανατέθηκε στο κοινοβούλιο, για να την αναλάβει εκ νέου η κυβέρνηση τον Μάιο του 2013.

Στη νομοθεσία που αφορά το ΕΚΚΔ προβλέπονται έλεγχοι του τρόπου ζωής²⁹ και της ακεραιότητας, και οι αρχές της Μολδαβίας εξετάζουν το ενδεχόμενο να καθιερωθούν και για την υπόλοιπη δημόσια διοίκηση. Τυχόν αναντιστοιχίες ενδέχεται να σηματοδοτούν προβλήματα και οδηγούν σε επιβολή κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της απαλλαγής από τα καθήκοντα. Η κατάρτιση λεπτομερών διαδικασιών σε σχέση με τους ελέγχους του τρόπου ζωής συνεχίζεται. Επί του παρόντος, μόνον η Υπηρεσία Ασφάλειας και Πληροφοριών μπορεί, από τεχνική άποψη, να προβαίνει σε τηλεφωνικές υποκλοπές. Το ΕΚΚΔ επιτρέπεται να ακούει τις συζητήσεις που είναι προϊόντα υποκλοπής σε πραγματικό χρόνο και να προβαίνει σε απομαγνητοφώνηση και σε διατήρηση αρχείων ήχου για λογαριασμό των εισαγγελέων. Οι αρχές επιβολής του νόμου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας παρουσιάζουν αδυναμίες στον τομέα των ερευνών οικονομικού χαρακτήρα. Η έλλειψη ουσιαστικής εξειδίκευσης των ερευνητών που διεξάγουν τις εν λόγω έρευνες έχει σοβαρές επιπτώσεις, λαμβανομένου υπόψη του σύνθετου χαρακτήρα των ερευνών, επηρεάζοντας εν τέλει και την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων από τους καταδικασθέντες εναγόμενους.

Η κατάργηση της ασυλίας των δικαστών για τη διεξαγωγή ποινικών ερευνών που σχετίζονται με τη διαφθορά (άρθρα 324 και 326) αποτελεί ένα θετικό μέτρο προς τη σωστή κατεύθυνση. Παρόμοια μέτρα θα πρέπει να εξετασθούν και σε σχέση με όλες τις άλλες εναπομένουσες κατηγορίες δημόσιων λειτουργών που απολαμβάνουν ασυλία.

Το 2011 εκδόθηκαν 314 αποφάσεις σχετικά με τη διαφθορά, αλλά λίγες από αυτές σε υποθέσεις υψηλού επιπέδου – 213 καταδίκες, 18 αθώωσεις και 83 μη ολοκληρωθείσες δίκες. Το 2012 εκδόθηκαν 293 αποφάσεις – 197 καταδίκες, 27 αθώωσεις και 69 μη ολοκληρωθείσες δίκες. Το 2012 μόνο σε 17 υποθέσεις επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης – οι υπόλοιπες καταδίκες είχαν ως επακόλουθο την επιβολή προστίμου ή τη φυλάκιση με αναστολή ή την απαγόρευση ανάληψης δημόσιου αξιώματος. Η πρακτική αυτή δεν είναι ικανοποιητική, δεδομένου ότι τα

αυτοαξιολόγηση των κινδύνων που συνδέονται με τη διαφθορά είχε τις περισσότερες φορές τυπικό χαρακτήρα και η πολιτική αστάθεια είχε επιπτώσεις στην ικανότητα διαχείρισης των δημόσιων οργανισμών. Τα σχέδια για τη διασφάλιση της ακεραιότητας που προέκυψαν από την εν λόγω διαδικασία δεν ήταν ικανοποιητικά από άποψη ποιότητας. Το ΕΚΚΔ απέκτησε πρόσφατα την αρμοδιότητα να συμμετέχει και να σχολιάζει το έργο των ομάδων εργασίας στις οποίες ανατίθεται η ανάλυση των κινδύνων διαφθοράς – στο παρελθόν, το ΕΚΚΔ διέθετε μόνο γενικό εποπτικό ρόλο που δεν επέτρεπε την ουσιαστική συμμετοχή του στη διαδικασία.

²⁸ Η λειτουργική ανεξαρτησία εξασφαλίζεται μέσω διαδικασίας διορισμού διευθυντή του ΕΚΚΔ κατά τρόπον ώστε η θητεία του να μην αντιστοιχεί σε εκείνη της κυβέρνησης, του κοινοβουλίου και του προέδρου· μέσω του διορισμού του διευθυντή και των υποδιευθυντών του ΕΚΚΔ βάσει επαγγελματικών κριτηρίων που δεν σχετίζονται με τις πολιτικές πεποιθήσεις· μέσω της διαδικασίας διορισμού/απαλλαγής από τα καθήκοντα με τη συμμετοχή περισσότερων της μιας αρχών· και μέσω της εξαντλητικής παράθεσης εκ του νόμου αυστηρών προϋποθέσεων που ισχύουν για την απαλλαγή από τα καθήκοντα πριν από το τέλος της θητείας.

²⁹ Οι έλεγχοι του τρόπου ζωής έγκεινται στην αντιπαραβολή του τρόπου ζωής ενός ατόμου με το νόμιμο εισόδημά του.

δικαστήρια επιδεικνύουν επιείκεια έναντι των παραβατών. Το ΕΚΚΔ ζήτησε τη διεξαγωγή αναλυτικής μελέτης προκειμένου να αξιολογηθεί, με τη βοήθεια του έργου ΜΙΑΡΑ³⁰, το επίπεδο των καταδικαστικών αποφάσεων σε όλες τις υποθέσεις διαφθοράς που έφθασαν στα δικαστήρια. Θα ήταν επίσης ευκαίριο να διοργανωθούν συζητήσεις στο πλαίσιο του δικαστικού σώματος της Μολδαβίας σχετικά με τις πρακτικές πτυχές της επιβολής κυρώσεων (κατευθυντήριες γραμμές για τις καταδικαστικές αποφάσεις), ώστε να διασφαλισθεί η επιβολή αποτρεπτικών κυρώσεων σε υποθέσεις διαφθοράς.

Η Εθνική Επιτροπή Ακεραιότητας (ΕΕΑ) αποτελεί αυτόνομη δημόσια αρχή, ανεξάρτητη από άλλους κρατικούς οργανισμούς, φορείς ή ιδιώτες. Τα μέλη της διορίζονται από το κοινοβούλιο με πενταετή θητεία. Η ΕΕΑ είναι αρμόδια για τις δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων, συμφερόντων και ασυμβίβαστου. Ο νόμος για την ίδρυσή της τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2012, αλλά η λειτουργία της ξεκίνησε μόλις την 1η Μαρτίου 2013. Η ΕΕΑ διαθέτει 21 θέσεις εργασίας, εκ των οποίων έχουν καλυφθεί ήδη οι 12. Η ΕΕΑ επιβλέπει όλους τους αξιωματούχους, τους εισαγγελείς, τους δικαστές, τους δημόσιους λειτουργούς και άλλους κατέχοντες διοικητικά αξιώματα, καλύπτοντας συνολικά 25 000 περίπου δημόσιους υπαλλήλους. Από άποψη λογισμικού και τεχνικών δυνατοτήτων, οι πόροι της ΕΕΑ είναι λιγοστοί. Η νεοϊδρυθείσα ΕΕΑ δεν διαθέτει ακόμη ιστορικό ελέγχων δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων, συμφερόντων και ασυμβίβαστου.

Πρόσφατα εγκρίθηκε νόμος με τον οποίο διπλασιάστηκε ο μισθός των υπαλλήλων του ΕΚΚΔ (500 ευρώ για τους πρωτοδιορισθέντες, ποσό ισοδύναμο με τον μισθό δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή Αναπληρωτή Γενικού Εισαγγελέα). Αυτό, ωστόσο, μπορεί να καταστήσει αναγκαία την παροχή της ίδιας μεταχείρισης και στους εισαγγελείς της ειδικής Εισαγγελικής Αρχής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς προκειμένου να μην διασαλευθεί η ισορροπία του συστήματος.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας αξιολογήθηκε από την ομάδα κρατών κατά της διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO) και έλαβε 17 συστάσεις, 9 εκ των οποίων αφορούσαν τη χρηματοδότηση των κομμάτων και 8 περιλάμβαναν κατηγορίες. Η έκθεση της GRECO αναγνωρίζει ότι έχουν καταβληθεί πολλές προσπάθειες για τη συμμόρφωση προς όλες τις συστάσεις. Μέχρι στιγμής δεν έχει εγκριθεί σχετική νομοθεσία· ωστόσο, μια ομάδα εργασίας που δημιουργήθηκε από την Κεντρική Εκλογική Επιτροπή (ΚΕΕ)³¹ εκπόνησε και έθεσε σε δημόσια συζήτηση σχέδιο νόμου, το οποίο πρέπει τώρα να εγκριθεί. Η κατάργηση της ασυλίας των δικαστών για τη διενέργεια ποινικών ερευνών που σχετίζονται με τη διαφθορά (άρθρα 324 και 326) αποτελεί θετικό μέτρο προς τη σωστή κατεύθυνση. Παρόμοια μέτρα θα πρέπει να εξετασθούν και σε σχέση με όλες τις άλλες κατηγορίες δημόσιων λειτουργών που απολαμβάνουν ασυλία.

Αξιολόγηση ενότητας 3 / θέμα 1γ – Πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς

Ελήφθησαν θετικά μέτρα δράσης σχετικά με την ενίσχυση του ΕΚΚΔ και της ειδικής Εισαγγελικής Αρχής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, και σχετικά με την έναρξη των δραστηριοτήτων της Εθνικής Επιτροπής Ακεραιότητας. Απαιτούνται πρόσθετες σταθερές ασφαλιστικές δικλίδες, επαρκής χρηματοδότηση και περαιτέρω μέτρα ανάπτυξης ικανοτήτων προκειμένου να διασφαλισθεί η πλήρης ανεξαρτησία από την πολιτική όλων των αρχών

³⁰ Έργο για την παροχή στήριξης στην κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς, της μεταρρύθμισης του Υπουργείου Εσωτερικών, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

³¹ Η ΚΕΕ αποτελείται από εκπροσώπους διαφόρων πολιτικών κομμάτων με τρεις θέσεις πλήρους απασχόλησης συν 20 μέλη προσωπικού και δραστηριοποιείται κυρίως κατά την προεκλογική περίοδο. Η ΚΕΕ πρέπει να διαθέτει τους αναγκαίους πόρους για την άσκηση ουσιαστικής, προληπτικής εποπτείας της χρηματοδότησης των προεκλογικών εκστρατειών και των πολιτικών κομμάτων εν γένει.

καταπολέμησης της διαφθοράς.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

44. Θέσπιση σταθερού συστήματος διορισμών που θα βασίζεται αποκλειστικά σε επαγγελματικά και αντικειμενικά κριτήρια για θέσεις καίριας σημασίας σε φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς, στις εισαγγελικές αρχές και στο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο θα διασφαλίζει τον μη κομματικό χαρακτήρα και την ανεξαρτησία των επιχειρησιακών τους δραστηριοτήτων. Συγχώνευση της ειδικής Εισαγγελικής Αρχής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς με το ΕΚΚΔ και περιορισμός των δραστηριοτήτων της σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου. Βελτίωση του μισθολογικού καθεστώτος και αύξηση του αριθμού των υπαλλήλων σε όλους τους φορείς καταπολέμησης της διαφθοράς (ΕΚΚΔ, ειδική Εισαγγελική Αρχή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, ΕΕΑ).

45. Περαιτέρω ανάπτυξη της νομοθεσίας και της πρακτικής σχετικά με τον έλεγχο των δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων/ του αδικαιολόγητου πλούτου και της σύγκρουσης συμφερόντων, και ανάπτυξη δυνατοτήτων διεξαγωγής ερευνών οικονομικού χαρακτήρα από τις αρχές επιβολής του νόμου. Εφαρμογή νομοθετικών ρυθμίσεων σχετικά με τους ελέγχους του τρόπου ζωής από το ΕΚΚΔ βάσει των ευρωπαϊκών βέλτιστων πρακτικών και σχεδιασμός μηχανισμού συνεργασίας για τη διενέργεια ελέγχων του τρόπου ζωής από κοινού με την ΕΕΑ. Επανεξέταση της ασυλίας που εξακολουθούν να απολαμβάνουν οι δημόσιοι λειτουργοί υπό το πρίσμα των διεθνών βέλτιστων πρακτικών. Κατάρτιση δικαστών, εισαγγελέων και προσωπικού των αρχών επιβολής του νόμου στις ευρωπαϊκές πρακτικές υποκλοπής των επικοινωνιών.

46. Εφαρμογή της νομοθεσίας και της στρατηγικής για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας για τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων των εγκληματιών (συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που αφορούν διασυνοριακές πτυχές)

Το νομικό πλαίσιο της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΚΝΕΠΔ/ΧΤ) είναι εξαιρετικά πλήρες και ολοκληρωμένο. Στο καθεστώς που ισχύει στη Μολδαβία σε σχέση με τη ΚΝΕΠΔ/ΧΤ συμμετέχουν πολυάριθμες διοικητικές αρχές με διαφορετικούς ρόλους και λειτουργίες, και όλες διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία στον τομέα τους. Το επίπεδο θεσμικού συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων αρχών είναι ικανοποιητικό, όπως απαιτείται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Το 2012 η Δημοκρατία της Μολδαβίας ενέκρινε και έθεσε σε εφαρμογή αρκετούς νόμους (νόμος για τις κεφαλαιαγορές, νόμος για τα συστήματα πληρωμών και το ηλεκτρονικό χρήμα, νόμος για τις ειδικές ερευνητικές δραστηριότητες), νομοθετικές ρυθμίσεις (απόφαση σχετικά με ρύθμιση για μέτρα που αφορούν την ΚΝΕΠΔ/ΧΤ για τη μη τραπεζική χρηματοπιστωτική αγορά) και οδηγίες και συστάσεις με σκοπό την αντιμετώπιση ορισμένων από τις ανεπάρκειες που εντοπίστηκαν στην τρίτη έκθεση αμοιβαίας αξιολόγησης της επιτροπής εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση των μέτρων κατά της νομιμοποίησης προσόδων από παράνομες δραστηριότητες (MONEYVAL) του Συμβουλίου της Ευρώπης. Πρέπει να αντιμετωπισθούν κάποιες λιγότερο σημαντικές ανεπάρκειες σε σχέση με την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και, εν προκειμένω, οι αρχές της Μολδαβίας έχουν εκπονήσει σχέδια νομοθετικών αλλαγών που έχουν επί του παρόντος δρομολογηθεί. Ωστόσο, οι ισχύουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εγκληματικότητα είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις της ομάδας

χρηματοοικονομικής δράσης (Financial Action Task Force-FATF), καθώς και με ευρωπαϊκές και διεθνείς συμβάσεις. Το 2011 από τις 151 υποθέσεις που εξετάστηκαν από τη Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ), κατηγορίες απαγγέλθηκαν σε 4 περιπτώσεις και σε 2 υπήρξε καταδίκη.

Όλα τα θεσμικά όργανα έχουν συμπεριληφθεί ως ενεργά μέλη στην εθνική στρατηγική για την ΚΝΕΠΔ/ΧΤ για την περίοδο 2013-2017, η οποία πρόκειται να εγκριθεί από το κοινοβούλιο της Μολδαβίας. Έχουν προβλεφθεί ειδικά καθήκοντα, αρμοδιότητες και προθεσμίες στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης, για καθέναν από τους προαναφερθέντες φορείς, υπό τον συντονισμό του Γραφείου Πρόληψης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες³² και υπό την εποπτεία ειδικής επιτροπής του κοινοβουλίου της Μολδαβίας. Η εποπτεία και η καθοδήγηση των χρηματοπιστωτικών φορέων που εντάσσονται στο καθεστώς της Μολδαβίας για την ΚΝΕΠΔ/ΧΤ και διενεργούνται από την Εθνική Τράπεζα της Μολδαβίας, την Εθνική Επιτροπή Χρηματαγορών της Μολδαβίας και το Γραφείο Πρόληψης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες φαίνεται να είναι κατάλληλες και συνεπείς με τα διεθνή πρότυπα. Ικανοποιητικό είναι το επίπεδο συμμόρφωσης των χρηματοπιστωτικών φορέων με τα προληπτικά μέτρα, σύμφωνα με τα πρότυπα της FATF και της ΕΕ: δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη· ενίσχυση των μέτρων εξακρίβωσης· συνεχής παρακολούθηση της επιχειρηματικής σχέσης· πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα· πραγματικός δικαιούχος· ηλεκτρονικές μεταφορές χρημάτων· τήρηση αρχείων· κατάρτιση· εσωτερικές διαδικασίες και πολιτικές· μονάδες συμμόρφωσης· αναφορές ύποπτων συναλλαγών.

Στην έκθεση της Επιτροπής MONEYVAL του Συμβουλίου της Ευρώπης του Δεκεμβρίου του 2012 αναγνωρίζεται η σταθερή πρόοδος που έχει σημειώσει η Δημοκρατία της Μολδαβίας στους τομείς της επιμέλειας έναντι των πελατών και της υποβολής αναφορών. Βάσει της εν λόγω έκθεσης, η Δημοκρατία της Μολδαβίας εντάχθηκε σε απλουστευμένο καθεστώς παρακολούθησης από τον Δεκέμβριο του 2012.

Αξιολόγηση ενότητας 3 / θέμα 1δ – Πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Το νομικό πλαίσιο που ισχύει για την ΚΝΕΠΔ/ΧΤ είναι ολοκληρωμένο και εφαρμόζεται με δέοντα τρόπο. Το επίπεδο θεσμικού συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών είναι ικανοποιητικό και πληροί τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

47. Περαιτέρω ενίσχυση του καθεστώτος επιβολής κυρώσεων για την ΚΝΕΠΔ/ΧΤ, αύξηση των ποινών και βελτίωση του καθεστώτος δήμευσης, δέσμευσης και κατάσχεσης κεφαλαίων που αποκτήθηκαν μέσω νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Εφαρμογή μέτρων εποπτείας για καθορισμένες μη χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα επιχειρήσεις και επαγγέλματα. Ευθυγράμμιση των διασυνοριακών επιχειρήσεων με την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ και τα πρότυπα της FATF.
48. Συνέχιση της συστηματικής και έγκαιρης εφαρμογής της εθνικής στρατηγικής σχετικά με την ΚΝΕΠΔ/ΧΤ για την περίοδο 2013-2017 και του συνιστώμενου σχεδίου δράσης που καταρτίστηκε από την επιτροπή Moneyval.

³² Το Γραφείο Πρόληψης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες είναι μέλος με καθεστώς παρατηρητή του δικτύου του Camden που συνδέει τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων (δίκτυο CARIN).

49. Εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και του αντίστοιχου σχεδίου δράσης, παροχή δυνατότητας πρόσβασης σε πληροφορίες που αφορούν κατασχέσεις ναρκωτικών και τα εμπλεκόμενα σε αυτές πρόσωπα σε σημεία συνοριακής διέλευσης, περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών με τους αρμόδιους διεθνείς φορείς στον τομέα των ναρκωτικών

Η εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση των ναρκωτικών για την περίοδο 2011-2018 και το εθνικό σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση των ναρκωτικών για την περίοδο 2011-2013 υλοποιούνται σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Επί του παρόντος καταρτίζεται το νέο εθνικό σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση των ναρκωτικών για την περίοδο 2014-2018, το οποίο επιστά ίδιο βαθμό προσοχής στην καταπολέμηση τόσο της χρήσης όσο και της διακίνησης ναρκωτικών.

Όπως προβλεπόταν στο σχέδιο δράσης, τον Απρίλιο του 2012 η Δημοκρατία της Μολδαβίας προσχώρησε στην ομάδα Rompidou του Συμβουλίου της Ευρώπης. Μετά την υπογραφή του μνημονίου συνεννόησης με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ) το 2012, έχει εξασφαλισθεί ικανοποιητικό επίπεδο συνεργασίας.

Η Εθνική Επιτροπή για την Καταπολέμηση των Ναρκωτικών που ιδρύθηκε το 2011 συντονίζει τη διυπηρεσιακή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων κρατικών θεσμικών οργάνων και διατηρεί επαφές με μη κυβερνητικούς φορείς και με την κοινωνία των πολιτών σχετικά με όλα τα θέματα που συνδέονται με την πολιτική για τα ναρκωτικά. Έχει εδραιωθεί ένα πολύ ικανοποιητικό επίπεδο συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων φορέων, το οποίο εφαρμόζει μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ των υπηρεσιών που μεριμνούν για τη μείωση της ζήτησης και της προσφοράς.

Η συνεργασία του Τμήματος Δίωξης Ναρκωτικών της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης που υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών με τα θεσμικά όργανα που είναι αρμόδια για θέματα πρόληψης και παροχής φροντίδας βρίσκεται σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο. Η συνεργασία με ΜΚΟ που παρέχουν βοήθεια σε χρήστες ναρκωτικών ουσιών είναι ικανοποιητική, αλλά φαίνεται να είναι περισσότερο αναπτυγμένη σε σχέση με ενέργειες που αφορούν το HIV από ό,τι σε σχέση με την πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών και τη μείωση των επιβλαβών συνεπειών της. Το 2004 άρχισαν να εφαρμόζονται θεραπείες υποκατάστασης, οι οποίες περιελάμβαναν διανομή μεθαδόνης από κέντρα υγείας και μέριμνας.

Όλα τα εγκλήματα που σχετίζονται με ναρκωτικά και άλλες κατηγορίες αδικημάτων αναφέρονται και καταγράφονται ως εγκλήματα στο πλαίσιο του αυτοματοποιημένου ολοκληρωμένου συστήματος πληροφόρησης, το οποίο αναπτύχθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών με σκοπό την καταγραφή των αδικημάτων, των ποινικών υποθέσεων και των παραβατών. Αρκετές ειδικές επιχειρήσεις σχετικές με ναρκωτικά διενεργήθηκαν επιτυχώς. Το 2012 καταγράφηκαν 1 457 αδικήματα που σχετίζονταν με ναρκωτικά και 8 εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονταν σε παράνομη διακίνηση ναρκωτικών. Επίσης, το 2012 κατασχέθηκαν 304 κιλά και 890 γραμμάρια ναρκωτικών ουσιών. Σε επίπεδο περιφέρειας υπάρχουν οι βασικές δυνατότητες εγκληματολογικής ανάλυσης, αλλά δεν είναι δυνατή η διενέργεια προκαταρκτικών ελέγχων για ναρκωτικά στις κατασχεμένες ουσίες. Ως εκ τούτου, η ανάλυση βασίζεται σε εξωτερικά εγκληματολογικά εργαστήρια, πράγμα το οποίο είναι χρονοβόρο και αναποτελεσματικό.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας δεν αποτελεί ούτε χώρα διακίνησης ούτε χώρα παραγωγής ναρκωτικών, αλλά λειτουργεί ως σημείο διέλευσης των ναρκωτικών που προορίζονται για τη δυτική Ευρώπη. Οι δραστηριότητες για την καταπολέμηση των ναρκωτικών συναντούν μέχρι στιγμής εμπόδια λόγω της έλλειψης εξειδικευμένου αστυνομικού προσωπικού και εξοπλισμού. Η κυβέρνηση έχει λάβει σημαντικά μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης

στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων προσπαθειών αστυνομικής μεταρρύθμισης και προβαίνει σε αύξηση του προσωπικού της και σε αναδιοργάνωση των εξειδικευμένων μονάδων του Τμήματος Δίωξης Ναρκωτικών του Υπουργείου Εσωτερικών.

Η καταπολέμηση της εγχώριας καλλιέργειας μαριχουάνας αποτέλεσε μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις με τις οποίες ήρθε αντιμέτωπη η εν λόγω υπηρεσία κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Ωστόσο, τα συνθετικά κανναβοειδή και οι συνθετικές καθιόνες αναδείχθηκαν το 2012 σε πρόβλημα που λαμβάνει ολοένα μεγαλύτερες διαστάσεις.

Σύμφωνα με τις αναφορές, τα συνθετικά ναρκωτικά είναι ευρέως διαδεδομένα (αμφεταμίνες, μεθαμφεταμίνες, συνθετικό κανναβέλαιο και ορισμένα συνθετικά αναλγητικά, όπως το Tramadol, τα οποία είναι, σύμφωνα με τις αναφορές, φθηνά και σχετικά εύκολα προσβάσιμα). Για την αντιμετώπιση αυτής της τάσης, το Υπουργείο Εσωτερικών κάλεσε την κυβέρνηση να προσθέσει πολλές από αυτές τις συνθετικές ουσίες στον επίσημο κατάλογο των απαγορευμένων ουσιών. Η συνδυασμένη χρήση ναρκωτικών (διαφορετικά ναρκωτικά ή ναρκωτικά σε συνδυασμό με αλκοόλ και άλλες ουσίες) εξαπλώνεται ραγδαία.

Αξιολόγηση ενότητας 3 / θέμα 1ε – Εφαρμογή της πολιτικής για την καταπολέμηση των ναρκωτικών

Το σχέδιο δράσης της εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση των ναρκωτικών για την περίοδο 2011-2013 και το θεσμικό πλαίσιο έχουν εφαρμοσθεί ορθώς και η διωπηρεσιακή συνεργασία βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Η Εθνική Επιτροπή για την Καταπολέμηση των Ναρκωτικών λειτουργεί σωστά και το Τμήμα Δίωξης Ναρκωτικών του Υπουργείου Εσωτερικών είναι άρτια οργανωμένο και πρόσφατα ενίσχυσε σε σημαντικό βαθμό την αναλυτική του ικανότητα σε επιχειρησιακό επίπεδο. Είναι απαραίτητη η περαιτέρω συμμετοχή των ΜΚΟ στις δράσεις για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών και για τη μείωση των επιβλαβών επιδράσεων.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

50. Συνέχιση της ενίσχυσης των προσπαθειών για τον εξοπλισμό της αστυνομίας με τεχνικά μέσα για τον προσδιορισμό ουσιών που ανιχνεύονται στο πλαίσιο των επιχειρήσεών τους.
51. Διασφάλιση της περαιτέρω συμμετοχής ΜΚΟ που εμπλέκονται σε δραστηριότητες κατά των ναρκωτικών και σχετικές θεραπείες

52. Εφαρμογή των συναφών συμβάσεων των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και των συστάσεων της GRECO στους προαναφερθέντες τομείς

Η νομοθεσία και η στρατηγική για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος συνάδουν πλήρως με τις διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος και των πρόσθετων πρωτοκόλλων αυτής.

β) Συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων

53. *Πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς*

Υλοποιήθηκε εν μέρει – βλέπε κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ. Επιπλέον, με την υποστήριξη του έργου κατά της διαφθοράς, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στη Δημοκρατία της Μολδαβίας (MOLICO), εκπονήθηκε πρακτικός οδηγός για την έρευνα σχετικά με τη διαφθορά και με συναφή αδικήματα. Ο οδηγός προορίζεται για τους εισαγγελείς και τους ερευνητές που

δραστηριοποιούνται στον τομέα καταπολέμησης της διαφθοράς εντός της Εισαγγελικής Αρχής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, του Εθνικού Κέντρου για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, του Υπουργείου Εσωτερικών και της Υπηρεσίας Πληροφοριών.

54. *Ενίσχυση της συλλογής στοιχείων για τους εγκληματίες και τις ομάδες οργανωμένου εγκλήματος σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων, μέσω της δημιουργίας ή/και της βελτίωσης των εθνικών βάσεων δεδομένων*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 17, 18 και 24 της παρούσας έκθεσης.

55. *Συνέχιση των προσπαθειών βελτίωσης της συλλογής δεικτών δεδομένων και εγκληματολογικών δεδομένων σε όλους τους τομείς της εγκληματικότητας.*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 17, 18 και 24 της παρούσας έκθεσης.

56. *Προτεραιότητα στην εφαρμογή μέτρων κατά της διαφθοράς σε όλους τους τομείς, καθώς και σε σχέση με ευρύτερες πτυχές του κράτους δικαίου. Οι εθνικές αρχές πρέπει να έχουν δυνατότητα πάταξης της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα –κεντρικό, περιφερειακό, τοπικό και τομεακό– με ιδιαίτερο βάρος στις αρχές επιβολής του νόμου και στις τελωνειακές αρχές.*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 19 έως 22 της παρούσας έκθεσης.

57. *Ενίσχυση της αποτελεσματικής προστασίας των μαρτύρων στον τομέα της εμπορίας ανθρώπων, και περαιτέρω βελτίωση της προστασίας, της παρεχόμενης συνδρομής και της στήριξης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στη σελίδα 18 και 19 της παρούσας έκθεσης.

58. *Εφαρμογή διαδικασιών κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων σε συμφωνία με τις αρχές της Μολδαβίας, με γνώμονα την ανάκτηση κλεμμένων περιουσιακών στοιχείων ή των κερδών που έχουν προκύψει από αυτά, και την οικονομική αποδυνάμωση των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος, γεγονός που θα διευκολύνει την εξάρθρωσή τους.*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 17, 22 και 23 της παρούσας έκθεσης.

Ενότητα 3 / Θέμα 2 – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

59. **Εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων που αφορούν τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις (ιδίως των συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης)**

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας διαθέτει ολοκληρωμένο και επικαιροποιημένο νομικό πλαίσιο για τους σκοπούς της διεθνούς νομικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Ο νόμος σχετικά με την επικύρωση του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αμοιβαία νομική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις εγκρίθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 2012. Το εν λόγω πλαίσιο, το οποίο αποτελείται από αρκετές πράξεις σε διεθνές, περιφερειακό αλλά και εγχώριο επίπεδο, επιτρέπει στη Δημοκρατία της Μολδαβίας να ζητεί και να παρέχει διεθνή συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις με δέοντα τρόπο, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Το νομικό πλαίσιο καλύπτει τους παραδοσιακούς τομείς συνεργασίας, όπως η έκδοση, οι αιτήσεις δικαστικής συνδρομής, η μεταφορά και η ανάληψη της εκδίκησης ποινικών υποθέσεων, τα αιτήματα αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων ποινικών δικαστηρίων του εξωτερικού και αιτήματα μεταφοράς καταδικασθέντων. Περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικά με τη χρήση αρκετά αποτελεσματικών μέσων διεξαγωγής ερευνών,

όπως οι ακροάσεις μέσω τηλεδιάσκεψης, οι διασυνοριακές παρατηρήσεις, οι ελεγχόμενες παραδόσεις, οι μυστικές επιχειρήσεις και οι κοινές ομάδες έρευνας. Ως εκ τούτου, το νομικό πλαίσιο είναι αρκετά ισχυρό για να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη ζήτηση συνεργασίας στο πλαίσιο της καταπολέμησης των πλέον σοβαρών εγκλημάτων, όπως η τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα, η διακίνηση ναρκωτικών, η εμπορία ανθρώπων, η διαφθορά, το ηλεκτρονικό έγκλημα και η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Αρχής γενομένης από το 2012, ο εκπρόσωπος της Εισαγγελίας της Δημοκρατίας της Μολδαβίας παρίσταται στις συνεδριάσεις της ολομέλειας της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη λειτουργία των ευρωπαϊκών συμβάσεων στον τομέα της ποινικής συνεργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Τα εισερχόμενα και εξερχόμενα αιτήματα διεθνούς συνεργασίας διοχετεύονται μέσω των κεντρικών αρχών, της Γενικής Εισαγγελίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ανάλογα με το στάδιο της διαδικασίας (ποινική έρευνα είτε καταδίκη κατόπιν δίκης).

Αμφότερες οι αρχές εκτελούν τα καθήκοντά τους σε συντονισμό με άλλους εγχώριους και διεθνείς φορείς και οργανισμούς. Διαθέτουν επαρκή αριθμό προσωπικού, ιδίως τα δικαστήρια, κατόπιν αρκετών αποφάσεων που εγκρίθηκαν στις αρχές του 2013 από το Ανώτερο Συμβούλιο Δικαστών για αύξηση του αριθμού των ανακριτών. Δίδεται ολοένα μεγαλύτερη προσοχή στην παροχή της απαραίτητης κατάρτισης και καταβάλλονται διαρκείς προσπάθειες για την αύξηση των αναγκαίων δημοσιονομικών πόρων για τον σκοπό αυτόν.

Τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι ζητείται τακτικά τόσο από τη Γενική Εισαγγελία όσο και από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης να εξετάζουν σημαντικό αριθμό αιτημάτων διεθνούς νομικής συνεργασίας. Όσον αφορά την **έκδοση, την ανάληψη της εκδίκασης ποινικών υποθέσεων** και τη μεταφορά της εκδίκασης **ποινικών υποθέσεων, η Δημοκρατία της Μολδαβίας φαίνεται να είναι κυρίως κράτος-αιτών παρά αποδέκτης αιτημάτων**. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2009-2012, ζητήθηκε από τη Γενική Εισαγγελία να προβεί σε επεξεργασία κατά μέσο όρο 227 εξερχόμενων αιτημάτων και μόλις 27 εισερχόμενων αιτημάτων έκδοσης κατ' έτος. Η Γενική Εισαγγελία εξέτασε κατά μέσο όρο 31 αιτήματα ανάληψης της εκδίκασης ποινικών υποθέσεων (εισερχόμενα αιτήματα) και 11 αιτήματα για μεταφορά της εκδίκασης ποινικών υποθέσεων (εξερχόμενα αιτήματα). Αντιθέτως, σε σχέση με τις **αιτήσεις δικαστικής συνδρομής**, η Δημοκρατία της Μολδαβίας φαίνεται να αποτελεί περισσότερο αποδέκτη αιτημάτων παρά αιτούντα, καθώς κατά την ίδια περίοδο, η Γενική Εισαγγελία επεξεργάστηκε κατά μέσο όρο 494 εισερχόμενα και 388 εξερχόμενα αιτήματα κατ' έτος.

Ζητείται επίσης σε σταθερή βάση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης να επεξεργασθεί αιτήματα, αλλά σε μικρότερη κλίμακα σε σχέση με τη Γενική Εισαγγελία. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2012-2013, όσον αφορά την **έκδοση**, το Υπουργείο Δικαιοσύνης επεξεργάστηκε 71 εξερχόμενα και 12 εισερχόμενα αιτήματα. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης έλαβε 14 αιτήματα **ανάληψης εκδίκασης ποινικών υποθέσεων (εισερχόμενα αιτήματα)** και κανένα αίτημα **μεταφοράς της εκδίκασης ποινικών υποθέσεων (εξερχόμενα αιτήματα)**. Σε σχέση με τις **αιτήσεις δικαστικής συνδρομής**, διατίθενται μόνο συνολικά αριθμητικά στοιχεία για το Υπουργείο Δικαιοσύνης, δηλαδή 1 068 περιπτώσεις τόσο εισερχόμενων όσο και εξερχόμενων αιτημάτων σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, με τις ποινικές να είναι ελαφρώς περισσότερες από τις αστικές.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι επιπλέον αποκλειστικά υπεύθυνο για τα αιτήματα αναγνώρισης και εκτέλεσης καταδικαστικών ποινικών αποφάσεων, καθώς και για τα αιτήματα μεταφοράς των καταδικασθέντων. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2012-2013, το Υπουργείο Δικαιοσύνης εξέτασε 16 εισερχόμενα και 12 εξερχόμενα αιτήματα αναγνώρισης

και εκτέλεσης καταδικαστικών ποινικών αποφάσεων. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης επεξεργάστηκε 390 αιτήματα μεταφοράς καταδικασθέντων **προς τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και 21 αιτήματα** μεταφοράς καταδικασθέντων **προς χώρες του εξωτερικού**.

Τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν τις εκδόσεις δείχνουν ότι η Γενική Εισαγγελία επεξεργάζεται μεγαλύτερο αριθμό αιτημάτων από ό,τι το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Η διαφορά αυτή αντικατοπτρίζει απλώς το γεγονός ότι τα αιτήματα που συνδέονται με υποθέσεις που βρίσκονται στο στάδιο των ερευνών είναι πολύ περισσότερα από εκείνα που αφορούν υποθέσεις στο στάδιο της δίκης (βλέπε ανωτέρω όσον αφορά τις σχετικές αρμοδιότητες).

Όσον αφορά **την έκδοση**, τόσο η Γενική Εισαγγελία όσο και το Υπουργείο Δικαιοσύνης **απέρριψαν περιορισμένο αριθμό εισερχόμενων αιτημάτων**. Η Γενική Εισαγγελία απέρριψε κατά τη διάρκεια της περιόδου 2009-2012 μόλις 15 αιτήματα για νομικούς λόγους, κυρίως επειδή τα άτομα που αφορούσαν διέθεταν ιθαγένεια της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ή λόγω παραγραφής. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2012-2013, το Υπουργείο Δικαιοσύνης απέρριψε μόλις ένα αίτημα για νομικούς λόγους, δεδομένου ότι στο άτομο το οποίο αφορούσε είχε χορηγηθεί άσυλο. Ο περιορισμένος αριθμός των απορρίψεων μπορεί να θεωρηθεί ένδειξη της θετικής στάσης των αρχών της Δημοκρατίας της Μολδαβίας όσον αφορά τη συνεργασία με τρίτες χώρες.

Το **μέσο χρονικό διάστημα** αποτελεί σημαντικό δείκτη επιδόσεων για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της διεθνούς νομικής συνεργασίας. Το **χρονικό διάστημα επεξεργασίας** τόσο από τη Γενική Εισαγγελία όσο και από το Υπουργείο Δικαιοσύνης³³ είναι εύλογο και δεν υπερβαίνει τον μέσο όρο που ισχύει για την ΕΕ.

60. Υψηλό επίπεδο αποτελεσματικότητας της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις μεταξύ των δικαστών και των εισαγγελέων των κρατών μελών της ΕΕ.

Η πλειονότητα (περίπου τα 2/3) των προαναφερόμενων αιτημάτων σχετίζεται με ζητήματα που αφορούν την Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών (ΚΑΚ), ενώ λιγότερα από το 1/3 αφορούν κράτη μέλη της ΕΕ. Οι αρχές της Δημοκρατίας της Μολδαβίας διασφαλίζουν την αποτελεσματική συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της ΕΕ.

61. Σύναψη συμφωνίας επιχειρησιακής συνεργασίας με τη Eurojust

Η Eurojust οριστικοποίησε την έκθεση αξιολόγησης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων το φθινόπωρο του 2012 και ενημέρωσε το Συμβούλιο τον Νοέμβριο του 2012 σχετικά με την πρόταση δρομολόγησης επίσημων διαπραγματεύσεων την 1η Φεβρουαρίου 2013 με στόχο τη σύναψη συμφωνίας επιχειρησιακής συνεργασίας. Ο πρώτος γύρος των διαπραγματεύσεων πραγματοποιήθηκε στις 10 Ιουνίου 2013 και είχε πολύ θετική έκβαση και, ως εκ τούτου, οι διαπραγματεύσεις αναμένεται να οριστικοποιηθούν σύντομα.

β) Συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων

62. Ενίσχυση της δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, και ιδίως της αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής.

³³ i) Εισερχόμενα αιτήματα έκδοσης: το Υπουργείο Δικαιοσύνης τα επεξεργάζεται εντός διαστήματος 3-4 μηνών και η Γενική Εισαγγελία εντός διαστήματος 2-3 μηνών· ii) εισερχόμενα αιτήματα δικαστικής συνδρομής: για την επεξεργασία τους, το Υπουργείο Δικαιοσύνης χρειάζεται 2-3 μήνες και η Γενική Εισαγγελία έως και 6 μήνες· iii) το Υπουργείο Δικαιοσύνης επεξεργάζεται τα εισερχόμενα αιτήματα αναγνώρισης και εκτέλεσης καταδικαστικών ποινικών αποφάσεων σε διάστημα περίπου 3 μηνών και τα σχετικά εξερχόμενα αιτήματα εντός διαστήματος 4-5 μηνών· iv) το Υπουργείο Δικαιοσύνης επεξεργάζεται αιτήματα μεταφοράς καταδικασθέντων σε χώρες του εξωτερικού εντός διαστήματος 5-6 μηνών.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας προβαίνει επί του παρόντος σε ολοκληρωμένη μεταρρύθμιση του δικαστικού της συστήματος βάσει της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης για την περίοδο 2011-2016, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών και θεσμικών αλλαγών. Τον Σεπτέμβριο του 2012 δημιουργήθηκε ειδικό τμήμα για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης της Γενικής Εισαγγελίας και το πρόγραμμα στρατηγικής ανάπτυξης των εισαγγελικών αρχών για την περίοδο 2012-2014 εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2012 από το Ανώτατο Εισαγγελικό Συμβούλιο και τελεί επί του παρόντος υπό εφαρμογή.

Αξιολόγηση ενότητας 3 / θέμα 2 – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας αποτελεί αξιόπιστο και ενεργό εταίρο στο πλαίσιο της διεθνούς νομικής συνεργασίας και το ιστορικό της καταδεικνύει πολύ θετική στάση όσον αφορά τη συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ και άλλες χώρες.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

63. Συνεχής βελτίωση της κατάρτισης των δικαστών και των εισαγγελέων σε διεθνείς υποθέσεις, μεταξύ άλλων και μέσω αύξησης της απαραίτητης χρηματοδότησης.
64. Συνεχής βελτίωση των στατιστικών στοιχείων και καταγραφή τους με χρήση από κοινού καθορισμένου καταλόγου των παραμέτρων που εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, τόσο από τη Γενική Εισαγγελία όσο και από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Ενότητα 3 / θέμα 3 – Συνεργασία για την επιβολή του νόμου

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

65. **Υψηλό επίπεδο επιχειρησιακών και ειδικών ερευνητικών ικανοτήτων των αρχών επιβολής του νόμου και συνεπής και αποδοτική χρήση τους για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος**

Μετά τη μεταρρύθμιση του Υπουργείου Εσωτερικών τον Μάρτιο του 2013, η Εθνική Διεύθυνση Ερευνών της αστυνομίας αποτελείται από εξειδικευμένες διευθύνσεις (σοβαρά εγκλήματα, οργανωμένο έγκλημα, απάτη, ναρκωτικά, μονάδα επέμβασης) και δύο κέντρα (εμπορία ανθρώπων και ΤΠ), που καταπολεμούν, υπό την ίδια αιγίδα, ολόκληρο το φάσμα των σοβαρών και οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων. Τρεις περιφερειακές υποδιευθύνσεις εξασφαλίζουν κάλυψη σε ολόκληρη τη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Υπάρχουν δε στις κεντρικές διευθύνσεις και διενεργούν έρευνες ανεξάρτητα.

Από νομική και τεχνική άποψη, η μεταρρύθμιση οδήγησε σε βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών υπηρεσιών και των εισαγγελέων. Στο εσωτερικό της Γενικής Εισαγγελίας δημιουργήθηκε μια εξειδικευμένη μονάδα – η διεύθυνση ελέγχου και έρευνας του οργανωμένου εγκλήματος, η οποία έχει αναλάβει καθήκοντα άσκησης και διαχείρισης της δίωξης σε περιπτώσεις αδικημάτων του οργανωμένου εγκλήματος, εκπροσώπησης των εναγόντων στα δικαστήρια και ελέγχου και συντονισμού των δραστηριοτήτων των ειδικών υποδιευθύνσεων που είναι επιφορτισμένες με αρμοδιότητες σχετικές με την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Επιπλέον, υπό την αιγίδα της Γενικής Εισαγγελίας λειτουργούν διεύθυνση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και διεύθυνση για την καταπολέμηση του ηλεκτρονικού εγκλήματος.

Τον Δεκέμβριο του 2012 τέθηκε σε ισχύ ένας νέος νόμος για τις δραστηριότητες ειδικών ερευνών και τον Απρίλιο του 2012 εγκρίθηκαν τροπολογίες στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αμφότεροι οι νόμοι συμβάλλουν στην εναρμόνιση της υπάρχουσας νομοθεσίας με τις νέες διατάξεις για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος και τις διεθνείς κοινές ομάδες έρευνας, την αναθεώρηση της εθνικής νομοθεσίας για τις υποκλοπές

τηλεφωνικών συνομιλιών και την αναθεώρηση της σχετικής νομοθεσίας στο πλαίσιο της Σύμβασης για την αστυνομική συνεργασία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Το ισχύον νομικό πλαίσιο προβλέπει περισσότερο κατάλληλο και νόμιμο σύστημα για την εφαρμογή ειδικών ερευνητικών μέτρων, η οποία ρυθμίζεται από τον νόμο και τελεί υπό τον έλεγχο του εισαγγελέα και της δικαστικής αρχής. Οι νομικές διατάξεις είναι σύμφωνες με τα διεθνή και ευρωπαϊκά νομικά πρότυπα και παρέχουν ευρύ φάσμα ερευνητικών εργαλείων στις αρχές που είναι αρμόδιες για τις έρευνες. Χάρη στα μέτρα αυτά έχουν ήδη επιλυθεί αρκετές ποινικές υποθέσεις, και ερευνητές και εισαγγελείς δίνουν την εντύπωση ότι διαθέτουν σαφή εικόνα και κατανοούν πότε είναι πρακτικά και νομικά κατάλληλη η χρήση των εν λόγω εργαλείων.

Ο εξοπλισμός υποκλοπών και καταγραφής των συνομιλιών μέσω τηλεφωνικών ή άλλων συσκευών ζωντανής ακρόασης βρίσκεται στις εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Ασφάλειας και Πληροφοριών και φυλάσσεται από αυτήν. Η εν λόγω υπηρεσία είναι αρμόδια για τη λήψη των σημάτων από την εταιρεία τηλεφωνίας ή τις συσκευές ακρόασης και τη μεταφορά τους στις ερευνητικές αρχές για τους σκοπούς των δραστηριοτήτων τους. Το ισχύον σύστημα δημιουργεί μια κατάσταση, στο πλαίσιο της οποίας φορείς επιφορτισμένοι με την εκτέλεση άλλων καθηκόντων (όπως η υπηρεσία πληροφοριών ασφαλείας και αντικατασκοπίας για λόγους κρατικής ασφαλείας) έχουν στη διάθεσή τους και υπό τον έλεγχό τους δεδομένα που ανήκουν σε ποινική έρευνα, η οποία διέπεται από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Η έλλειψη ελέγχου επί της Υπερδνειστερίας περιορίζει ως ένα βαθμό τις προσπάθειες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την εξασφάλιση δημόσιας τάξης και ασφαλείας. Η λαθραία διακίνηση αγαθών αποτελεί τη συχνότερα παρατηρούμενη παράνομη δραστηριότητα και οι επιπτώσεις της έχουν περιοριστεί από την παρουσία της EUBAM. Στην παρούσα φάση, δεν υπάρχει επίσημη αστυνομική συνεργασία μεταξύ του Κισινάου και του Tiraspol.

66. Υψηλά επίπεδα αποτελεσματικότητας της συνεργασίας στον τομέα επιβολής του νόμου μεταξύ των αρμόδιων εθνικών υπηρεσιών –ιδίως των συνοριοφυλάκων, των αστυνομικών και των τελωνειακών–, καθώς και της συνεργασίας με τις δικαστικές αρχές

Το 2012 η Δημοκρατία της Μολδαβίας εισήγαγε ένα εργαλείο διεθνούς δικαστικής και αστυνομικής συνεργασίας: τις κοινές ομάδες έρευνας (ΚΟΕ). Νομική βάση αυτών αποτελεί το άρθρο 19 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών³⁴ κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και η Σύμβαση του Παλέρμω, η οποία τέθηκε σε ισχύ μετά την επικύρωσή της από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στις 16 Σεπτεμβρίου 2005. Η νομοθεσία της Μολδαβίας, η οποία είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της ΕΕ, προβλέπει τους γενικούς όρους για τη σύσταση τέτοιου είδους ομάδων. Το πρότυπο που χρησιμοποιείται από τις μολδαβικές αρχές βασίζεται στην απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της ΕΕ και στο ψήφισμα του Συμβουλίου της ΕΕ για τις ΚΟΕ.

Ως προς τις σχέσεις μεταξύ αστυνομίας και εισαγγελίας δεν έχουν παρατηρηθεί σοβαρά εμπόδια ή αδυναμίες, ιδίως σε σχέση με την επικοινωνία τους. Το επίπεδο της ισχύουσας συνεργασίας είναι καλό και υπάρχει σαφής διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ αστυνομίας και εισαγγελίας. Οι υποθέσεις που εξετάστηκαν καταδεικνύουν βαθιά και αποτελεσματική γνώση των ποινικών διαδικασιών και των ερευνητικών τεχνικών και από τις δύο πλευρές. Το νέο σύστημα που δημιουργήθηκε μέσω της μεταρρύθμισης του Υπουργείου Εσωτερικών θα πρέπει να εφαρμοσθεί και να αξιοποιηθεί. Ένα ακόμη μέτρο για την ενίσχυση

³⁴ Σύμφωνα με τη σύμβαση, οι αρμόδιες αρχές δύο ή περισσότερων συμβαλλόμενων κρατών μπορούν να θεσπίσουν, μέσω αμοιβαίας συμφωνίας, ΚΟΕ για ειδικό σκοπό και περιορισμένο χρονικό διάστημα για τη διεξαγωγή ποινικών ερευνών σε μία ή περισσότερες από τις χώρες τους.

της διυπηρεσιακής συνεργασίας υπήρξε η ίδρυση, τον Φεβρουάριο του 2013, στο εσωτερικό της Γενικής Εισαγγελίας μιας μονάδας ελέγχου³⁵ και ερευνών, η οποία ειδικεύεται στο οργανωμένο έγκλημα και αποτελείται από 10 εισαγγελείς με τουλάχιστον δεκαετή πείρα έκαστος.

Ένα ιδιαίτερος ευαίσθητο ζήτημα είναι οι αρμοδιότητες του γενικού εισαγγελέα. Ο γενικός εισαγγελέας, εκτός από διευθυντής των κεντρικών υπηρεσιών της εισαγγελίας και επικεφαλής της εξέτασης των πλέον σοβαρών ποινικών υποθέσεων, έχει την εξουσία να ανακαλεί την ανάθεση υποθέσεων σε πιο χαμηλόβαθμο εισαγγελέα και να τις αναλαμβάνει ο ίδιος. Η εν λόγω εξουσία, η οποία περιλαμβάνεται σε όλα τα νομοθετικά πλαίσια με σκοπό τον συντονισμό και την αντικατάσταση σε περίπτωση «αδράνειας», ενδέχεται να περιορίσει σε μεγάλο βαθμό την ανεξαρτησία και την αυτονομία των εισαγγελέων και θα πρέπει να ασκείται με μεγάλη προσοχή και εντός αυστηρών ορίων. Έχουν διατυπωθεί προβληματισμοί σχετικά με το αν μια τέτοια εξουσία θα πρέπει να υπάγεται σε περιορισμούς ή σε καλύτερη ρύθμιση.

Άλλες μορφές διυπηρεσιακής συνεργασίας μεταξύ των φορέων επιβολής του νόμου, μεταξύ άλλων στο πεδίο της πρόληψης και της καταπολέμησης της διαφθοράς, βασίζονται σε συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών. Ένα αυτοματοποιημένο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιέχει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με αδικήματα, ποινικές υποθέσεις και παραβάτες, καθώς και η νομοθεσία ποινικής δικονομίας χρησιμοποιείται από τον Ιούλιο του 2008 από κοινού από τη Γενική Εισαγγελία, το Υπουργείο Εσωτερικών, την Τελωνειακή Υπηρεσία και το Εθνικό Κέντρο για την Καταπολέμηση της διαφθοράς.

67. Ενίσχυση των διμερών και πολυμερών συμφωνιών επιχειρησιακής συνεργασίας για την επιβολή του νόμου, μεταξύ άλλων μέσω της έγκαιρης ανταλλαγής σχετικών πληροφοριών με τις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών της ΕΕ

Ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης του Υπουργείου Εσωτερικών που βρίσκεται σε εξέλιξη, στις αρχές του 2013 δημιουργήθηκε ένα νέο Κέντρο Διεθνούς Αστυνομικής Συνεργασίας (ΚΔΑΣ). Το ΚΔΑΣ φέρνει σε επαφή τρία τμήματα του Υπουργείου Εσωτερικών με αρμοδιότητες στον τομέα της διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας: το Εθνικό Κεντρικό Γραφείο της Ιντερπόλ, το Εθνικό Εικονικό Κέντρο SELEC/GUAM και το Εθνικό Σημείο Επαφής της Ευρωπόλ. Όλες οι υπηρεσίες και οι μονάδες που είναι αρμόδιες για τη διεθνή αστυνομική συνεργασία έχουν πλέον ενοποιηθεί στο πλαίσιο μιας ενιαίας δομής και στεγάζονται στις ίδιες εγκαταστάσεις.

Η Ιντερπόλ βρίσκεται στο επίκεντρο της διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας στο πλαίσιο του Υπουργείου Εσωτερικών και συνδέεται με το Υπουργείο Δικαιοσύνης, την Τελωνειακή Υπηρεσία, την Υπηρεσία Ασφάλειας και Πληροφοριών, τη Γενική Εισαγγελία, τη Διεύθυνση Συνοριακής Αστυνομίας και το Εθνικό Κέντρο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς. Το γραφείο της Ιντερπόλ λαμβάνει και αποστέλλει όλα τα διεθνή αιτήματα παροχής πληροφοριών που σχετίζονται με τις βάσεις δεδομένων της Ιντερπόλ και συνδέονται με διάφορες βάσεις δεδομένων και μητρώα στη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Η ροή των εισερχόμενων πληροφοριών είναι σταθερή, ενώ ο ρυθμός των εξερχόμενων πληροφοριών σημειώνει αύξηση. Οι υπάλληλοι και οι εμπειρογνώμονες της μονάδας έχουν πλήρη γνώση της εντολής και της αποστολής τους.

Μέρος του ευρύτερου συστήματος διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας είναι η μονάδα GUAM, η οποία διασφαλίζει την καθημερινή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Γεωργίας, της Ουκρανίας, του Αζερμπαϊτζάν και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας. Αξιοσημείωτος είναι

³⁵ Στόχος του ελέγχου είναι να διαπιστωθεί ο τρόπος με τον οποίο οι αρχές επιβολής του νόμου παραπέμπουν, καταγράφουν και κοινοποιούν τις υποθέσεις οργανωμένου εγκλήματος.

ο όγκος των πληροφοριών που ανταλλάσσει η Δημοκρατία της Μολδαβίας με τις χώρες αυτές μέσω της μονάδας. Οι молδαβικές αρχές συμμετέχουν στις εργασίες του κέντρου επιβολής του νόμου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (Southeast European Law Enforcement Centre, SELEC) και έχουν αποστείλει σε αυτό δύο αξιωματικούς ως συνδέσμους. Πέραν της ανταλλαγής πληροφοριών, σχεδιάζονται και υλοποιούνται επίσης πολλές επιχειρήσεις από κοινού με τις χώρες που συμμετέχουν στο SELEC. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει τοποθετήσει αξιωματικό ως σύνδεσμο στο Γραφείο Συντονισμού της Καταπολέμησης του Οργανωμένου Εγκλήματος στο πλαίσιο της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών (ΚΑΚ).

Η Γενική Εισαγγελία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας έχει συνάψει συμφωνίες συνεργασίας με παρόμοιους φορείς από τη Ρουμανία, την Ουκρανία, την Κίνα, την Τουρκία, την Ιρλανδία, την Ουγγαρία, την Ιταλία και τη Νότιο Κορέα. Το 2012 η Γενική Εισαγγελία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σύναψε συμφωνίες και μνημόνια συνεργασίας με τους ακόλουθους φορείς: DIICT – Ρουμανία, Ομοσπονδιακή Εισαγγελία του Βασιλείου του Βελγίου, Γενική Εισαγγελία της Αρμενίας, Υπουργείο Δικαιοσύνης της Γεωργίας. Επί του παρόντος διεξάγονται διαπραγματεύσεις για τη σύναψη διμερών συμφωνιών με το Αζερμπαϊτζάν, τη Ρωσική Ομοσπονδία, τη Λευκορωσία, τις χώρες της Βαλτικής και τη Βουλγαρία.

Δύο πρόσφατα παραδείγματα επιτυχημένης διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας περιλαμβάνουν ειδικότερα τη σύλληψη ενός επικίνδυνου молδαβού εγκληματία στη Βερόνα της Ιταλίας με την υποστήριξη του Εθνικού Κεντρικού Γραφείου της Ιντερπόλ στη Ρώμη και τους χωροφύλακες (Carabinieri) της Βερόνα, καθώς και μια ευαίσθητη περίπτωση βιντεοσκοπημένης μαρτυρίας θύματος εμπορίας ανθρώπων.

Η Τελωνειακή Υπηρεσία της Δημοκρατίας της Μολδαβίας υπέγραψε τον Μάιο του 2013 μνημόνιο αμοιβαίας συνεννόησης με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Το μνημόνιο αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργασίας, την αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και τις κοινές επιχειρήσεις για την αντιμετώπιση διασυνοριακών εγκλημάτων.

68. Σύναψη συμφωνίας επιχειρησιακής συνεργασίας με την Ευρώπη

Μετά τη σύναψη στρατηγικής συμφωνίας με την Ευρώπη το 2007, ιδρύθηκε Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΣΕ) – γραφείο της Ευρώπη με σκοπό την ανταλλαγή στρατηγικού και τεχνικού χαρακτήρα πληροφοριών με τον οργανισμό της ΕΕ. Ένας молδαβός αξιωματικός θα τοποθετηθεί ως σύνδεσμος στην Ευρώπη στη Χάγη στα τέλη Ιουλίου του 2013 μετά την υπογραφή συμφωνίας ανταλλαγής συνδέσμων στις αρχές του 2013. Η προπαρασκευαστική φάση για την υπογραφή συμφωνίας επιχειρησιακής συνεργασίας με την Ευρώπη βρίσκεται σε εξέλιξη και η Δημοκρατία της Μολδαβίας αναμένει την πραγματοποίηση επίσκεψης μελέτης της Ευρώπη για την αξιολόγηση του καθεστώτος της όσον αφορά την προστασία των δεδομένων.

β) Συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων

69. *Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών της Μολδαβίας και των κρατών μελών, καθώς και της ανταλλαγής πληροφοριών με την Ευρώπη*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 29 και 30 της παρούσας έκθεσης.

70. *Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών της Μολδαβίας και των αντίστοιχων αρχών των κρατών μελών της ΕΕ σε θέματα προστασίας και συνδρομής, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ο εντοπισμός και η παραπομπή των θυμάτων εμπορίας, καθώς και η ασφαλής επιστροφή τους*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 18, 29 και 30 της παρούσας έκθεσης.

71. *Τακτική εκπόνηση εκτιμήσεων απειλών και ανταλλαγή πληροφοριών για σοβαρά εγκλήματα υπό την αιγίδα της Ευρωπόλ και, όπου απαιτείται, με τη στήριξη της Ιντερπόλ. Συλλογή συγκριτικών στοιχείων για την εγκληματικότητα βάσει κοινώς αποδεκτών δεικτών*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 29 και 30 της παρούσας έκθεσης.

72. *Ενίσχυση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και της κατάρτισης των υπηρεσιών επιβολής του νόμου*

Βλέπε τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ στις σελίδες 29 και 30 της παρούσας έκθεσης.

Αξιολόγηση ενότητας 3 / θέμα 3 – Συνεργασία για την επιβολή του νόμου

Οι νομικές διατάξεις, οι οποίες είναι σύμφωνες με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, παρέχουν ευρύ φάσμα ειδικών ερευνητικών εργαλείων στις αρχές που διενεργούν έρευνες. Όλες οι αρχές επιβολής του νόμου διαθέτουν εξοπλισμό και έχουν δεσμευθεί για την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας, και μια επιχειρησιακή συμφωνία με την Ευρωπόλ θα αυξήσει σημαντικά αυτές τις προοπτικές.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

73. Περαιτέρω ανάπτυξη ισχυρών δεσμών μεταξύ της μονάδας καταπολέμησης του περιφερειακού και διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος της αστυνομίας με ομόλογες αρχές σε επίπεδο ΕΕ, στην ευρύτερη περιοχή και με την Ευρωπόλ.

74. Προώθηση του κοινού σχεδιασμού των συντονισμένων μέτρων και ερευνών μεταξύ της Εθνικής Διεύθυνσης Περιπολιών και της Διεύθυνσης Συνοριακής Αστυνομίας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την εκτέλεση ειδικών ερευνητικών μέτρων, όπως οι ελεγχόμενες παραδόσεις.

75. Ενίσχυση της συνεργασίας με τις συνοριακές αρχές και τις αρχές επιβολής του νόμου της Ουκρανίας, με την υποστήριξη της EUBAM. Ενθάρρυνση της δημιουργίας επιχειρησιακών συνδέσεων και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ του Κισινάου και του Tiraspol, με την επιφύλαξη της διαδικασίας διαπραγματεύσεων 5+2.

Ενότητα 3 / θέμα 4 – Προστασία δεδομένων

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

76. **Εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ανεξάρτητης εποπτικής αρχής προστασίας δεδομένων, μεταξύ άλλων μέσω της διάθεσης των απαιτούμενων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων**

Το νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία δεδομένων, όπως αναθεωρήθηκε τον Απρίλιο του 2012, συνάδει με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, συμπεριλαμβανομένου του κεκτημένου της ΕΕ, και ιδίως με την οδηγία 96/46/ΕΚ. Η νομοθεσία ορίζει τα δικαιώματα των ατόμων κατά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τους και εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, κατά την επεξεργασία δεδομένων από επιχειρήσεις, από τη δημόσια διοίκηση και από την αστυνομία (εξαιρουμένων των δεδομένων που θεωρούνται «κρατικό απόρρητο»).

Η νομοθεσία αναθέτει τη βασική αρμοδιότητα της εποπτείας της συμμόρφωσης με τα πρότυπα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο Εθνικό Κέντρο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, το οποίο λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή. Η έκθεση του Κέντρου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για το 2012, η οποία είναι

διαθέσιμη στην πολύγλωσση και φιλική προς τον χρήστη ιστοσελίδα του, καταδεικνύει το εύρος των δραστηριοτήτων του και παρουσιάζει ικανοποιητικά αποτελέσματα όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων, αποδεικνύοντας ότι το εν λόγω κέντρο όχι μόνο εκτελεί το καθήκον του όσον αφορά τη διενέργεια ελέγχων επί της νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά καταβάλλει επίσης προσπάθειες για την εκπαίδευση υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων από άλλους οργανισμούς. Οι διαδικασίες για την κοινοποίηση της επεξεργασίας δεδομένων εφαρμόζονται επαρκώς.

Η δομή του κέντρου εγκρίθηκε με νόμο του 2008, ο οποίος ορίζει ότι το προσωπικό του δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 21 άτομα. Επί του παρόντος το κέντρο απασχολεί 16 άτομα και διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους. Το 2012 διενήργησε 82 ελέγχους και στη συνέχεια εξέδωσε: 6 αποφάσεις αναστολής δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και 1 απόφαση διακοπής δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα και κίνησε 4 διαδικασίες παράβασης λόγω της άρνησης των αρχών να αποχαρακτηρίσουν πληροφορίες που είχαν χαρακτηριστεί απόρρητες χωρίς βάσιμο λόγο. Διαθέτοντας νομικές εξουσίες για τη διερεύνηση καταγγελιών από πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, το 2012 το προσωπικό του κέντρου εξέτασε 214 αναφορές και λοιπές καταγγελίες (όγκος περίπου τριπλάσιος σε σχέση με το 2011 και δεκαπλάσιος σε σχέση με το 2010), εκ των οποίων οι 98 αναφορές κρίθηκαν αποδεκτές, οι 5 απορρίφθηκαν, σε 111 περιπτώσεις παρασχέθηκαν διευκρινίσεις, ενώ σε 6 περιπτώσεις κινήθηκαν νομικές διαδικασίες ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου λόγω της άρνησης των αρχών να αποχαρακτηρίσουν πληροφορίες που είχαν χαρακτηριστεί απόρρητες χωρίς βάσιμο λόγο. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του 2012 το κέντρο υπέβαλε 41 σχέδια κανονιστικών και νομικών πράξεων που εξέδωσαν άλλες αρχές σε έλεγχο συμμόρφωσης με τις αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Αξιολόγηση ενότητας 3 / θέμα 4 – Προστασία δεδομένων

Η νομοθεσία εφαρμόζεται σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, συμπεριλαμβανομένου του κεκτημένου της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων. Το Εθνικό Κέντρο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι ανεξάρτητο και λειτουργικό.

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

77. Σε περίπτωση νέας νομοθετικής αναθεώρησης, να εξεταστεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της νομοθεσίας ώστε η διεξαγωγή προκαταρκτικών διαβουλεύσεων να συμπεριληφθεί επισήμως στις αρμοδιότητες του κέντρου.
78. Συνέχιση της ενεργούς παρακολούθησης της έκβασης των δικαστικών υποθέσεων που εκκρεμούν επί του παρόντος ώστε να διευκρινισθεί η εφαρμογή του νόμου όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρχή επιβολής του νόμου. Ενίσχυση των προσπαθειών για την ευαισθητοποίηση των πολιτών όσον αφορά τους κανόνες που εφαρμόζονται για την προστασία δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Γενική αξιολόγηση ενότητας 3

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Δημοκρατία της Μολδαβίας πληροί σε γενικές γραμμές τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης που ορίζονται στην ενότητα 3. Ωστόσο, ορισμένες συστάσεις πρέπει να εφαρμοστούν περαιτέρω ώστε να εκπληρωθούν όλα τα κριτήρια.

α) Κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ

79. Διασφάλιση της μη επιβολής αδικαιολόγητων περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των молδαβών πολιτών και των νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών ή ανιθαγενών εντός της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που εισάγουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, κατάστασης της υγείας (συμπεριλαμβανομένου του ιού HIV/AIDS), γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή άλλων απόψεων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, ιδιοκτησίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού

Όπως προκύπτει από τα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ, ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας των молδαβών πολιτών και των νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών ή ανιθαγενών εντός της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σχετιζόταν με τη διαδικασία εγγραφής/διαγραφής. Κατ' εφαρμογή του νόμου περί αλλοδαπών του 2010, θεσπίστηκε νέο θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση των αλλοδαπών μεταναστών που διαμένουν νομίμως στη χώρα. Στο Υπουργείο Εσωτερικών δημιουργήθηκε το Γραφείο Μετανάστευσης και Ασύλου (ΓΜΑ), εντός του οποίου λειτουργεί «υπηρεσία μίας στάσης» που είναι αρμόδια για την ταχεία παραλαβή και επεξεργασία αιτήσεων χορήγησης αδειών διαμονής και εγγράφων ταυτότητας, για τη χορήγησή τους σε αλλοδαπούς που διαμένουν νομίμως στη χώρα, καθώς και για τις διαδικασίες αποστολής επίσημης πρόσκλησης, έγκρισης επαναπατριsmού και χορήγησης παράτασης σε θεωρήσεις. Στις 10 Δεκεμβρίου 2012 η υπηρεσία παροχής εγγράφων σε αλλοδαπούς πολίτες απέκτησε δύο νέα περιφερειακά γραφεία: ένα στην πόλη Balti (Υπηρεσία Βόρειας Περιφέρειας), το οποίο αναμένεται ότι θα εξυπηρετεί περίπου το 13% των αλλοδαπών που διαμένουν στη χώρα, και ένα στην πόλη Comrat (Υπηρεσία Νότιας Περιφέρειας), η οποία αναμένεται ότι θα εξυπηρετεί περίπου το 11% των αλλοδαπών. Τα γραφεία του ΓΜΑ στο Κισινάου συνεχίζουν να εξυπηρετούν τους αλλοδαπούς που ζουν στην πρωτεύουσα και στο κεντρικό τμήμα της χώρας.

Ομοίως, το σχέδιο δράσης που εγκρίθηκε στις 9 Νοεμβρίου 2011 από την κυβέρνηση με στόχο την απλούστευση των όρων για τη μετανάστευση των αλλοδαπών για λόγους εργασίας και τη διευκόλυνση της διαδικασίας υποβολής αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής σε αλλοδαπούς επενδυτές (διάταγμα αριθ. 106) είχαν ως αποτέλεσμα την εισαγωγή, το 2012, σημαντικών νομοθετικών τροποποιήσεων στον νόμο περί αλλοδαπών του 2010, στον νόμο περί μετανάστευσης εργατικού δυναμικού του 2008 και στον νόμο σχετικά με τον HIV του 2007. Με τις τροποποιήσεις αυτές καταργήθηκαν παλαιότερες διατάξεις που εισήγαγαν διακρίσεις, καθώς και περιορισμοί όσον αφορά τα ταξίδια και τη μόνιμη διαμονή των αλλοδαπών που πάσχουν από HIV/AIDS. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις επί του νόμου σχετικά με τον HIV εστιάζουν σε προληπτικά μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση της ευαισθησίας των γυναικών σε προσβολή από τον HIV, ιδίως μέσω της προώθησης εθνικών προγραμμάτων και δράσεων για την προώθηση της εκπαίδευσης και της ισότητας των φύλων. Θεσπίστηκαν επίσης μέτρα για τη διασφάλιση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των ιατρικών δεδομένων από τα ιατρικά ιδρύματα, καθώς και για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ατόμων που πάσχουν από HIV από τη δημόσια διοίκηση.

80. Πλήρης, αποτελεσματική πρόσβαση σε ταξιδιωτικά έγγραφα και έγγραφα ταυτότητας για όλους τους молδαβούς πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών, των παιδιών, των ατόμων με αναπηρίες, των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες και άλλων ευπαθών ομάδων

Θεσπίστηκαν ειδικά μέτρα για τη διευκόλυνση της έκδοσης εγγράφων ταυτότητας για ανηλίκους και άτομα που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. Το 2009 η κυβέρνηση κατάργησε την καταβολή τελών για την πρώτη αίτηση για έκδοση δελτίου ταυτότητας (απόφαση αριθ. 844 της 18ης Δεκεμβρίου 2009), ενώ κάθε Απρίλιο και Μάιο διοργανώνεται σχετική ενημερωτική εκστρατεία («Δελτίο ταυτότητας για νέους πολίτες»). Το 2011 6 699 άτομα απέκτησαν το πρώτο τους έγγραφο ταυτότητας. Έκτοτε, το Υπουργείο Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών καταγράφει και αναλύει τις περιπτώσεις απορριπτικών αποφάσεων για έκδοση εγγράφων ταυτότητας· η εν λόγω αξιολόγηση, η οποία χρησιμοποιείται ως κατευθυντήρια γραμμή για την εφαρμογή των μέτρων που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της απόκτησης εγγράφων ταυτότητας για όλους τους молδαβούς πολίτες, πραγματοποιείται ανά τρίμηνο.

Στα άτομα που επωφελούνται από ευκολότερη πρόσβαση σε έγγραφα ταυτότητας συγκαταλέγονται τα άτομα με βαριές, επιδεινούμενες και μεσαίου βαθμού αναπηρίες, οι απόμαχοι του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και τα άτομα που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία, οι εκκαθαριστές του ατυχήματος του Τσερνομπίλ και τα άτομα που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία, καθώς και οι τραυματισθέντες κατά τη στρατιωτική σύγκρουση στην Υπερδνειστερία. Για τις εν λόγω κατηγορίες τα έγγραφα ταυτότητας μπορούν να εκδίδονται δωρεάν την πρώτη φορά, ενώ τα άτομα με αναπηρίες επωφελούνται σε μόνιμη βάση από το εν λόγω μέτρο. Η πρώτη έκδοση δελτίου ταυτότητας και διαβατηρίου είναι επίσης δωρεάν για τα θύματα της πλημμύρας του καλοκαιριού του 2010, τους δωρητές αίματος και συστατικών του αίματος, καθώς και για τα βρέφη έως ενός έτους που πρέπει να λάβουν υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό, βάσει προέγκρισης του Υπουργείου Υγείας (για τις εν λόγω περιπτώσεις προβλέπεται ταχεία διαδικασία έκδοσης).

Από τον Ιανουάριο του 2012 έχουν δημιουργηθεί κινητές υπηρεσίες έκδοσης εγγράφων και παρέχονται υπηρεσίες παράδοσης εγγράφων ταυτότητας κατ' οίκον για τα άτομα με αναπηρίες. Οι κινητές υπηρεσίες είναι δωρεάν για τα παιδιά ηλικίας κάτω του ενός έτους που χρήζουν ιατρικής περίθαλψης στο εξωτερικό (βάσει συστάσεων του Υπουργείου Υγείας) και τα άτομα με βαριές αναπηρίες (βάσει συστάσεων του Υπουργείου Υγείας ή του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Προστασίας και Οικογενειακής Μέριμνας). Το 2012 οι κινητές υπηρεσίες έκδοσης εγγράφων εξέδωσαν 155 έγγραφα ταυτότητας, ενώ 108 έγγραφα χορηγήθηκαν μέσω της υπηρεσίας παράδοσης κατ' οίκον.

Όσον αφορά τους ανιθαγενείς, τα εναπομείναντα εμπόδια στην απόκτηση ιθαγένειας (για λόγους προηγούμενης φυλάκισης για προμελετημένα εγκλήματα ή άσκησης ποινικής δίωξης κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησης) καταργήθηκαν με την εισαγωγή τροποποιήσεων στον νόμο περί ιθαγένειας του 2000, οι οποίες εγκρίθηκαν στις 9 Ιουνίου 2011. Από την 1η Μαΐου 2011 έως την 31η Μαρτίου 2013, 52 ανιθαγενείς απέκτησαν молδαβική ιθαγένεια.

Όσον αφορά τις εθνικές μειονότητες, οι молδαβικές αρχές κατόρθωσαν να θεσπίσουν σταδιακά ένα σύνολο σχετικά αποτελεσματικών μέτρων για την εφαρμογή της πολιτικής ένταξης στην πολυεθνική κοινωνία της Μολδαβίας. Μετά το 2009 τα κυβερνητικά προγράμματα δραστηριοτήτων για τις περιόδους 2011-2014 και 2013-2015 με τίτλο «Ευρωπαϊκή Ενοποίηση: Ελευθερία, Δημοκρατία, Ευημερία» περιελάμβαναν ειδικό κεφάλαιο για τις «Εθνικές Μειονότητες», βάσει του οποίου η κυβέρνηση δεσμεύτηκε για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων: διατήρηση και ανάπτυξη της πολιτιστικής και γλωσσικής κληρονομιάς όλων των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, εφαρμογή συνεπούς και πολυδιάστατης κρατικής πολιτικής όσον αφορά τα άτομα που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, αναθεώρηση του νομικού πλαισίου με στόχο τη διευκόλυνση της ένταξης των εν λόγω ατόμων στην κοινωνική, διοικητική, πολιτιστική, πολιτική και οικονομική ζωή της χώρας.

Η πρόοδος που έχει σημειωθεί προσφάτως όσον αφορά τους εν λόγω στόχους, όπως τα πρώτα μέτρα που ελήφθησαν για την εισαγωγή της πολυγλωσσικής εκπαίδευσης στο εκπαιδευτικό σύστημα (για παράδειγμα στην Αυτόνομη Περιοχή της Γκαγκαουζίας) οφείλεται συχνά στη συνεργασία με διεθνείς φορείς παρακολούθησης (όπως η συμβουλευτική επιτροπή της σύμβασης-πλαίσιου για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης), παρά το σχετικά παρωχημένο νομικό πλαίσιο που υφίσταται (ο νόμος για τη χρήση των γλωσσών στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ανάγεται στο 1989, ενώ ο νόμος για τα δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες ψηφίστηκε το 2001). Το 1996 η Δημοκρατία της Μολδαβίας επικύρωσε τη σύμβαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων, ενώ έκτοτε έχει υπογράψει μόνο τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις περιφερειακές και μειονοτικές γλώσσες («ο Χάρτης») το 2002. Ωστόσο, τον Φεβρουάριο του 2012 η κατάσταση διαφοροποιήθηκε όταν η κυβέρνηση συγκρότησε ομάδα εργασίας για την επικύρωση του Χάρτη, με στόχο τη δρομολόγηση της κατάρτισης του μέσου για την επικύρωση. Οι αρχές, οι οποίες εκπροσωπούνται από το Γραφείο Ενδοεθνικών Σχέσεων, πραγματοποίησαν προκαταρκτική εκτίμηση του κόστους που συνεπάγεται η επικύρωση και επί του παρόντος εργάζονται για τον σκοπό αυτό.

Όσον αφορά συγκεκριμένα τη μειονότητα των Ρομά (η οποία αντιστοιχεί στο 0,4% του πληθυσμού σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2004), το Υπουργείο Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών καταβάλλει συστηματικές προσπάθειες για τον εντοπισμό των περιοχών όπου κατοικούν και την επεξεργασία των στατιστικών πληροφοριών σχετικά με αυτούς στο Κρατικό Μητρώο Πληθυσμού («το Μητρώο»). Ο όρος «Ρομ» εισήχθη στο Μητρώο ως επιλογή για τη δήλωση «εθνοτικής καταγωγής», διευκολύνοντας κατά τον τρόπο αυτόν τα μέλη της μειονότητας των Ρομά να αυτοπροσδιορίζονται και να καταχωρίζουν τα στοιχεία τους (παλαιότερα ο όρος «Τσιγγάνος», ο οποίος θεωρείται εν γένει αρνητικά φορτισμένος, ήταν η μοναδική επιλογή για τον προσδιορισμό της εθνοτικής τους καταγωγής).

Επιπλέον, δεδομένου ότι η έλλειψη εγγράφων έχει αρνητικό αντίκτυπο στην άσκηση των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων, οι молδαβικές αρχές προτίθενται να καταβάλουν συστηματικές προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η χορήγηση εγγράφων ταυτότητας σε όλους τους Ρομά που κατοικούν στη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Το 2012 η κυβέρνηση απάλλαξε τους πολίτες εθνοτικής καταγωγής Ρομά από την υποχρέωση καταβολής τελών έκδοσης για περίοδο έξι μηνών, αρχής γενομένης από την 1η Οκτωβρίου 2012 (απόφαση αριθ. 497 της 6ης Ιουλίου 2012). Στη συνέχεια, διοργανώθηκαν τέσσερις ενημερωτικές εκστρατείες από τοπικές διοικητικές αρχές, εκπαιδευτικά ιδρύματα, ΜΚΟ των Ρομά και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης, με στόχο να ενθαρρυνθούν οι Ρομά να υποβάλουν αίτηση για την έκδοση εγγράφων ταυτότητας και τη χορήγηση κοινωνικών παροχών. Χάρη στα εν λόγω μέτρα, 959 άτομα απέκτησαν για πρώτη φορά δελτίο ταυτότητας. Συνολικά, το 2012 χορηγήθηκαν 2 521 έγγραφα ταυτότητας σε Ρομά. Κατ' εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη στήριξη των Ρομά η διαδικασία χορήγησης εγγράφων ταυτότητας σε Ρομά (αποδεικτικά στοιχεία και έγγραφα τεκμηρίωσης) παρακολουθείται σε μόνιμη βάση από τις περιφερειακές διευθύνσεις του Υπουργείου Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Όσον αφορά την καταχώριση των νεογέννητων παιδιών, κυρίως με στόχο την αποφυγή περιπτώσεων μη καταχώρισης νεογέννητων παιδιών Ρομά, το Υπουργείο Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών (κοινό διάταγμα αριθ. 114/476 της 12ης Δεκεμβρίου 2008) έχει θεσπίσει μηχανισμό για την έκδοση πιστοποιητικών γεννήσεως στα ιατρικά ιδρύματα και έχει εγκαταστήσει γραφεία για την εκ των υστέρων καταχώριση των παιδιών στα μαιευτήρια.

81. Αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών για την καταπολέμηση των διακρίσεων και εφαρμογή των σχετικών μέσων του ΟΗΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης

Ο νόμος της 25ης Μαΐου 2012 για τη διασφάλιση της ισότητας τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013. Ο εν λόγω νόμος, συνοδευόμενος από μια δέσμη νομοθετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένου του νόμου για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρίες και των τροποποιήσεων στον ποινικό κώδικα, οι οποίες ψηφίστηκαν εγκαίρως από το κοινοβούλιο, καθώς και από τις εκτελεστικές τους πράξεις, συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο του πλαισίου για την καταπολέμηση των διακρίσεων στη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι οι μολδαβικές αρχές δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν πάραυτα ένα δυναμικό πρόγραμμα δράσεων και πρωτοβουλιών για την προώθηση του περιεχομένου του νέου νομικού πλαισίου και την παροχή σχετικών διευκρινίσεων στους δικαστές, τους δικηγόρους, τους υπαλλήλους που είναι αρμόδιοι για την επιβολή του νόμου και στους πολίτες. Τα αποτελέσματα των προσπαθειών αυτών είναι ήδη ορατά χάρη, αφενός, στην έγκαιρη συμμετοχή σχετικών και αρμόδιων φορέων στην εν λόγω προσπάθεια, όπως ο Διαμεσολαβητής/το Κέντρο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το Εθνικό Ινστιτούτο Δικαιοσύνης, ορισμένοι εκ οποίων δραστηριοποιήθηκαν σε συνεργασία με το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών και, αφετέρου, στη βοήθεια ΜΚΟ και διεθνών εταιρών. Τον Νοέμβριο του 2012 το Εθνικό Ινστιτούτο Δικαιοσύνης διεξήγαγε προγράμματα κατάρτισης σε περιφερειακό επίπεδο για 255 δικαστές και 42 εισαγγελείς σχετικά με την «Ερμηνεία και την επιβολή του νόμου για τη διασφάλιση της ισότητας». Για το τρέχον έτος έχουν προγραμματιστεί νέα προγράμματα κατάρτισης.

Κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Δικαιοσύνης, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σε συνεργασία με το Εθνικό Ινστιτούτο Δικαιοσύνης διοργάνωσε στις 6 Δεκεμβρίου 2012 πιλοτικό πρόγραμμα κατάρτισης για 30 δικαστές και εισαγγελείς. Για το 2013 έχουν προγραμματιστεί έξι σεμινάρια κατάρτισης, τρία εκ των οποίων έχουν ήδη διεξαχθεί (90 δικαστές και εισαγγελείς). Επιπλέον, το Νομικό Κέντρο Συνηγόρων σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο διοργάνωσαν το 2013 μια σειρά σεμιναρίων κατάρτισης για 200 δικηγόρους (από όλες τις περιφέρειες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας) σχετικά με τις εθνικές και τις διεθνείς διατάξεις για την καταπολέμηση των διακρίσεων, τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στον εν λόγω τομέα και την παροχή νομικής βοήθειας σε άτομα που υφίστανται διακρίσεις. Η εν λόγω πρωτοβουλία αναλήφθηκε στο πλαίσιο προγράμματος χρηματοδοτούμενου από το Ίδρυμα Σόρος («Εμπέδωση των γνώσεων των δικηγόρων στον τομέα των διακρίσεων»), το οποίο ολοκληρώθηκε με ένα πανεθνικό συνέδριο με θέμα «Ο ρόλος των δικηγόρων στην αντιμετώπιση υποθέσεων που αφορούν διακρίσεις - Ευρωπαϊκή πείρα στην πράξη» (19 Απριλίου 2013).

Οι μολδαβικές αρχές έχουν καταβάλει επίσης σημαντικές προσπάθειες ώστε να καταστήσουν λειτουργικό ένα σημαντικό μέσο για την εφαρμογή του νόμου για τη διασφάλιση της ισότητας, το Συμβούλιο Ισότητας. Η αποτελεσματική λειτουργία του Συμβουλίου και η ικανότητά του να εκτελεί τα καθήκοντά του με ανεξαρτησία και αμεροληψία αποτελούν βασικά στοιχεία της διαδικασίας εφαρμογής. Δύο μέλη διορίστηκαν στις 7 Μαρτίου και τα υπόλοιπα τρία στις 10 Ιουνίου. Στο πλαίσιο του διαλόγου ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις 16 Απριλίου 2013, οι αρχές της Μολδαβίας επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους να μεριμνήσουν για τη λειτουργία του Συμβουλίου Ισότητας έως την άνοιξη του 2013. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης αναμένει ότι από τον προϋπολογισμό του Συμβουλίου Ισότητας θα εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση 20 θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης κατά το στάδιο εκκίνησης.

Το 2012 η Δημοκρατία της Μολδαβίας αναγνώρισε την αρμοδιότητα της Επιτροπής του ΟΗΕ για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων να λαμβάνει ατομικές ανακοινώσεις βάσει του άρθρου 14 της Σύμβασης του ΟΗΕ για την κατάργηση κάθε μορφής φυλετικών διακρίσεων. Μετά τη θέσπιση του νόμου για τη διασφάλιση της ισότητας, οι μολδαβικές αρχές εξετάζουν το ενδεχόμενο επικύρωσης του πρωτοκόλλου αριθ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών

Πέραν του νόμου για τη διασφάλιση της ισότητας, το 2012 ψηφίστηκαν κι άλλες σημαντικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την εξασφάλιση της συμμόρφωσης του νομικού πλαισίου για τη διασφάλιση της μη εισαγωγής διακρίσεων με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα. Ο νόμος για τον HIV του 2007 τροποποιήθηκε ώστε να πληροί έναν διττό στόχο: α) την κατάργηση των διατάξεων που εισάγουν διακρίσεις εις βάρος ατόμων που έχουν προσβληθεί από HIV σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της κατάργησης των ταξιδιωτικών περιορισμών και των περιορισμών όσον αφορά τη μόνιμη διαμονή των αλλοδαπών και β) την ενίσχυση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και του απορρήτου. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εφαρμόζονται αποτελεσματικά.

Επίσης, ο νόμος για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρίες (νόμος αριθ. 60 της 30ής Μαρτίου 2012) τέθηκε σε ισχύ, εναρμονίζοντας το μολδαβικό νομικό πλαίσιο με τις υποχρεώσεις της χώρας που απορρέουν από την επικύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Αυτός ο νέος νόμος με ευρύ πεδίο εφαρμογής δεν ισχύει μόνο για τους μολδαβούς πολίτες αλλά και για τους αλλοδαπούς με αναπηρίες που διαμένουν νόμιμα στη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Ο νόμος προβλέπει την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ του κράτους και της κοινωνίας των πολιτών. Σε αυτό το πλαίσιο, οι αρχές της Μολδαβίας εργάζονται εντατικά για την εφαρμογή μέτρων με στόχο τη μεταστροφή από ένα «ιατρικό» σε ένα «κοινωνικό» μοντέλο για τον προσδιορισμό και την αντιμετώπιση των αναπηριών και των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τη διάθεση των απαιτούμενων δημοσιονομικών πόρων.

Ωστόσο, έχουν ήδη θεσπιστεί διάφορα μέτρα για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αριθ. 60 σχετικά με την ένταξη στον τομέα της εκπαίδευσης (Κεφάλαιο V), και ιδίως της διάταξης που θεσπίζει την ποσόστωση του 5% για την πρόσληψη ατόμων με αναπηρίες από μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις (περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι) με σύσταση απασχόλησης από το Εθνικό Συμβούλιο για τον Προσδιορισμό των Αναπηριών και της Ικανότητας Εργασίας. Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Προστασίας και Οικογενειακής Μέριμνας δρομολόγησε την πρόσληψη 43 δημοσίων υπαλλήλων που θα στελεχώσουν όλες τις τοπικές διευθύνσεις της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης, με στόχο την παροχή εξατομικευμένης βοήθειας σε άτομα με αναπηρίες στο πλαίσιο της διαδικασίας αναζήτησης εργασίας με τη συμμετοχή ad hoc ενώσεων, συνδικαλιστικών οργανώσεων και εργοδοτών.

Στις 26 Δεκεμβρίου 2012 το κοινοβούλιο ψήφισε τον νόμο αριθ. 360 για την τροποποίηση και την ολοκλήρωση ορισμένων νομικών πράξεων, ο οποίος εισήγαγε στον Κώδικα Διοικητικών Παραβάσεων τις νέες διοικητικές παραβάσεις της εισαγωγής διακρίσεων στην εργασία, στην εκπαίδευση και στην πρόσβαση σε δημόσια αγαθά και υπηρεσίες.

Επιπλέον, αναθεωρήθηκε το ποινικό δίκαιο όσον αφορά τα εγκλήματα μίσους. Το άρθρο 176 του ποινικού κώδικα («παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης») αναδιατυπώθηκε έτσι ώστε να ορίζει τα στοιχεία που συνιστούν ποινικό αδίκημα («διάκριση, αποκλεισμός, περιορισμός ή προτίμηση» αντί της ασαφούς έννοιας της «παραβίασης»). Ωστόσο, ορισμένες πτυχές δεν έχουν εναρμονιστεί ακόμα με τα κριτήρια του συγκεκριμένου χαρακτήρα και της προβλεψιμότητας. Επιπλέον, το ποινικό δίκαιο που καλύπτει τα εγκλήματα μίσους εξακολουθεί να εφαρμόζεται σπάνια από τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές. Αντιθέτως, οι δικαστικές διαδικασίες σε υποθέσεις αστικού δικαίου αντικατοπτρίζουν

ένα κλίμα κινητικότητας στην κοινωνία της Μολδαβίας, αντανακλώντας την προορατική πολιτική της κυβέρνησης, καθώς δημιουργείται ένα ιστορικό δικαστικών διαδικασιών που κινούνται από φορείς της κοινωνίας των πολιτών και κρατικούς φορείς σε υποθέσεις εισαγωγής διακρίσεων, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την έκδοση από τα εθνικά δικαστήρια αποφάσεων που δημιουργούν προηγούμενο και αυξάνουν την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με το εν λόγω θέμα.

Επιπλέον, μετά την έκδοση της απόφασης του Ιουνίου του 2012 από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην υπόθεση Genderdoc-M (αίτηση αριθ. 9106/06), οι κεντρικές αρχές και ο δήμος του Κισινάου επέδειξαν ετοιμότητα ως προς τη διασφάλιση του δικαιώματος της ελευθερίας του συνέρχεσθαι των λεσβιών, ομοφυλοφίλων, αμφιφυλοφίλων, διεμφυλικών και μεσοφυλικών (ΛΟΑΔΜ), όπως αποδείχθηκε από τις επιτυχείς πορείες της κοινότητας ΛΟΑΔΜ που διοργανώθηκαν στις 14 Φεβρουαρίου και στις 19 Μαΐου 2013. Οι εν λόγω πορείες ήταν οι πρώτες που πραγματοποιήθηκαν στη Δημοκρατία της Μολδαβίας υπό ασφαλείς συνθήκες και με αποτελεσματική προστασία από την αστυνομία.

Πρέπει να σημειωθούν επίσης οι θετικές εξελίξεις όσον αφορά το καθεστώς των διεμφυλικών ατόμων και των δικαιωμάτων τους για νόμιμη αναγνώριση της αλλαγής ονόματος και φύλου. Στις 2 Νοεμβρίου 2012 το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε τις συστάσεις αριθ. 16 σχετικά με τη διαδικασία εξέτασης καταγγελιών για τη διόρθωση του νόμου που αφορά την προσωπική κατάσταση κατόπιν χειρουργικής επεμβάσεως αλλαγής φύλου. Οι εν λόγω συστάσεις ορθώς και ρητώς αντανακλούσαν τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, βάσει της οποίας η άρνηση της αναγνώρισης της αλλαγής της προσωπικής κατάστασης κατόπιν επεμβάσεως αλλαγής φύλου συνιστά παραβίαση της Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής). Παρότι αξιέπαινη, η εν λόγω προσπάθεια μάλλον δεν επιλύει πλήρως το θέμα: προκύπτει ότι άλλες νομικές διατάξεις εξακολουθούν να παρέχουν λόγους στις Υπηρεσίες Ληξιαρχείου να αρνούνται την αλλαγή της προσωπικής κατάστασης ενός ατόμου κατόπιν αλλαγής φύλου, με αποτέλεσμα το εν λόγω άτομο να αναγκάζεται να προσφύγει κατά της απόφασης ενώπιον δικαστηρίου.

Το 2012, στον δικαστικό τομέα, ως αποτέλεσμα της έντονης δημόσιας συζήτησης κατά την περίοδο 2011-2012, ασκήθηκε μεγάλος αριθμός προσφυγών για θέματα εισαγωγής διακρίσεων, γεγονός που υποδηλώνει την ύπαρξη ενός πιο δυναμικού κλίματος στη μολδαβική κοινωνία ως προς τα εν λόγω ζητήματα. Στο πλαίσιο ορισμένων υποθέσεων αποσαφηνίστηκαν τα όρια της ελευθερίας της έκφρασης στις περιπτώσεις ρητορικής μίσους, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις δυσφήμισης και προκλητικών δηλώσεων κατά Ρομά και ΛΟΑΔΜ ή δημοσίευσης σε ιστοσελίδες καταλόγων δημοσίων προσώπων «που προάγουν την ομοφυλοφιλία». Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι τα δικαστήρια εκδίκασαν τις εν λόγω υποθέσεις σύμφωνα με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα, τηρώντας τα νόμιμα όρια της ελευθερίας της έκφρασης σε περιπτώσεις διάδοσης εθνοτικού, θρησκευτικού ή κοινωνικού μίσους («ρητορική του μίσους»), ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις επιδίκασαν στους ενάγοντες αποζημίωση για ηθική βλάβη.

Επίσης, το Εφετείο του Κισινάου απέρριψε καταγγελία που υπέβαλε θρησκευτική οργάνωση κατά της απόφασης του ραδιοτηλεοπτικού σταθμού Teleradio Moldova να μεταδώσει ντοκιμαντέρ για τα δικαιώματα των ΛΟΑΔΜ ως ανθρώπινα δικαιώματα, με το σκεπτικό ότι ο ενάγων προσπάθησε να απαγορεύσει την ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης για θέμα που αφορά τα δικαιώματα σεξουαλικών μειονοτήτων. Εξίσου έντονη ήταν η αντίδραση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των δημόσιων αρχών για τα μέτρα που έλαβαν ορισμένα τοπικά συμβούλια, συμπεριλαμβανομένου του τοπικού συμβουλίου του Balti, και τα οποία εισήγαγαν διακρίσεις εις βάρος ΛΟΑΔΜ και μελών θρησκευτικών μειονοτήτων.

Στις 28 Φεβρουαρίου 2013 το Εφετείο του Balti απεφάνθη ότι η δημιουργία ζώνης ειδικής στήριξης της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Μολδαβίας από το τοπικό συμβούλιο του Balti και η απαγόρευση της επιθετικής προπαγάνδας του μη παραδοσιακού γενετήσιου προσανατολισμού συνιστούσαν παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όσον αφορά τις αποφάσεις που έλαβαν ορισμένα άλλα τοπικά συμβούλια και οι οποίες εισάγουν διακρίσεις, η Καγκελαρία ενημέρωσε τις οικείες αρχές σχετικά με τον παράνομο χαρακτήρα των αποφάσεών τους και κίνησε τις σχετικές νομικές διαδικασίες, με αποτέλεσμα όλες οι αποφάσεις των τοπικών δήμων να ακυρωθούν από τις εκδούσες αρχές ή να κριθούν παράνομες από τα αρμόδια δικαστήρια. Η ίδια προσέγγιση ακολουθείται και από τον Διαμεσολαβητή στην περίπτωση του νόμου για τη διασφάλιση της ισότητας, της ισότιμης μεταχείρισης και της αντικειμενικότητας, ο οποίος θεσπίστηκε στις 30 Απριλίου 2013 από τη Λαϊκή Συνέλευση της Αυτόνομης Επαρχίας της Γκαγκαουζίας και αμφισβητεί ορισμένα δικαιώματα που θεσπίζει ο νόμος για τη διασφάλιση της ισότητας, ιδίως τα δικαιώματα απασχόλησης των ΛΟΑΔΜ.

82. Αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων του εθνικού σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα σχετικά με την καταπολέμηση των διακρίσεων (συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης επαρκών πόρων), διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης των πολιτών κατά του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του αντισημιτισμού και άλλων μορφών διακρίσεων και ενίσχυση των φορέων που είναι αρμόδιοι για την πολιτική κατά των διακρίσεων και την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και του αντισημιτισμού

Στις 27 Δεκεμβρίου 2012, το Κοινοβούλιο ενέκρινε τροποποιήσεις επί του εθνικού σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα («το σχέδιο δράσης»), οι οποίες συντάχθηκαν από τις αρχές σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών ώστε να ληφθούν υπόψη νέες εξελίξεις, όπως το αποτέλεσμα της Οικουμενικής Περιοδικής Εξέτασης (τελική έκθεση Μαρτίου 2012) και άλλες διεθνείς συστάσεις. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας προστέθηκαν νέα κεφάλαια, όπως τα ακόλουθα: πρόληψη και καταπολέμηση των διακρίσεων, ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας· και δικαιώματα ανιθαγενών, μεταναστών, προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Στο πλαίσιο του διαλόγου ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα που πραγματοποιήθηκε στις 16 Απριλίου 2013, οι μολδαβικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι δίνουν προτεραιότητα στη συνεχή εφαρμογή του σχεδίου δράσης – παρέχοντας επαρκή χρηματοδότηση– και στην παρακολούθησή του.

Η παρακολούθηση της εφαρμογής του συντονίζεται από μια ad hoc Εθνική Επιτροπή για την Εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα («Εθνική Επιτροπή») με την τεχνική υποστήριξη του Υπουργείου Δικαιοσύνης και της Μόνιμης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Βασίζεται σε μια σειρά από δείκτες επιδόσεων και περιλαμβάνει ποιοτική αξιολόγηση και μηχανισμό ανατροφοδότησης. Από την παρακολούθηση προέκυψε ότι το 85% των δράσεων που προβλέπονταν για το 2012 είχαν ολοκληρωθεί ή βρίσκονταν σε εξέλιξη κατά τα τέλη του έτους. Η Εθνική Επιτροπή ζήτησε τη μεγαλύτερη συμμετοχή των 35 περιφερειακών συμβουλίων της χώρας. Προσέθεσε επίσης ένα ειδικό κεφάλαιο στο σχέδιο δράσης που θα αφορά τη χρηματοδότηση, στο πλαίσιο του οποίου ζητήθηκε από τις εθνικές και τοπικές αρχές να υποδείξουν τις πηγές χρηματοδότησης, εσωτερικές ή εξωτερικές, που έχουν εξασφαλιστεί ή πρέπει να εξασφαλιστούν για την επίτευξη πλήρους εφαρμογής· η συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς εταίρους παραμένει σημαντικός παράγοντας για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης. Οι μολδαβικές αρχές αποφάσισαν προσφάτως να καλέσουν αντιπροσώπους του Συμβουλίου της Ευρώπης, του ΟΗΕ, της ΕΕ, του ΟΑΣΕ και εθνικών και διεθνών ΜΚΟ να συμμετάσχουν στην Εθνική Επιτροπή.

Το εθνικό σχέδιο δράσης για τη στήριξη των Ρομά για την περίοδο 2011-2015, το οποίο αναθεωρήθηκε το 2012 σε διαβούλευση με εθνικούς εταίρους, εισάγει καινοτόμα στοιχεία στις πολιτικές της Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τους Ρομά, καθώς εστιάζει στην κοινωνική ένταξη και δεν περιορίζεται μόνο στην προώθηση του πολιτισμού των Ρομά. Η θεσμική αναγνώριση των διαμεσολαβητών της κοινότητας των Ρομά αποτελεί σημαντικό βήμα προόδου για την καλύτερη ένταξη των Ρομά. Οι εργασίες του δικτύου των διαμεσολαβητών της κοινότητας των Ρομά, η αμοιβή των οποίων προβλέπεται στον προϋπολογισμό της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, θα πρέπει να είναι καθοριστικές για την πολιτική που θα ακολουθηθεί για την κοινωνική ένταξη, με κοινές προσπάθειες από τις κεντρικές και τοπικές αρχές, με την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και διεθνών οργανώσεων (όπως η UNICEF) και την παροχή επαρκών δημοσιονομικών πόρων. Έχουν οριστεί 15 διαμεσολαβητές της κοινότητας των Ρομά, το έργο των οποίων χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ ο αριθμός τους σχεδιάζεται να φθάσει έως το 2015 στο βέλτιστο επίπεδο των 47 διαμεσολαβητών. Για την υποστήριξη της στρατηγικής για τη χειραφέτηση των γυναικών Ρομά, 13 από τους 15 πρώτους διαμεσολαβητές ήταν γυναίκες. Θετική εξέλιξη για την ενίσχυση της ικανότητας στόχευσης των μολδαβικών αρχών στο ζήτημα της κοινωνικής ένταξης των Ρομά και την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με το εν λόγω θέμα θεωρείται η δημιουργία, τον Νοέμβριο του 2012, θέσης ειδικού συμβούλου του πρωθυπουργού για τα θέματα των Ρομά.

Όσον αφορά τα θεσμικά όργανα, επαναδιατυπώθηκε η σημασία της διασφάλισης του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον τομέα της δικαιοσύνης ως ένας από τους πυλώνες της ολοκληρωμένης στρατηγικής μεγάλης κλίμακας για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος κατά την περίοδο 2011-2016 και του σχετικού σχεδίου δράσης. Μια πρώτη σειρά νομοθετικών τροποποιήσεων, οι οποίες ψηφίστηκαν τον Ιούλιο του 2012, ενίσχυσε τη θέση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και ιδίως τις πειθαρχικές του εξουσίες. Με αυτές επιτεύχθηκε επίσης ο στόχος της κατανομής των δικαστών κατά περισσότερο αποτελεσματικό και ευέλικτο τρόπο, ανάλογα με τον φόρτο εργασίας και τον αριθμό των προσφυγών σε συγκεκριμένα δικαστήρια και περιφέρειες, καθώς και ο στόχος της μείωσης του εργασιακού φόρτου των δικαστών μέσω της δημιουργίας της θέσης του βοηθού δικαστή. Επίσης, βελτιώθηκε το σύστημα του ευεργετήματος πενίας που θεσπίστηκε το 2008 και οργανώθηκε με άξονα το Εθνικό Συμβούλιο Ευεργετήματος Πενίας. Ο οδηγός για το ευεργέτημα πενίας που εκδόθηκε το 2010 με τη υποστήριξη του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συνέχισε να αποστέλλεται σε αρμόδιους φορείς και ειδικούς που χορηγούν ευεργέτημα πενίας, ενώ διατέθηκε ενημερωτικό φυλλάδιο για το κοινό, το οποίο παρουσίαζε συνοπτικά τα είδη των ευεργετημάτων πενίας και τις διαδικασίες για την υποβολή αίτησης και τη χορήγησή τους.

Επιπλέον, η διαδικασία χορήγησης ευεργετήματος πενίας διαφοροποιήθηκε μέσω της θεσμοθέτησης του διορισμού συνηγόρων από το κράτος, πέραν των ιδιωτικών δικηγόρων που είναι πρόθυμοι να χορηγούν ευεργέτημα πενίας βάσει σύμβασης με τα πέντε περιφερειακά γραφεία του Εθνικού Συμβουλίου Ευεργετήματος Πενίας. Δικαίωμα χορήγησης ευεργετήματος πενίας σε αστικές υποθέσεις θα έχουν επίσης και οι πιστοποιημένες ΜΚΟ, ενώ οι νομικοί βοηθοί και οι ΜΚΟ θα παρέχουν νομική βοήθεια σε πρώτο στάδιο (βασικές πληροφορίες σχετικά με το δίκαιο και παροχή βοήθειας στην κατάρτιση διαφόρων πράξεων, εξαιρουμένων των διαδικαστικών πράξεων για δικαστικές διαδικασίες). Δεδομένου ότι από την 1η Ιανουαρίου 2012 οι ενάγοντες έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν αιτήσεις χορήγησης ευεργετήματος πενίας και σε αστικές υποθέσεις, το ευεργέτημα πενίας χορηγείται στα άτομα που δεν διαθέτουν πόρους για την πρόσληψη δικηγόρου και των οποίων η υπόθεση παρουσιάζει πολυπλοκότητα από νομική ή δικονομική άποψη.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού τομέα, δίδεται ιδιαίτερη σημασία στη μεταρρύθμιση του θεσμού του Διαμεσολαβητή και του Κέντρου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα («το Κέντρο») με στόχο την ενίσχυση της ανεξαρτησίας και της αποτελεσματικότητάς του, καθώς και του σχετικού Εθνικού Μηχανισμού Πρόληψης των Βασανιστηρίων (τον Νοέμβριο του 2009 το Κέντρο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αξιολογήθηκε με «B» από τη Διεθνή Συντονιστική Επιτροπή Εθνικών Φορέων για την Προώθηση και την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, γεγονός που υποδηλώνει μερική συμμόρφωση προς τις αρχές των Παρισίων). Μια ad hoc ομάδα εργασίας εκπόνησε λεπτομερή μελέτη για τη δραστηριότητα του Κέντρου, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των επιδόσεών του, των οικονομικών αναγκών του και πιθανών μέτρων για τη βελτιστοποίηση των δραστηριοτήτων του. Βάσει των συμπερασμάτων της και με τη συμμετοχή διεθνών εταίρων (όπως ο τοπικός σύμβουλος του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ο πρώην ειδικός εισηγητής του ΟΗΕ για τα βασανιστήρια) και τοπικών ΜΚΟ, το Υπουργείο Δικαιοσύνης κατάρτισε νομοσχέδιο για την αναδιοργάνωση του Κέντρου, την επιλογή και τον διορισμό Διαμεσολαβητή(-ών) και την κατοχύρωση της αυτονομίας του/τους όσον αφορά την επιλογή και τον διορισμό του προσωπικού του Κέντρου, τη διαμόρφωση της εσωτερικής οργάνωσης της δομής και την εξέταση θεμάτων σχετικών με τον προϋπολογισμό. Στο παρόν στάδιο, το νομοσχέδιο έχει υποβληθεί για δημόσια διαβούλευση.

Παράλληλα, το Κέντρο κατέβαλε τις δικές του προσπάθειες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του και της αξιοπιστίας του ρόλου του. Άρχισε να αξιοποιεί το δικαίωμα που έχει να προσβάλλει τη συνταγματικότητα συγκεκριμένων νόμων ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου και να κινεί νομικές διαδικασίες ή να παρεμβαίνει σε δικαστικές διαδικασίες ως *amicus curiae*, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών που αφορούν υποθέσεις διακρίσεων. Εγκαινίασε περιφερειακό κέντρο στην Varnita, προάστιο του Bender ελεγχόμενο από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στη λεγόμενη Ζώνη Ασφαλείας, με στόχο την ανταπόκριση στα αιτήματα του τοπικού πληθυσμού και τη βελτίωση της συνεργασίας με τον αντίστοιχο θεσμό του διαμεσολαβητή στην Υπερδνειστερία.

β) Συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων

83. *Συνέχιση της εφαρμογής του σχεδίου δράσης της χώρας για τα ανθρώπινα δικαιώματα 2011-2014 και διαρκής επιδίωξη της συμμετοχής της διεθνούς κοινότητας στην αντιμετώπιση θεμάτων μειονοτήτων*

Οι молδαβικές αρχές έχουν αναλάβει συνεπή δέσμευση και έχουν βελτιώσει την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα για την περίοδο 2011-2014. Τον Μάρτιο του 2013 συντάχθηκαν τροπολογίες επί του κυβερνητικού διατάγματος για τη συγκρότηση Εθνικής Επιτροπής για την Εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ώστε να καλούνται διεθνείς οργανισμοί, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΗΕ, η ΕΕ, ο ΟΑΣΕ και διεθνείς ΜΚΟ, να συμμετέχουν στις εργασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης της εν λόγω επιτροπής. Πρόθεση των молδαβικών αρχών ήταν να αξιοποιήσουν άμεσα την εν λόγω δυνατότητα απευθύνοντας σχετική πρόσκληση μετά τον διορισμό της νέας κυβέρνησης.

84. *Διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής νομοθετημάτων κατά των διακρίσεων, σε συμφωνία με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα, ιδίως μέσω της έκδοσης ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών και της εύρυθμης λειτουργίας του Συμβουλίου Ισότητας*

Όπως αναλύθηκε εκτενώς στην προηγούμενη ενότητα, οι молδαβικές αρχές, οι δικαστικές αρχές, η κοινωνία των πολιτών και γενικότερα οι πολίτες είναι σε μεγάλο βαθμό ευαισθητοποιημένοι απέναντι στο θέμα της εισαγωγής διακρίσεων, το οποίο εξακολουθεί να αποτελεί επίμαχο κοινωνικό ζήτημα. Εντός σύντομου διαστήματος από τη θέσπιση του νόμου για τη διασφάλιση της ισότητας ελήφθησαν διάφορα εκτελεστικά μέτρα, όπως η κατάρτιση

ενός δυναμικού προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης με στόχο την παροχή κατευθυντήριων γραμμών εφαρμογής στους νομικούς και την ενημέρωση των πολιτών. Καταργήθηκαν επίσης, μέσω νομικών πράξεων, οι διοικητικές αποφάσεις ή οι περιφερειακές νομικές πράξεις που δεν συμμορφώνονταν με τον νόμο για τη διασφάλιση της ισότητας, ενώ η εθνική νομολογία εναρμονίστηκε με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

85. *Αποτελεσματική και συνεκτική συνέχιση των προσπαθειών της χώρας να εξασφαλίσει τα κονδύλια που απαιτούνται για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης περί στήριξης των Ρομά 2011-2015*

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα, το σχέδιο δράσης για τη στήριξη των Ρομά για την περίοδο 2011-2015 εφαρμόζεται κατά τρόπο συνεπή. Αν και με κάποια καθυστέρηση, η προηγούμενη δέσμευση για επίσημη αναγνώριση του ρόλου των διαμεσολαβητών της κοινότητας των Ρομά μεταφράστηκε σε αποτελεσματικές δημοσιονομικές δεσμεύσεις το 2013. Όσον αφορά το εν λόγω ζήτημα, καθώς και το ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικότερα, η συνεργασία με τη διεθνή κοινότητα και η παροχή στήριξης από αυτήν αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την εξασφάλιση της επιτυχίας των σχεδιαζόμενων δράσεων.

86. *Συνέχιση της ικανοποιητικής συνεργασίας με τις de facto αρχές του Tiraspol, γεγονός που θα επιτρέψει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την έκδοση εγγράφων, καθώς και για διάφορες πτυχές επιβολής του νόμου*

Όπως περιγράφεται στα κριτήρια αξιολόγησης του ΣΔΕΚΘ, η έκδοση εγγράφων ταυτότητας σε κατοίκους της Υπερδνειστερίας από τις συνταγματικές αρχές της Δημοκρατίας της Μολδαβίας πραγματοποιείται βάσει πληροφοριών που παρέχονται δυνάμει του μολδαβικού δικαίου και εξακριβώνονται με την αντιπαραβολή τους με πληροφορίες που βρίσκονται στην κατοχή των συνταγματικών αρχών.

Η συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου του Κισινάου και του Tiraspol πραγματοποιείται σε ad hoc βάση δυνάμει συμφωνίας του 1994. Ωστόσο, η εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας ως έχει δεν υπήρξε μέχρι στιγμής δυνατή στο πλαίσιο της προόδου της Δημοκρατίας της Μολδαβίας σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεδομένου ότι δεν παρέχει επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των υπόπτων που καταζητούνται για ανάκριση από τις de facto αρχές της Υπερδνειστερίας. Συνεπώς, η συμφωνία θα πρέπει να αναθεωρηθεί. Οι εργασίες σχετικά με το εν λόγω θέμα ξεκίνησαν εκ νέου μετά τη σύνοδο «5+2» της Οδησού βάσει ενός σχεδίου που πρότεινε η αποστολή του ΟΑΣΕ στη Δημοκρατία της Μολδαβίας.

87. *Εντατικοποίηση των προσπαθειών αντιμετώπισης ενδεχόμενων προκλήσεων σε επίπεδο ασφάλειας και μετανάστευσης, καθώς και εξεύρεσης πιθανών λύσεων για την ενίσχυση του ελέγχου, με την επιφύλαξη πάντοτε της διαπραγματευτικής διαδικασίας «5+2»*

Τον Μάρτιο του 2013 ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης της Μολδαβίας αρμόδιος για την εκ νέου ενοποίηση (πολιτικός εκπρόσωπος της Δημοκρατίας της Μολδαβίας στις διαπραγματεύσεις «5+2») ενημέρωσε, μέσω επιστολής, τις de facto αρχές της Υπερδνειστερίας, τους υπόλοιπους συμμετέχοντες στη διαδικασία «5+2» και την Επιτροπή Κοινού Ελέγχου που δημιουργήθηκε βάσει της συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός του 1992 μεταξύ Ρωσίας και Δημοκρατίας της Μολδαβίας σχετικά με την πρόθεση της Δημοκρατίας της Μολδαβίας να δημιουργήσει έξι σημεία καταχώρισης του Γραφείου Μετανάστευσης και Ασύλου (ΓΜΑ) στα διοικητικά συννοριακά γραμμή με την Υπερδνειστερία, τη λεγόμενη ζώνη ασφαλείας που δημιουργήθηκε μετά τη σύγκρουση για την Υπερδνειστερία με στόχο την

παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών μέσω του κεντρικού τμήματος (Υπερδνειστερία) των συνόρων Δημοκρατίας της Μολδαβίας-Ουκρανίας. Οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν στο Tiraspol περιελάμβαναν βασικά στοιχεία για την τοποθεσία, τις διαδικασίες, τους αρμόδιους φορείς και άλλα σχετικά θέματα.

Τον Απρίλιο, κατόπιν διαμαρτυρίας των διοικητικών αρχών της Υπερδνειστερίας, ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης αρμόδιος για την εκ νέου ενοποίηση παρέσχε περαιτέρω διευκρινίσεις στο Tiraspol γραπτώς, καθώς και μέσω δημόσιων δηλώσεων, συμπεριλαμβανομένων των δηλώσεων τις οποίες εξέδωσε το Γραφείο Μετανάστευσης και Ασύλου. Το ζήτημα τέθηκε εκ νέου κατά τη σύνοδο «5+2» της Οδησού (23-24 Μαΐου 2013), στο πλαίσιο της οποίας η Δημοκρατία της Μολδαβίας διέψευσε τις κατηγορίες της Υπερδνειστερίας ότι η πρωτοβουλία της θα παρεμπόδιζε την ελεύθερη κυκλοφορία των ρώσων και ουκρανών κατοίκων της Υπερδνειστερίας που δεν διέθεταν молδαβικό διαβατήριο. Η Υπερδνειστερία φάνηκε ικανοποιημένη με τις εξηγήσεις που δόθηκαν. Η Δημοκρατία της Μολδαβίας συμφώνησε επιπλέον να συνεχίσει σε επίπεδο προξενίων τις τριμερείς διαβουλεύσεις με τη Ρωσία και την Ουκρανία σχετικά με την αναγνώριση της διαμονής των ρώσων και ουκρανών κατοίκων της Υπερδνειστερίας οι οποίοι αρνούνται να δηλώσουν τα στοιχεία τους στις молδαβικές αρχές.

Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, το 2012 ο πληθυσμός της Δημοκρατίας της Μολδαβίας ανερχόταν σε 3 559 541 εκατομμύρια πολίτες (χωρίς την περιοχή της Υπερδνειστερίας). Επιπλέον, ο πληθυσμός της περιοχής της Υπερδνειστερίας εκτιμήθηκε περίπου στους 509 400 πολίτες (χωρίς να αφαιρείται ο σημαντικός αριθμός των ατόμων που έχουν μεταναστεύσει από την περιοχή), εκ των οποίων οι 280 239 (55%) ήταν молδαβοί πολίτες καταχωρισμένοι στο Κρατικό Μητρώο Πληθυσμού. Το 2012 το Υπουργείο Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών χορήγησε 15 531 διαβατήρια σε πολίτες της Δημοκρατίας της Μολδαβίας που κατοικούν στην περιοχή της Υπερδνειστερίας.

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας ακολουθεί εν γένει ενταξιακή πολιτική όσον αφορά τους πολίτες που κατοικούν στην Υπερδνειστερία, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να αποκτήσουν δωρεάν, εφόσον το επιθυμούν, τη молδαβική ιθαγένεια (ή έγγραφο ταυτότητας δωρεάν κατά την πρώτη έκδοση). Δεδομένης της μη αναγνώρισης από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας των εγγράφων προσωπικής κατάστασης που εκδίδονται στην Υπερδνειστερία, το Υπουργείο Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνιών εφαρμόζει ειδικά μέτρα για την εξακρίβωση της ιθαγένειας των αιτούντων σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του νόμου περί ιθαγένειας του 2004 και τις κυβερνητικές αποφάσεις αριθ. 959 της 9ης Σεπτεμβρίου 2005 και αριθ. 337 της 10ης Μαΐου 2011 αντίστοιχα. Από τον Μάιο του 2012 έχουν ξεκινήσει συζητήσεις μεταξύ του Κισινάου και του Tiraspol για την εφαρμογή ενός μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών, την παροχή δυνατότητας εκ νέου καταχώρισης των εγγράφων που εκδίδουν οι de facto αρχές της Υπερδνειστερίας και ιδίως την εισαγωγή στοιχείων εθνικής ταυτοποίησης (αριθμός που χορηγείται από τις молδαβικές Υπηρεσίες Ληξιαρχείου) στα έγγραφα προσωπικής κατάστασης που εκδίδουν οι de facto αρχές της Υπερδνειστερίας. Κατά τον τρόπο αυτόν, θα απλουστευθεί η διαδικασία υποβολής αιτήσεων για τους κατοίκους της Υπερδνειστερίας που υποβάλλουν αίτηση χορήγησης молδαβικών εγγράφων ταυτότητας.

Προς το παρόν, η κυβερνητική απόφαση αριθ. 125 της 18ης Φεβρουαρίου 2013 για την έγκριση του κανονισμού σχετικά με την έκδοση εγγράφων ταυτότητας και τα στοιχεία πληθυσμού της Δημοκρατίας της Μολδαβίας (η οποία αντικαθιστά την απόφαση αριθ. 376 της 6ης Ιουνίου 1995 όπως έχει τροποποιηθεί) ορίζει ότι η ταυτοποίηση των ατόμων που έχουν ενηλικιωθεί και δεν έχουν εκδώσει έγγραφο ταυτότητας σε προγενέστερη ημερομηνία ή η ταυτότητα των οποίων δεν μπορεί να εξακριβωθεί βάσει εγγράφων που έχουν εκδοθεί σε προγενέστερη ημερομηνία, πραγματοποιείται βάσει υπεύθυνης δήλωσης ενός εκ των δύο γονέων, νομικών εκπροσώπων ή άλλων συγγενικών προσώπων πρώτου έως τρίτου βαθμού.

Στην τελευταία περίπτωση ο αιτών πρέπει να παράσχει πρόσθετα δικαιολογητικά έγγραφα που έχουν εκδοθεί από την τοπική δημόσια αρχή ή άλλον κρατικό φορέα που έχει καταχωρίσει πληροφορίες σχετικά με το εν λόγω πρόσωπο. Κατά συνέπεια, οι απόγονοι ή οι συγγενείς των κατοίκων της Υπερδνειστερίας η ταυτοποίηση και η αναγνώριση των οποίων δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν βάσει του συστήματος διαβατηρίων σοβιετικού τύπου (που παρέλαβε το молδαβικό «Μητρώο») μπορούν να βασίζονται πλέον στις δηλώσεις των συγγενών τους προκειμένου να υποβάλουν αίτηση για την απόκτηση της молδαβικής ιθαγένειας. Ο молδαβικός ποινικός κώδικας προβλέπει την επιβολή προστίμων και φυλάκιση έως ένα έτος για περιπτώσεις ψευδών δηλώσεων ενώπιον δημόσιου υπαλλήλου με στόχο την παραγωγή νομικών συνεπειών για τρίτο πρόσωπο.

Γενική αξιολόγηση ενότητας 4

Η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει καταβάλει προσπάθειες για την εκπλήρωση των απαιτούμενων κριτηρίων αξιολόγησης της δεύτερης φάσης. Οι εναπομείναντες περιορισμοί στη νόμιμη διαμονή αλλοδαπών και ανιθαγενών καταργήθηκαν, η διαδικασία πρόσβασης σε έγγραφα ταυτότητας για όλους τους πολίτες συνεχίζει να βελτιώνεται αποτελεσματικά, ενώ σημαντική πρόοδος έχει συντελεστεί στην εφαρμογή του νομικού πλαισίου κατά των διακρίσεων. Επιπλέον, η κατάσταση στην περιοχή της Υπερδνειστερίας έχει αντιμετωπιστεί επιμελώς μέσω της θέσπισης συστήματος παρακολούθησης της μετανάστευσης και ειδικών διαδικασιών εξακρίβωσης στοιχείων για τους κατοίκους της Υπερδνειστερίας που υποβάλλουν αιτήσεις στις молδαβικές αρχές για χορήγηση εγγράφων ταυτότητας. Επιπλέον, προκύπτει ότι η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει εφαρμόσει με συνέπεια όλες τις συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων.

Η Επιτροπή φρονεί ότι **η Δημοκρατία της Μολδαβίας πληροί σε γενικές γραμμές τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης που ορίζονται στο πλαίσιο της ενότητας 4.**

Περαιτέρω δράση πρέπει να αναληφθεί προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

88. Επιβεβαίωση της βιώσιμης εφαρμογής του νόμου για τη διασφάλιση της ισότητας, ιδίως μέσω της συγκρότησης ενός λειτουργικού Συμβουλίου Ισότητας και της επίτευξης περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πλήρη εφαρμογή του νόμου για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρίες.
89. Επιβεβαίωση της οικονομικής στήριξης του εθνικού σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα.
90. Συνέχιση της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων στον δικαστικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του θεσμού του διαμεσολαβητή.
91. Δημιουργία των προγραμματισμένων σημείων καταχώρισης στη διοικητική συνοριακή γραμμή με την Υπερδνειστερία.
92. Επίτευξη περαιτέρω προόδου στο θέμα της Υπερδνειστερίας, με στόχο τη διευκόλυνση της τεκμηρίωσης των στοιχείων των κατοίκων της εν λόγω περιοχής.

95. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την έναρξη του διαλόγου ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για το καθεστώς των θεωρήσεων τον Ιούνιο του 2010, και την υποβολή στις αρχές της Μολδαβίας του σχεδίου δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων (ΣΔΕΚΘ) τον Ιανουάριο του 2011, η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά εκθέσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που σημειώνει η Δημοκρατία της Μολδαβίας όσον αφορά τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την εκπλήρωση των κριτηρίων αξιολόγησης που προβλέπονται

στις τέσσερις ενότητες της πρώτης φάσης του ΣΔΕΚΘ και επί του παρόντος στο πλαίσιο της δεύτερης φάσης του ΣΔΕΚΘ μέσω της 4ης έκθεσης προόδου της.

Πέραν αυτής της τακτικής υποβολής εκθέσεων σχετικά με το ΣΔΕΚΘ, η Επιτροπή συνέχισε να παρακολουθεί την πρόοδο που σημειώνει η Δημοκρατία της Μολδαβίας σε τομείς που άπτονται του ΣΔΕΚΘ μέσω

93. της μικτής επιτροπής ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τη διευκόλυνση του καθεστώτος θεωρήσεων·
94. της μικτής επιτροπής ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την επανεισδοχή·
95. της μικτής υποεπιτροπής αριθ. 3 ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας·
96. των συναντήσεων ανώτερων υπαλλήλων στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για την κινητικότητα·
97. του διαλόγου ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Σε όλες αυτές τις επιτροπές και τα πλαίσια, ο διάλογος και η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο και διεξάγονται ομαλά. Κατά τις πιο πρόσφατες συνεδριάσεις των μικτών επιτροπών για τη διευκόλυνση του καθεστώτος θεωρήσεων και την επανεισδοχή, που πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες στις 12 Ιουνίου 2013, με τη συμμετοχή των κρατών μελών της ΕΕ, η Επιτροπή σημείωσε ότι και οι δύο συμφωνίες εφαρμόζονται σε γενικές γραμμές ικανοποιητικά.

Ο διάλογος ΕΕ-Δημοκρατίας της Μολδαβίας για το καθεστώς των θεωρήσεων έχει αποδειχθεί σημαντικό εργαλείο για την προώθηση των **μεταρρυθμίσεων**, όχι μόνο στον τομέα των δικαστικών και εσωτερικών υποθέσεων αλλά και σε άλλους τομείς, όπως το κράτος δικαίου και τα συνταγματικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων και της πολιτικής ασυλίας. Κατά τα τρία τελευταία έτη η Δημοκρατία της Μολδαβίας σημειώνει διαρκώς ουσιαστική πρόοδο στους τομείς που καλύπτονται από τις τέσσερις ενότητες του ΣΔΕΚΘ, αποδεικνύοντας τη σημαντική δέσμευση και τις προσπάθειες των μολδαβικών αρχών να καταστεί η εφαρμογή του ΣΔΕΚΘ προτεραιότητα στη νομοθετική και διοικητική ατζέντα της χώρας.

Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι οι μεταρρυθμίσεις που έχουν δρομολογηθεί σε διάφορους τομείς που καλύπτονται από το ΣΔΕΚΘ, και ιδίως εκείνες που αφορούν τη χρηστή διακυβέρνηση της δημόσιας διοίκησης, προϋποθέτουν σαφώς **σταθερή πολιτική βούληση** εκ μέρους των μολδαβικών αρχών ώστε να παγιωθούν πλήρως στη μολδαβική κοινωνία.

Από την τρέχουσα αξιολόγηση προκύπτει ότι η Δημοκρατία της Μολδαβίας **πληροί σε γενικές γραμμές τα κριτήρια αξιολόγησης που ορίζονται στις τέσσερις ενότητες του ΣΔΕΚΘ**. Η λειτουργία του νομοθετικού και πολιτικού πλαισίου και οι θεσμικές και οργανωτικές αρχές και διαδικασίες που προβλέπονται στις τέσσερις ενότητες συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Δημοκρατία της Μολδαβίας έχει σημειώσει **αξιόλογη πρόοδο** όσον αφορά την αποτελεσματική και βιώσιμη εκπλήρωση των κριτηρίων αξιολόγησης της δεύτερης φάσης του ΣΔΕΚΘ. Η ολοκλήρωση των απαιτούμενων δράσεων βάσει της παρούσας έκθεσης θα οδηγήσει τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στην οριστικοποίηση της συμμόρφωσης με όλα τα κριτήρια αξιολόγησης της δεύτερης φάσης του ΣΔΕΚΘ.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να μεριμνά ιδιαίτερος για τη διάθεση επαρκών οικονομικών και ανθρώπινων πόρων από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας για τη βιώσιμη εφαρμογή του νομοθετικού και πολιτικού πλαισίου. Προς την κατεύθυνση αυτή, ζητείται από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας να καταρτίσει **μακροπρόθεσμο πολυετές σχέδιο** για τη διασφάλιση της διάθεσης των απαραίτητων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων με στόχο τη συμμόρφωση με τα κριτήρια αξιολόγησης μέσω της συστηματικής ενσωμάτωσης των

απαιτούμενων γραμμών δαπανών στον κρατικό προϋπολογισμό. Είναι επίσης απαραίτητο να συνεχιστεί η διοργάνωση **στοχευμένων ενημερωτικών εκστρατειών** με σκοπό την αποσαφήνιση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το καθεστώς απαλλαγής από θεωρήσεις, καθώς και σχετικά με τους κανόνες που διέπουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα **συνεχίσει να παρακολουθεί στενά** την ανάληψη των απαιτούμενων βάσει της παρούσας έκθεσης δράσεων που προβλέπονται στις τέσσερις ενότητες του ΣΔΕΚΘ με στόχο την **υποβολή, το φθινόπωρο, έκθεσης** σχετικά με την ουσιαστική συμμόρφωση με όλα τα κριτήρια αξιολόγησης που προβλέπονται στο σχέδιο δράσης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων.

